ALMANAHUL Vacanta CUTEZĂTORILOR

BENZI DESENATE	Paloşul neînfrînt A.S – M.S.	2
	Piloţi de vînătoare P.M – S.A.	13
	Delfi P.E – I.C.	25
	Al treilea Făt-Frumos S.D – I.R.	39
	Întîlnire în spaţiu V.T – H.A.	49
	Lacul elefanţilor E.M – V.T.	71
	OASPEŢI LA „CUTEZĂTORII": Revistele pentru copii PIF F.D – M.M. MIŞA – L.H. – TOPOLINO —	
ENCICLOPEDIE	Din vechile cronici	11
	Despre inteligenţa animalelor	37
	Povestea... poveştii	38
	Ce ştiţi despre SF?	59
	Călători şi călătorii	70
JOCURI	Scrabble	82
	Dicţionar rebusistic	84
	Caleidoscop	85
TESTE	Fă cunoştinţă... cu tine însuţi	86
UMOR	...găsiţi-l singură	
SURPRIZA EDIŢIEI!	Un concurs de bandă desenată pentru voi! Coperta a III-a.	

Dragi cititorule,

Oriunde ai fi în aceste zile de vacanţă, acasă, în tabără, la bunici, noi şi statornici prieteni ţi se alătură, cu dragoste, într-o vastă călătorie a imaginaţiei, pe căile atît de captivante ale cunoaşterii.

Ca un adevărat expediţionar, dornic să cunoşti trecutul istoric, să dezlegi tainele naturii sau să înţelegi mai bine viaţa înconjurătoare, vei însoţi, pe rînd, eroii literari din povestirile ilustrate ale acestui almanah, animaţi în faptele lor de cele mai înalte sentimente umane. Vei fi alături de oşteanul Mihuţ sau de aviatorul erou Darida, vei explora spaţii necunoscute împreună cu scriitorul Tican Rumano sau cu Dim şi ceilalţi astronauţi, te vei bucura de izbînzile tale şi ale lui Făt-Frumos, Cătălina, Delfi, Dorel...

Întors din călătoria pe care ţi-o propunem, vei fi mai îndrăzneţ, mai puternic, mai bun, mai bogat sufleteşte, vei preţui şi mai mult munca ta şi a semenilor tăi!

Cutezătorii

BIBLIOTECA 31

Un tătar adevărat?! Dar băieții nu se sperie...
— Pînă aici ți-au fost zilele, Han-tătar! Niciodată n-ai să mai pui piciorul pe pămîntul nostru.
— Lăsați-mi-l mie să-l săgetez!
— Aduceți repede frînghiile!
— Tu ai! Dumneata erai?
Cine mă trage de mustață?!
Ți le dăruiesc. Sînt capturate de la tătari.
Și mustața?
Cine știe cînd îmi vor fi de trebuință.
Tot capturăi Dintr-un steag de-al lor.

Au trecut anii. Doisprezece. Băieții de odinioară sînt acum bărbați în toată legea. Întinerese rîndurile luptătorilor lui Ștefan cel Mare. Țara Moldovei continuă să fie ținta poftelor de prădăciune și distrugere ale multora.

Pe urmele jefuitorilor se află oștirile lui Ștefan cel Mare, conduse chiar de Măria Sa.
— Să ne ținem cît mai aproape, să-i înghesuim în dumbrava de la Lipnic. Pe urmă ne socotim cu ei!

Dar aștia doi sînt nepoții hanului Mamak!
Fratele hanului și fiul... Trebuie să-i capturăm.

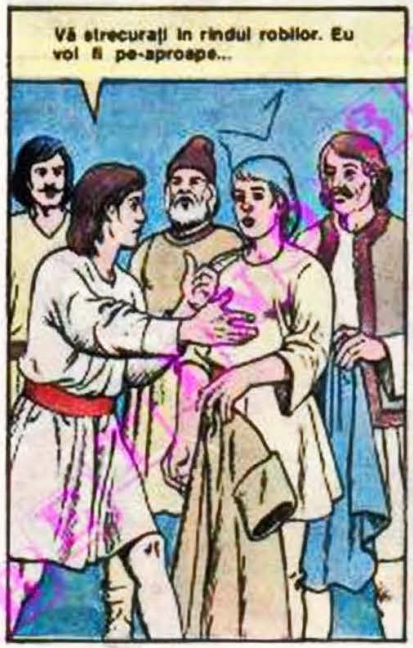
Vă strecurați în rîndul robilor. Eu voi fi pe-aproape...

Opriți!

Acum. Atacați.
Tâlhari de stepă!
— Bună isprăvă! Dar cum ai făcut, Mihuț?
— Simplu, Măria Ta. Am prins o scîndură de tei sub cămașă!
— Hanul Mamak poruncește să le dai drumul...
Altfel praful și pulberea se va alege de Moldova ta!
— Oșteni, pedepsiți-i pe tâlhari iar pe unul lăsați-l în viață, dar tăiați-i nasul, să fie însemnat...
— El îi va povesti hanului ce-a văzut!
Și îi va spune că Măria Ta nu-i iartă pe dușmanii Țării Moldovei. Niciodată!

Anul 1474. De la o vreme, Ştefan cel Mare nu le-a mai plătit turcilor tributul. Printr-un sol sultanul, supărat, îi cere să aducă ei, în persoană, „haraciul". Drept răspuns, Vodă Ştefan porunceşte tuturor bărbaţilor în putere să fie gata de luptă.

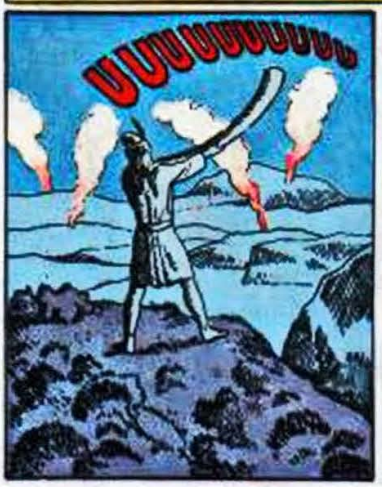

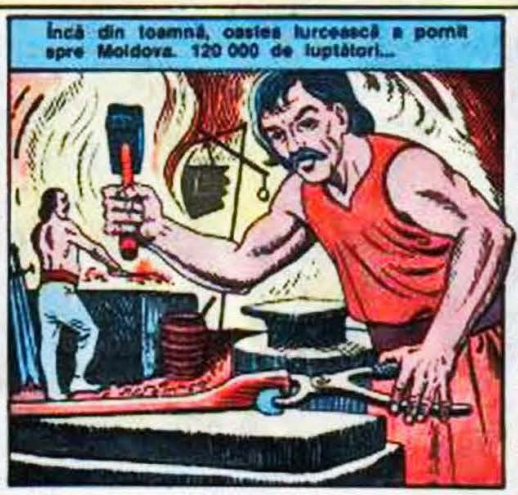

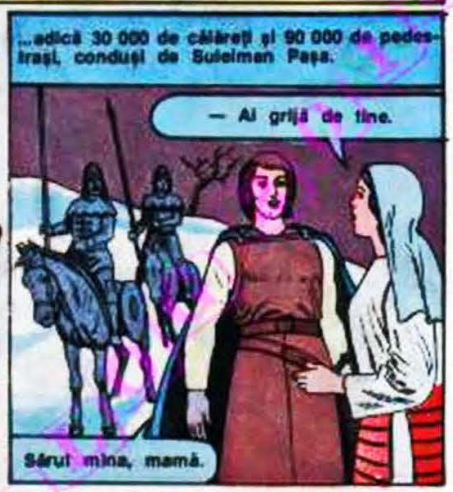

Abia la începutul lui ianuarie 1475 ajung turcii acolo unde Ştefan Vodă le-a pregătit capcana.

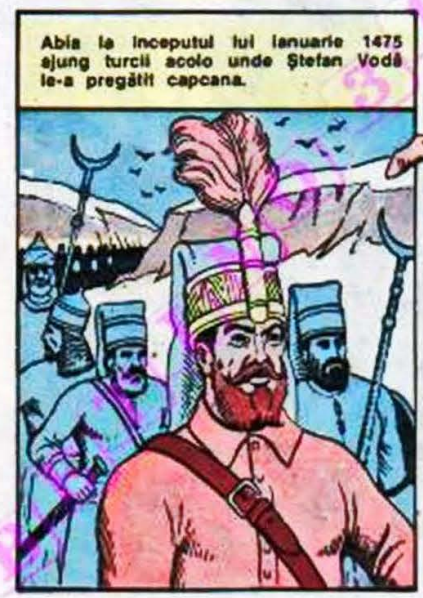

N-o să vă înfruptați din bucatele noastre, ci din ghiulelele noastre...

Iar voi o să trageți în noi cu ghiulelele de pământ.

Acum, să fac niște foc cu pulberea asta!

BUMM

Ne atacă! Ulan-ii! Foc!

Bătălia de la Vaslui a cîștigat-o, străluciți, Ștefan cel Mare, cu o oaste de trei ori mai mică decît a turcilor. Otomanii au pierdut 40 000 de oameni, iar 4 000 au căzut prizonieri. Urmărirea armatei înfrînte s-a făcut pînă la Dunăre, unde, pe-malul sting, existau vase cu care învinșii puteau fugi dincolo.

Vara anului 1476. Tătarii s-au aruncat din nou asupra Țării Moldovei.
— Măcuriță, tătarii!
— Iarăși?
— Sînt tătarii lui Amanek!
Prindeți-l!
Călătorie sprincenată! Și de te mai prind pe la noi, ciur te fac.

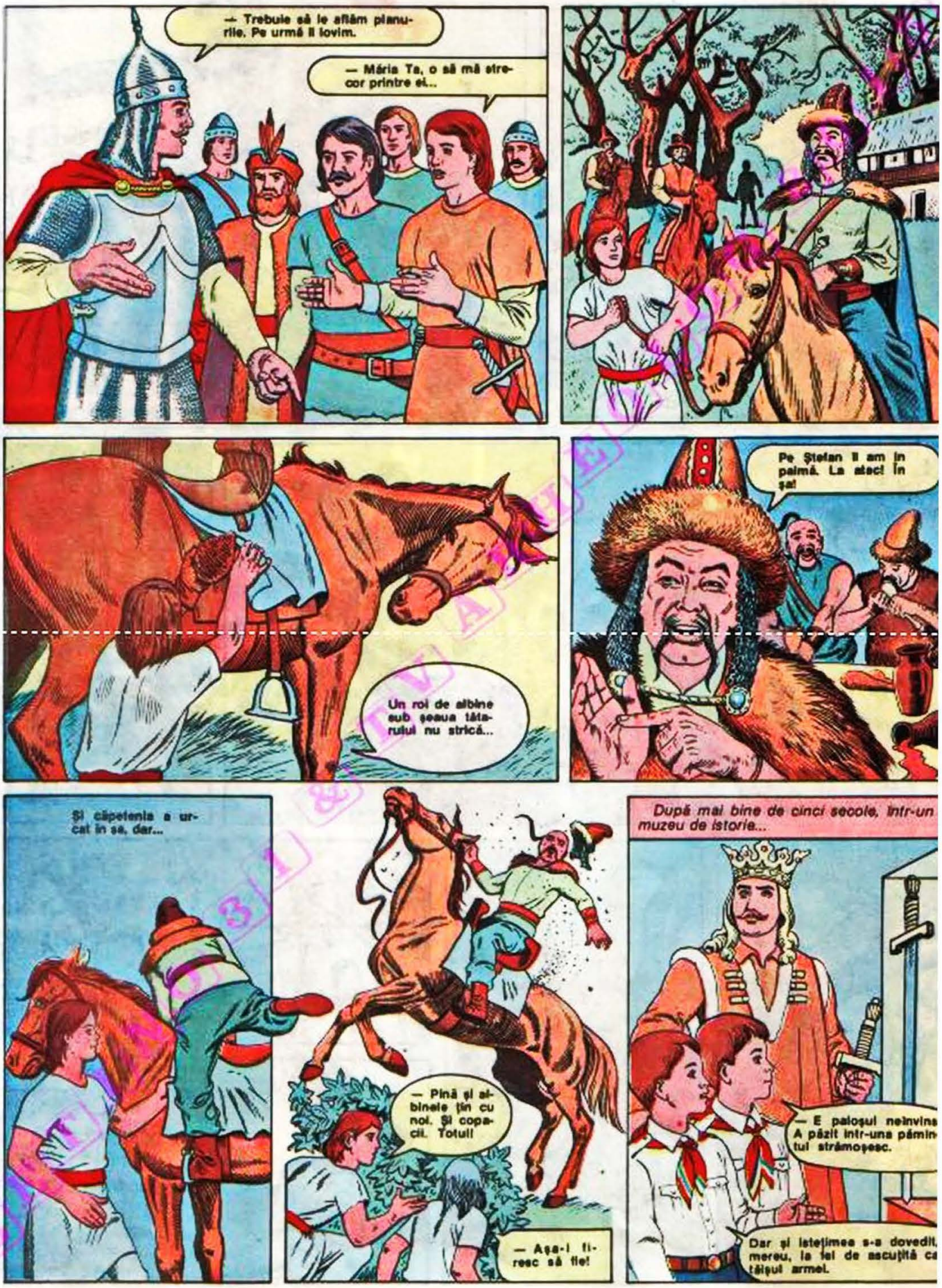
— Trebuie să le aflăm planurile. Pe urmă îi lovim.
— Măria Ta, o să mă strecor printre ei...
Un roi de albine sub șeaua tătarului nu strică...
Pe Ștefan îl am în palmă. La atac! În șa!
Și căpetenia a urcat în șa, dar...
— Pînă și albinele țin cu noi. Și copacii. Totul!
— Așa-i firesc să fie!
După mai bine de cinci secole, într-un muzeu de istorie...
— E paloșul neînvins A păzit într-una pămîntul strămoșesc.
Dar și istețimea s-a dovedit, mereu, la fel de ascuțită ca tăișul armei.

DIN VECHILE CRONICI

În evul mediu românesc se întîlnesc domnitori care au avut, în afara îndatoririlor domniei, și alte preocupări sau pasiuni. Păstrînd criteriul cronologic, vom urmări, într-o succintă dar pasionantă trecere prin istorie, cîteva din aceste preocupări.

Monument literar

Neagoe Basarab, domn al Țării Românești între 1512 și 1521, om al Renașterii, el însuși un înțelept, a fost un mare protector al artei și culturii. De sub pana lui au ieșit „Învățăturile lui Neagoe Basarab către fiul său Teodosie", operă remarcabilă a literaturii române vechi. B.P. Hașdeu o aprecia ca „un fainic monument de literatură politică, filozofică și elocvență". Este o lucrare de educație politică și morală, demonstrînd exemplarul patriotism al unui mare cîrmuitor.

Academia de la Cotnari

Despot-Vodă (1561—1563), domn al Moldovei, a fost o personalitate de seamă a epocii sale. Poet talentat, medic, cunoscător al mai multor limbi străine, el a înființat la Cotnari un colegiu în limba latină (Schola latina), la care au predat profesori renumiți ai timpului. **Schola latina** avea o bibliotecă și un internat.

Un copil ager

La moartea lui Alexandru Lăpușneanu ajunge domn fiul său, **Bogdan Lăpușneanu** (1568—1572), în vîrstă de numai 14 ani. Cronicarul Grigore Ureche menționează că era foarte bun la carte, sprinten la călărie, „cu sulița la haica (un joc ce consta în introducerea suliței, din goana calului, printr-o verigă de metal agățată de un copac) nu prea lesne avea potrivnic", fiind și un bun arcaș.

Poetul

Petru Cercel, domn al Țării Românești între 1583—1585, era un remarcabil învățat. Cunoștea și limbile turcă, greacă, italiană și franceză. Ajuns la Genova, acest prinț valah „le apăru cunoscuților și ca un valoros învățat", cu înclinații spre literatură și artă. El practica o asiduă lectură. La Roma, „prințul-poet" își cîștigă faima prin versurile în italiană. Recomandat regelui Franței, Henric al III-lea de Valois, ajunge la Paris în 1579. Cu înfățișarea frumoasă și cu talentul de a vorbi mai multe limbi și „a alcătuirii de meșteșugite poezii" în limba franceză, Petru s-a bucurat și la Luvru de o primire excepțională. A adăugat o aripă la Curtea domnească din Tîrgoviște, iar în fața palatului a pus să se facă trei fîntîni cu apă adusă prin țevi de pin de la cîțiva kilometri. În apropiere de palat a ridicat prima turnătorie de tunuri de bronz cunoscută în Țara Românească.

Un mare prieten al cărților

Domnia lui **Matei Basarab** (1632—1654) în Țara Românească a însemnat o perioadă de stabilitate politică și de mare înflorire culturală. Domnul a stimulat creația culturală și tipărirea de cărți pe care o socotea o necesitate imperioasă. A înființat tiparnițele de la Cîmpulung, Govora, Tîrgoviște și Dealu, care vor juca, prin larga circulație a cărților, un rol important în consolidarea unității culturale a tuturor românilor. O mare dezvoltare va lua creația în domeniul miniaturii care va da adevărate capodopere artistice: frontispicii de o rară frumusețe, inițiale care încîntă ochiul, chenare de mare valoare artistică, pictate cu albastru, roșu și aur, în interiorul cărora personajele redate în culori rafinate apar cu costumația bogată a epocii.

Arta brîncovenească

O preocupare de seamă a lui **Constantin Brîncoveanu** (1683—1714) a fost arta. Antonio Corea, medic levantin, venit de la Roma după ce călătorise prin mai multe țări, poposește la București unde va petrece cîțiva ani la curtea lui Brîncoveanu, „cu care a discutat însemnate subiecte de cultură și artă". Monumentalitatea, frumusețea, armonia proporțiilor, pitorescul și strălucirea calmă a stilului brîncovenesc pot fi ușor sesizată la construcțiile brîncovenești de la București și Mogoșoaia, de la Hurezu, Potlogi și Brîncoveni.

Un mare învățat

Prestigioasă personalitate europeană a secolelor al XVII-lea și al XVIII-lea, învățat de factură enciclopedică și om de stat cu un larg orizont, principele-cărturar **Dimitrie Cantemir** (1673—1723) a lăsat în urma sa o operă extrem de valoroasă. Cunoscător al limbilor română, greacă veche și modernă, latină, slavonă, turcă, franceză, italiană și rusă, a scris la 25 de ani prima lui carte, „Divanul sau gîlceava înțeleptului cu lumea", prima scriere filozofică originală tipărită în limba română. Printre multiplele sale preocupări amintim și muzica orientală. Interpret desăvîrșit la nai și la tambur, constituia o desfătare pentru auditoriu. A întemeiat o școală de muzică la Constantinopol introducînd o notație bazată pe 33 de semne, devenind inventatorul notelor muzicale turcești. Este autorul unui tratat muzical și a peste 35 de melodii difuzate și azi în Turcia, acestea fiind socotite printre cele mai suave din muzica turcească.

Învățatul principe era preocupat și de istorie. Dintre lucrările sale faimoase pînă astăzi amintim „Istoria creșterii și descreșterii curții otomane", al cărei manuscris avînd 1 080 pagini de format mare a fost descoperit de cercetătorul român Virgil Cândea, în 1984, la una din bibliotecile Universității Harvard din S.U.A. Harta Constantinopolului care însoțea lucrarea prezintă o mare valoare și astăzi.

Despre Dimitrie Cantemir, marele istoric englez, A.J. Toynbee afirma că „a fost unul din cei mai mari eruditi ai vremii sale, savant de o universalitate unică".

Desigur, am mai putea adăuga aici „Descrierea Moldovei", scrisă la cererea Academiei din Berlin, al cărei membru era din 1714. Această lucrare constituie una din capodoperele geografiei și etnografiei universale.

Nu putem uita nici vasta istorie a poporului român „Hronicul vechimii româno-moldo-vlahilor", care a scos în evidență locul și rolul românilor în istoria universală.

Stemele unite

Grigore al II-lea Ghica a avut cinci guvernări, între 1726 și 1752, în ambele principate de la sud și est de Carpați. A încurajat „primele încercări de a întemeia industria", iar în Țara Românească l-a preocupat înființarea și exploatarea „fîntînilor" pentru extragerea și prelucrarea păcurii. Palatul de la Frumoasa (lîngă Iași) a fost înconjurat de un parc superb, iar într-unul din turnurile sale a instalat un ceasornic cu clopot „ce bătea de să audzia peste tot tîrgul".

A fost preocupat de activitatea tipografică și în mod special de literatura istorică. Pe frontispiciul lucrărilor tipărite pe vremea sa apăreau, în mod simbolic, stemele unite ale Moldovei și Țării Românești, uneori și stema Corvinești lor, dovadă că se adresau tuturor românilor.

Îndrăgostit de istoria românilor

O distinsă figură a veacului al XVIII-lea a fost **Constantin Mavrocordat,** care a domnit în paralel cu Grigore al II-lea Ghica, între 1730—1769, avînd zece domnii în Țara Românească și Moldova. Era un principe „foarte erudit, petrecîndu-și toate orele libere din zi și o mare parte din noapte în lectură continuă", lucru confirmat și de marele cronicar Ion Neculce. Preocupat de dezvoltarea învățămîntului, a amenajat săli de cursuri, dormitoare și locuințe pentru elevii și dascălii Academiei Domnești din București.

Dar ceea ce rămîne uimitor este marele său interes pentru istoria românilor. Cere să se scrie istoria Valahiei și a Moldovei, iar rectorului colegiului brașovean îi solicită datele esențiale despre istoria veche și medievală a românilor. În lucrare se afirmă unitatea, continuitatea și latinitatea românilor".

Sub îndrumarea sa a fost publicată în 1741 cea mai veche colecție tipărită de documente românești. Poseda una din cele mai faimoase și valoroase biblioteci europene, cu mii de cărți și manuscrise din domenii variate: filozofie, istorie, numismatică, politică, drept, geografie, gramatică, retorică, medicină etc. Biblioteca era apreciată la peste 600 000 de taleri, fiind rivnită de mari personalități domnitoare ale Europei.

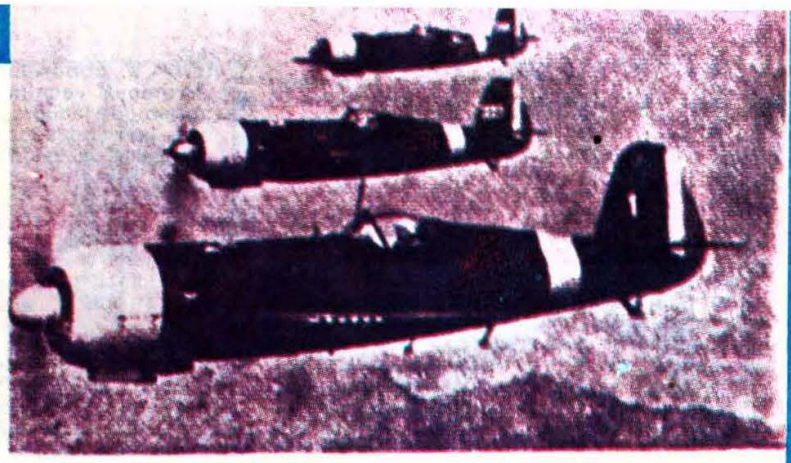

Patrula locotenentului DUMITRU FLOREA BACIU veghind deasupra Someșului

JURNAL DE BORD

În cartea de aur a aviației române, în care primele file au fost scrise de Aurel Vlaicu, Traian Vuia și Henri Coandă, pionieri ai aviației mondiale, anii furtunoși ai războiului antihitlerist s-au gravat cu litere de foc.

În timpul războiului antihitlerist, aviația română a executat 4 306 misiuni în cadrul a 8 542 de zboruri. A capturat 222 de avioane fasciste și a doborît, în lupte aeriene, multe altele. A acționat, continuu, cu aproape 60 de escadrile, constituite în două corpuri aeriene. Numai în perioada 23—31 august 1944, aviația română a executat 126 de misiuni în sprijinul trupelor terestre.

Voi încerca, pentru voi, pionierii, să așez cîteva dintre faptele eroilor aerului. Cele mai multe s-au terminat cu victorii, pe care cei de pe aerodroame, care așteptau cu sufletul la gură întoarcerile din misiune, le „vedeau" în clătinarea aripilor celor ce veneau la aterizare. Dar au fost și cazuri în care, lovite de gloanțele dușmane, păsările noastre de argint și-au frînt aripile, căzînd, cu șoimii care le pilotau, pe pămîntul în care își dorm somnul de veci străbunii acestui neam de eroi.

...Totul a început la 23 August 1944.

În zilele care au urmat, printre primii care au intrat în luptă au fost aviatorii de pe aerodroamele din jurul Capitalei — Boteni, Popești-Leordeni, Clinceni — sau de pe unele mai depărtate — Buzău, Bîrlanca, Cioara-Doicești... Aripile avioanelor noastre, I.A.R.39, I.A.R.80 și I.A.R.81, cît și ale bombardierelor Savoia sau ale avioanelor de legătură Fleet se ridicau mereu spre cer, pentru ca, de acolo, din înălțuri, să se repeadă ca niște vulturi — spre șoselele pe care hitleriștii încercau să fugă spre vest —, distrugînd tancuri, mașini de luptă și cisterne, nimicind coloane inamice.

La 24 august 1944, aviatorii de pe Boteni, în frunte cu căpitanul Lucică Toma și locotenentul Constantin Rozariu, decolînd în larul aerodromului, pe 250 m în loc de 2 kilometri, — centrul acestuia era distrus de hitleriști — au reușit să salveze, împreună cu alți aviatori români, 47 de avioane care, mai tîrziu, aveau să dea lovituri necruțătoare dușmanului.

În aceeași zi, locotenentul Vasile Gavriliu și-a înscris în lunga sa listă de victorii prima luptă cu hitleriștii, listă care avea să se încheie cu un bilanț de excepție: Gavriliu a fost declarat cel mai bun aviator de pe frontul de vest, cu 14 avioane doborîte în luptele aeriene la care a luat parte, alte 5 incendiate la sol și zeci de tancuri și cazemate distruse...

O zi mai tîrziu, escadrila comandată de Ion Dicezare oprea între Grulu și Gherghița o mare coloană hitleristă care se retrăgea dinspre Capitală, dînd posibilitate trupelor române și gărzilor patriotice să-l captureze pe generalul Gestenberg, șeful trupelor germane aflate pe teritoriul țării noastre. Cîteva zile mai tîrziu s-a înscris în cartea eroilor neamului nostru numele lui Vasile Condovici, sublocotenentul care, fiind lovit în urma distrugerii unui convoi pe Dunăre, nu s-a salvat odată cu ceilalți membri ai echipajului, ci a încercat să-l ajute pe sergentul Aldică, rănit. Flăcările i-au cuprins însă pe amîndoi. Iată un sublim exemplu de ajutorare în luptă, de frăție, de camaraderie...

În istoria eroilor aviației noastre se află și numele parașutiștilor Gheorghe Dumitru, Petre Pleșan, Ion Pop Cluj, Florea Lăzărescu, Vasile Precup și alți parașutiști care au căzut la datorie. Doar comandantul grupei, căpitanul Ștefan Sovert a scăpat, grav rănit, pentru a povesti posterității cum au acționat ei pentru eliberarea unui aerodrom.

...Și a început urmărirea dușmanului, pentru eliberarea Transilvaniei de Nord, răpită de hortyști.

Printre primii căzuți s-a aflat adjutantul aviator Vladimir Buzdugan, doborît la Turda, după ce a distrus două aparate germane. A fost torturat de către fasciști zile în șir, dar n-a scos un cuvînt. N-a spus nimic despre unitatea și camarazii săi. Trimis în lagăr, a scăpat cu viață. Nu la fel s-a întîmplat cu adjutantul F. Secicar care, după ce a doborît trei avioane inamice, a căzut și el. Hortyștii l-au împușcat pe Dealul Feleacului. Secicar a murit privind spre Clujul care se vedea în vale, Clujul în care spera, ca după război, să facă facultatea și să devină inginer.

Printre aviatorii eroi s-au aflat și matematicieni, și poeți, și sculptori, și pictori. Iată doar două nume: pictorul Vasile Năsturaș — un fost elev al liceului Mihai Viteazu din București, care cu avionul lui de asalt a distrus zeci de tancuri și cazemate, fiind doborît în Cheile Turzii, într-o luptă cu 8 avioane germane Focke Wulf — și Vasile Scripcaru, caricaturist de seamă al revistei „Timpul familiei", căzut aproape de Budapesta.

...După eliberarea Ardealului, aviatorii noștri au luptat pentru dezrobirea Cehoslovaciei și Ungariei și a unei părți din Austria, presărînd drumul lor de luptă — Debrecen, Miscolc, Lucenec, Zvolen, Viena — cu nenumărate victorii.

Faptele de eroism se măsoară, adeseori, prin spiritul de jertfă și sacrificiu pentru salvarea colegului căzut în liniile dușmane. Iată un exemplu. În Cehoslovacia, doi aviatori români au căzut la inamic. Adjutantul aviator I. Rotaru, cu Fleet-ul său — un avion ușor, de legătură, un fel de „postaș" aerian — a aterizat cu măiestrie într-o poiană dintr-o pădure și i-a salvat pe cei căzuți, cu cîteva secunde înainte ca hitleriștii să ajungă să-i captureze. Eroism poate fi considerat și gestul aviatorului Trifan Bulhac, grav rănit, care, după ce a stat în spital trei luni, a ascuns șefilor săi hotărîrea medicilor — i se dăduseră 4 luni de concediu — și s-a întors la avionul său, luptînd în continuare, deși rănile îl dureau cumplit.

Cunoașteți, cred, poezia în care se spune că... „din vultur, vultur naște". Ei bine, vă ofer un exemplu înălțător. În anul 1917, la Mărășești, avea să cadă sergentul Dîrjan din Someșenii Clujului. Fiul său, Traian Dîrjan, a ajuns aviator. Împreună cu adjutantul Gheorghe Ursache cu care zbura „aripă la aripă", alcătuia celula „Tigrii aerului". Tînărul avea la activul său opt avioane doborîte. Dar, într-o zi, pe riul Hron, a căzut și el. Dar nu oricum! Văzînd că avionul său arde și că nu mai are nici-o scăpare, Dîrjan a executat un picaj pe o mare cazemată. Astfel, ultimele sale clipe de viață au adus, prin distrugerea cazematei germane, o nouă biruință armatei noastre. Eroul își doarme somnul de veci lîngă tatăl său, la Someșeni. Doi eroi. Două exemple de supremă jertfă, pentru patrie. Asemenea lor am putea cita și alți zeci de eroi...

Nu pot încheia fără a vă spune că aviatorii noștri puneau avioanelor lor nume, uneori, hazlii, ca „Gîndacul", „Cărăbușul", „Barza... leneșă", „Fetița", „Libelula", iar unele escadrile aveau mascota lor — adică un animal sau o pasăre care, ziceau ei, le poartă noroc — ca, de pildă, un vultur (aviatorii de la Boteni) sau un ciine lup.

Odată, fiind într-un grup de pionieri, am fost întrebat dacă printre aviatorii de pe frontul de vest au existat și fete-aviatoare. Desigur! Iată numele a două foste eleve ale Ioanei Cantacuzino, campioană europeană de zbor prin anii 1930: Eliza Vulcu, o reputată... matematiciană și Mariana Drăgescu, o reputată... poetă. Și fiindcă a venit vorba de Mariana, trebuie să vă spun că acesteia i-a revenit cinstea să încheie șirul lung al misiunilor avioanelor de legătură, pe frontul de vest: Mariana a trebuit, în mai 1945, să ducă un ordin urgent unui comandant. Pentru aceasta, tînăra aviatoare a fost obligată să aterizeze pe panta unui munte din Tatra! I-a trebuit curaj și dibăcie, nu glumă!

Dar cine a încheiat misiunile de luptă ale aviației noastre? Cinstea i-a revenit locotenentului Gheorghe Mociorniță, din Grupul 2. Vînătoare, pe un I.A.R.81, un avion dintre cele mai bune din lume la vremea aceea, făcut de muncitorii brașoveni!

SEVER NORAN

PILOȚI de VÂNĂTOARE

SCENARIU: GANDU ALEXANDRU
DESENE: PUIU MANU

ANUL 1944. UNA DINTRE PRIMELE ZILE ALE LUNII OCTOMBRIE. ARMATA ROMÂNĂ ELIBEREAZĂ, LUPTÂND CU ÎNALT EROISM, ULTIMELE ZONE OCUPATE DE FAȘIȘTI CARE, OPUNÂND O REZISTENȚĂ DISPERATĂ, SE STRĂDUIESC ZADARNIC SĂ SE OPUNĂ MERSULUI ISTORIEI. ACȚIUNEA POVESTIRII NOASTRE SE PETRECE ÎN NORDUL TRANSILVANIEI.

UN BĂIAT CURAJOS

TANCURILE HITLERISTE AU RUSERĂ PRIN SURPRINDERE, ÎNCERCÂND SĂ DISTRUGĂ TOTUL.

DOBROTEL, TU N-AR TREBUI SĂ FII AICI!

ASA-I, DOM' CAPORAL! E FOARTE CALD! DUPĂ CE SCĂPĂM DE NEMȚI, DIRECT LA GÎRLĂ MĂ DUC!

CAPORALUL CADE, RĂNIT. COPILUL DIN AUTOBUZUL SPITALULUI ÎN REFUGIU ÎȘI PUNEAU TOATĂ NĂDEJDEA ÎN DOBROTEL.

...DAR NU-ȘI GREȘEȘTE ȚINTA DAR TANCURILE ÎNAMICE SE ÎNMULȚESC

AVIOANELE NOASTRE! IAR-80!

DOM' LOCOTENENT, AICI N-AR FI TREBUIT SĂ PIE NICI-O PORUMBE DE TANCURI HITLERISTE!

DE ACORD, SIMIONAS, SĂ FACEM ÎN ASA FEL ÎNCÎT SĂ NU MAI FIE!

BIBLIOTECA BUCUREȘTI

UN IAR 80 NU-ŞI GREŞEŞTE NICIODATĂ ŢINTA

UN INAMIC ROTOFEI

DARIDA ÎȘI ÎNFUNDĂ TIRUL ÎNTR-UN VÎNĂTOR FASCIST. RAREORI ÎȘI GREȘEA ȚINTA...

ÎNCETAȚI FOCUL VEȚI ATERIZA LA PUNCTUL INDICAT DE NOI! SÎNTEȚI PRIZONIERI NOȘTRI.

CE ÎNDRĂZNEALĂ! I-AȚI AUZIT? DIETRICH! GERD! UWE! DAȚI-I O LECȚIE ROMÂNULUI!

JAWOHL. DAR MĂTEM ȘI E LOCOTENENTUL DARIDA

NU TE-AI ÎNȘELAT, BĂIETE. IMI PARE RĂU PENTRU TINE.

MĂIESTRIA LOCOTENENTULUI DARIDA ERA RECUNOSCUTĂ FINĂ ȘI DE INAMIC...

ADJUTANTUL SIMIONAS, MAI PUȚIN CELEBRU, ÎNVĂȚASE MULTE DE LA COMANDANTUL SĂU. ERAU UN DUO INVINCIBIL

ADJUTANT, ACUM SĂ-I INVITĂM PE DOMNII DIN "JUNKERS" LA O PLIMBARE.

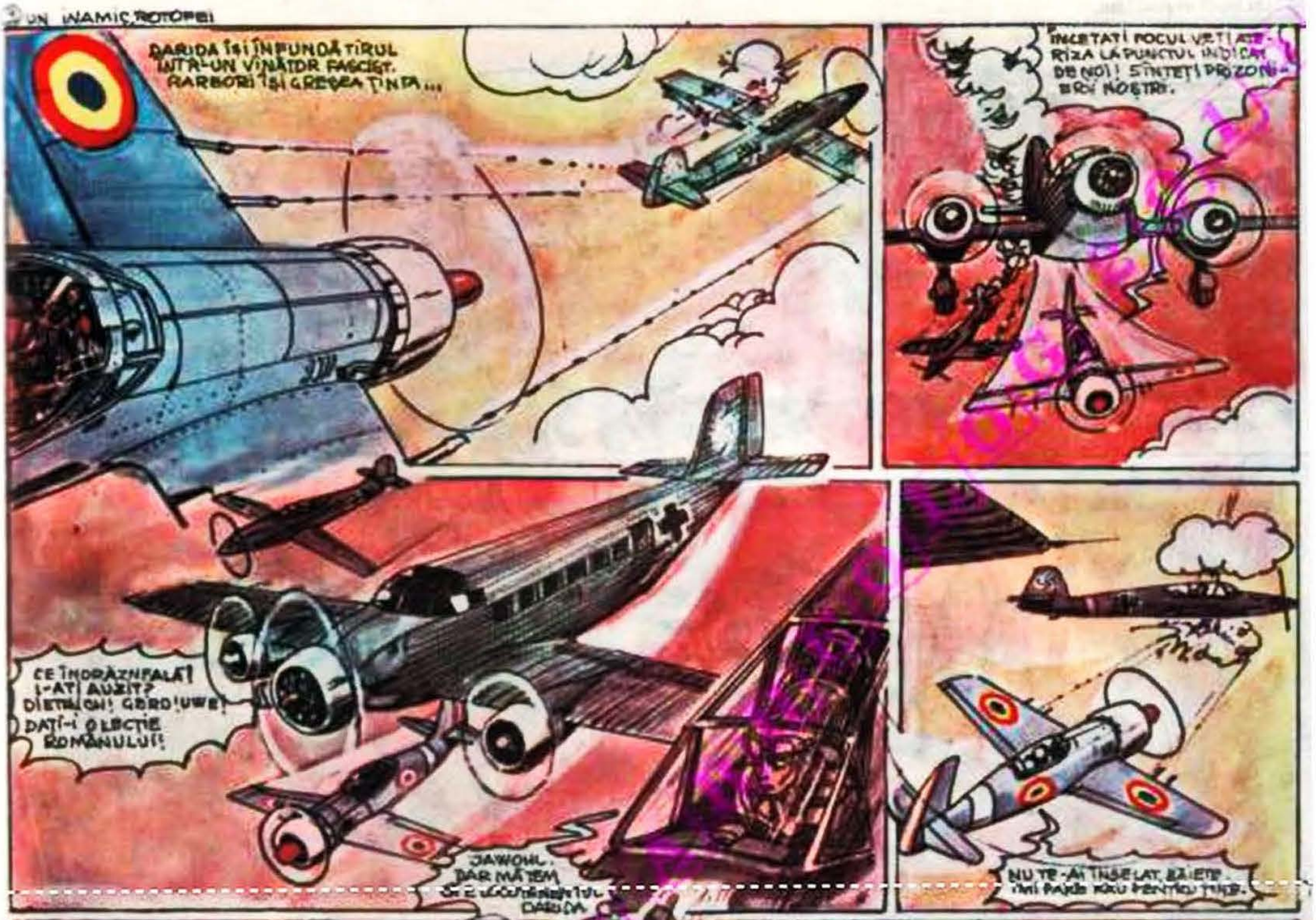

DEȘI AVEA MIJLOACE DE FOC LA BORD, ECHIPAJUL MARELUI JUNKERS, STRÎNS CĂ SE AFLĂ ÎN FAȚĂ VÎNĂTORI DE ÎNALTĂ CLASĂ, A FOST NEVOIT SĂ SE SUPUNĂ.

BETANO

"JUNKERS"-UL A FOST SILIT SĂ ATERIZEZE ÎN LINIILE NOASTRE.
ORE DE ODIHNĂ. ADJUTANTUL SIMIONAȘ A REVENIT LA MESERIA LUI CIVILĂ.
PĂCAT CĂ NU I-AM ... CHIPUL ACELUI ... CURAJOS!
O NOUĂ MISIUNE PENTRU EROII NOȘTRI...
ÎNTRE TIMP ... A REZOLVAT PROBLEMA TRANSPORTULUI...
ADJUTANT! ... BUNĂ: IAR AM DAT PESTE MODELUL TABLOULUI TĂU!
... TANCULUI ... ARTA PLASTICĂ...

AUTOBUZUL CU VIZITIU...

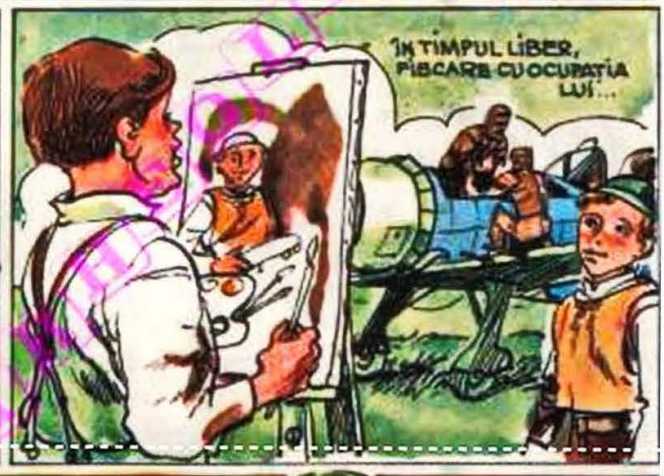

SE NAȘTE O IDILĂ...

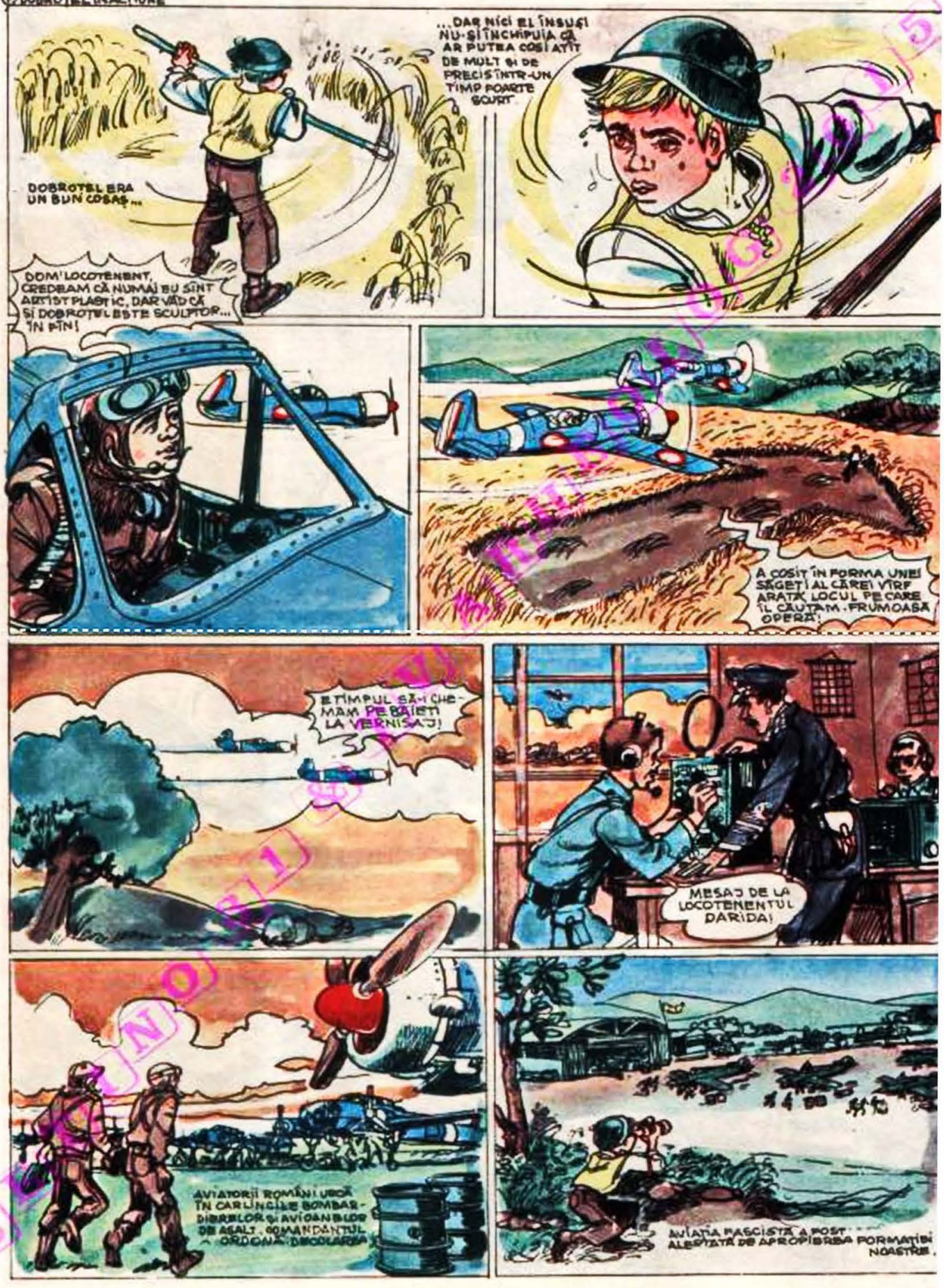
DOBROTEL ERA UN BUN COSAȘ...
DOM'LOCOTENENT, CREDEAM CĂ NUMAI EU SÎNT ARTIST PLASTIC, DAR VĂD CĂ ȘI DOBROTEL ESTE SCULPTOR... ÎN PÎN!
...DAR NICI EL ÎNSUȘI NU-ȘI ÎNCHIPUIA CĂ AR PUTEA COSI ATÎT DE MULT ȘI DE PRECIS ÎNTR-UN TIMP FOARTE SCURT
A COSIT ÎN FORMA UNEI SĂGEȚI AL CĂREI VÎRF ARATĂ LOCUL PE CARE ÎL CĂUTAM. FRUMOASĂ OPERĂ!
ÎN TIMPUL SĂU CHEMAM PE BĂIEȚI LA VERNISAJ!
MESAJ DE LA LOCOTENENTUL DARIDA!
AVIATORII ROMÂNI UCID ÎN CARLINGILE BOMBARDIERELOR ȘI AVIOANELOR DE ASALT. COMANDANTUL ORDONĂ: DECOLAREA
AVIAȚIA FASCISTĂ A FOST ALERTATĂ DE APROPIEREA FORMAȚIEI NOASTRE.

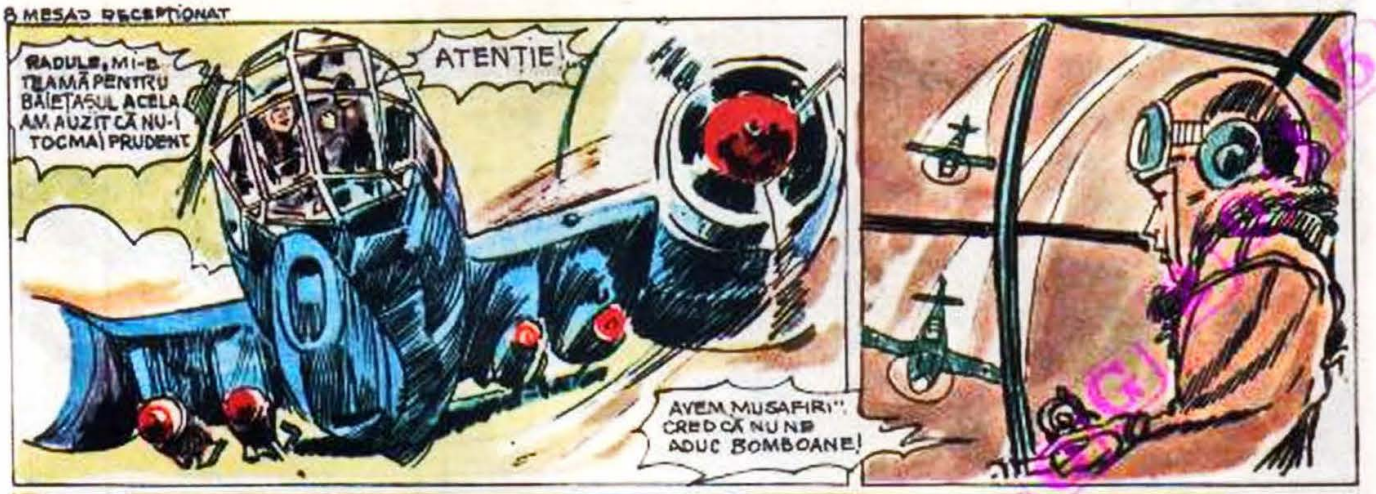
RADULE, MI-E TEAMĂ PENTRU BĂIETAȘUL ACELA AM AUZIT CĂ NU-I TOCMAI PRUDENT
ATENȚIE!
AVEM MUSAFIRI! CRED CĂ NU NE ADUC BOMBOANE!

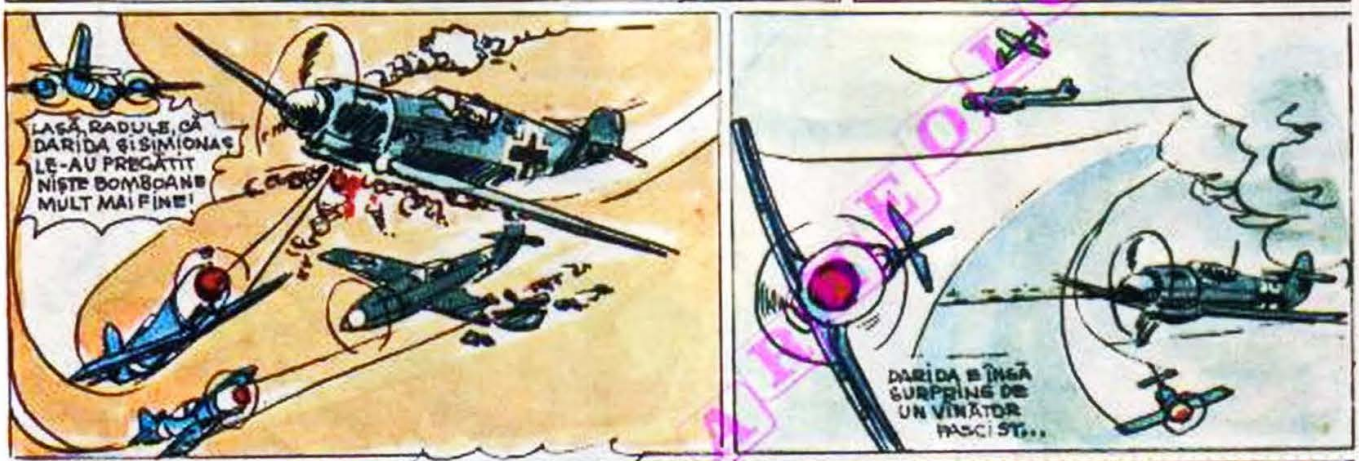
LASĂ, RADULE, CĂ DARIDA ȘI SIMIONAȘ LE-AU PREGĂTIT NIȘTE BOMBOANE MULT MAI FINE!
DARIDA E ÎNGĂ SURPRINS DE UN VÂNĂTOR FASCIST...

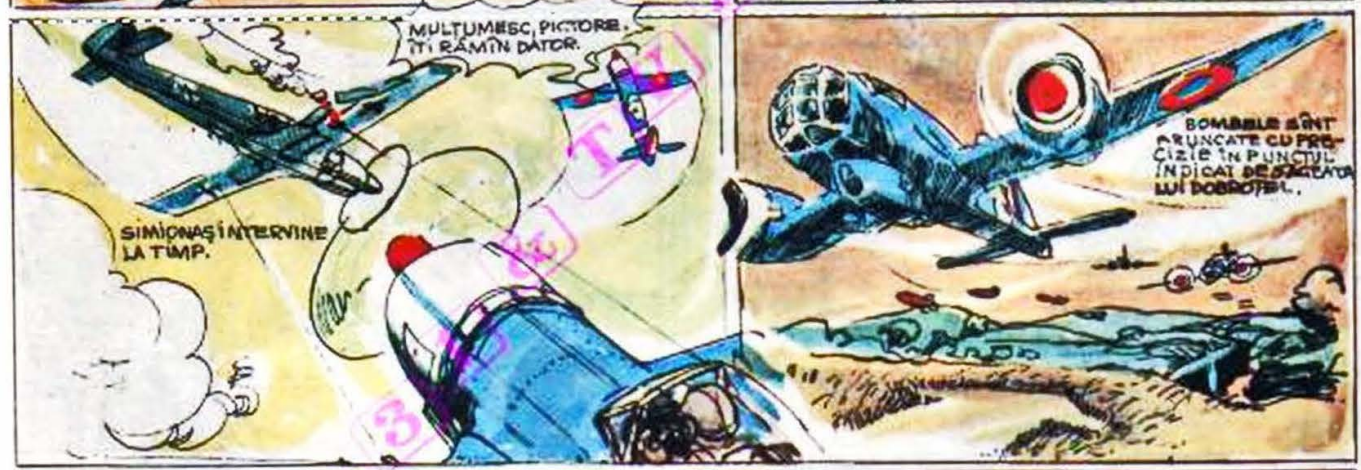
MULȚUMESC, PICTORE. ȚI RĂMÂN DATOR.
SIMIONAȘ INTERVINE LA TIMP.
BOMBELE SÎNT ARUNCATE CU PRECIZIE ÎN PUNCTUL INDICAT DE SĂGEATA LUI DOBROTEL.

VESTITA BAZĂ SECRETĂ E DISTRUSĂ. DAR NICI TANCURILE, AUTOTUNURILE ȘI CAMIOANELE FASCISTE CARE AU REUȘIT SĂ SCAPE DE ACOLO NU AVEAU SĂ AJUNGĂ PREA DEPARTE

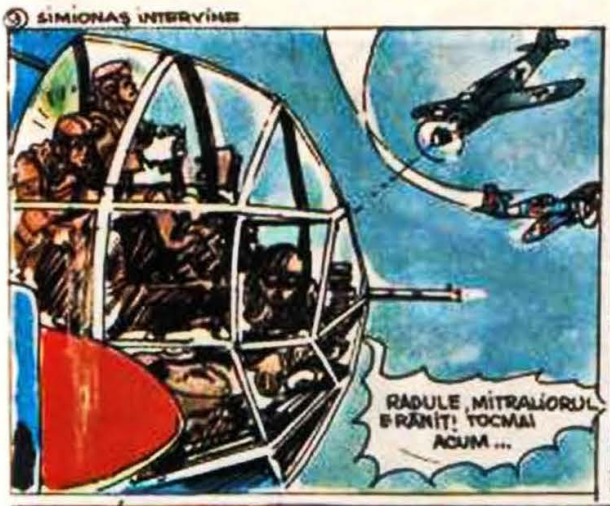
RADULE, MITRALIORUL E RĂNIT! TOCMAI ACUM...

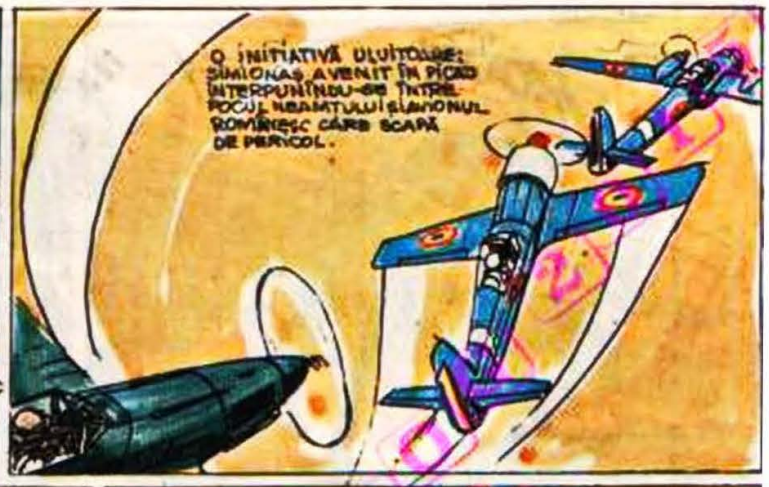
O INITIATIVĂ ULUITOARE: SIMIONAŞ A VENIT ÎN PICAJ INTERPUNÎNDU-SE ÎNTRE FOCUL NEAMŢULUI ŞI AVIONUL ROMÂNESC CARE SCAPĂ DE PERICOL.

IRITAT DE INTERVENŢIA LUI SIMIONAŞ, FASCISTUL SCADE PLAFONUL ŞI REIA ATACUL ASUPRA AVIONULUI ROMÂNESC DAR, ÎNTRE TIMP, A APĂRUT DARICA.

O MANEVRĂ PEZARE POARTE PUŢINI PILOŢI DIN LUME ÎNDRĂZNEAU SĂ O FACĂ. NOMAI AVÎND TIMP SĂ TRAGĂ, DARUDA DISTRUGE CU TRENUL DE ATERIZARE CÎTEM ÎNAMICULUI...

...CARE, DEZECHILIBRAT, CADE NEAVÎND NICI O SANSĂ. PILOTUL RECURGE LA PARAŞUTĂ.

SIMIONAŞ, CREDE CĂ LA POPOTĂ NE AŞTEAPTĂ O SUPĂ FIERBINTE ŞI AROMATĂ. OMERITĂM, DAR DE CE NU RĂSPUNZI?

PICTORE, RĂSPUNDE! DE CE TACI?!

SIMIONAŞ NU MAI POATE AUZI NIMIC... E RĂNIT. ŞI-A PIERDUT CUNOŞTINŢA. AVIONUL PICĂ...

ADJUTANT, TRAGE MANȘA!
ÎȚI ORDON!

S-A ÎNTÎMPLAT UN LUCRU RAR. DEȘI GRAV RĂNIT, APROAPE INCONȘTIENT, SIMIONAȘ A REACȚIONAT LA ÎNDEMNUL COMANDANTULUI ȘI PRIETENULUI SĂU.

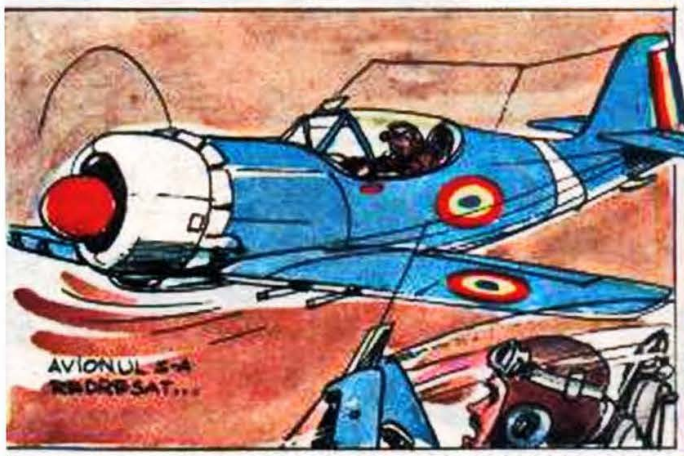
AVIONUL S-A REDRESAT...

...DAR NUMAI PENTRU PUȚIN TIMP. ȘI TOCMAI ACUM APARE UN AVION DE VÎNĂTOARE FASCIST CARE-L LOVEȘTE ÎN PLIN

SIMIONAȘ, MANȘA ÎNAINTE! ATERIZĂM!

DIN NOU INCREDIBILUL: SIMIONAȘ REACȚIONEAZĂ FĂRĂ APĂ CONȘTIENȚĂ. ÎNCEPE O ATERIZARE DE CARE N-AVEA SĂ-ȘI AMINTEASCĂ NICIODATĂ.

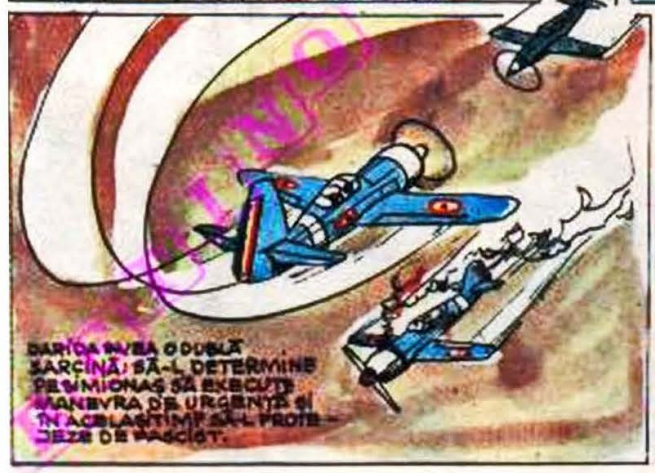
DARIDA AVEA O DUBLĂ ÎNCĂRCĂTURĂ: SĂ-L DETERMINE PE SIMIONAȘ SĂ EXECUTE MANEVRA DE URGENȚĂ ȘI ÎN ACELAȘI TIMP SĂ-L PROTEJEZE DE FASCIST.

O ALTĂ MANEVRĂ DE MARE CURAJ. DARIDA ȚÎȘNEȘTE DIRECT SPRE BOTUL AVIONULUI FASCIST. LA ACELAȘI PLAFON CUEL ÎN ASTFEL DE CAZURI, PILOTUL CARE NU REZISTĂ TENSIUNII NERVOASE ÎNCEARCĂ ÎN ULTIMUL MOMENT SĂ ATUNCI E PIERDUT...

...IAR FASCISTUL N-A REZISTAT. LA CÎTIVA METRI O IA ÎN SUS IAR DARIDA ÎI MITRALIAZĂ BURTA.

DOBROȚEL ALEARGĂ SPRE A-L ÎNTÎLNI PE SIMIONAȘ.

APARATUL A ATERIZAT APROAPE FĂRĂ CA SIMIONAȘ SĂ ȘTIE NIMIC...

HEI, DOM'PICTOR! VĂ ROG! UF, NU POT SĂ-L SCOT. S-A STRÎMBAT BUZA CABINEI.

DARIDA SOSEȘTE LA TIMP...

...CĂCI ÎNCĂ NU IEȘISERĂ DIN LINIILE NEMȚEȘTI ȘI O PATRULĂ FASCISTĂ OBSERVASE CEEA CE SE PETRECEA.

ȘPER SĂ NE DESCURCĂM.

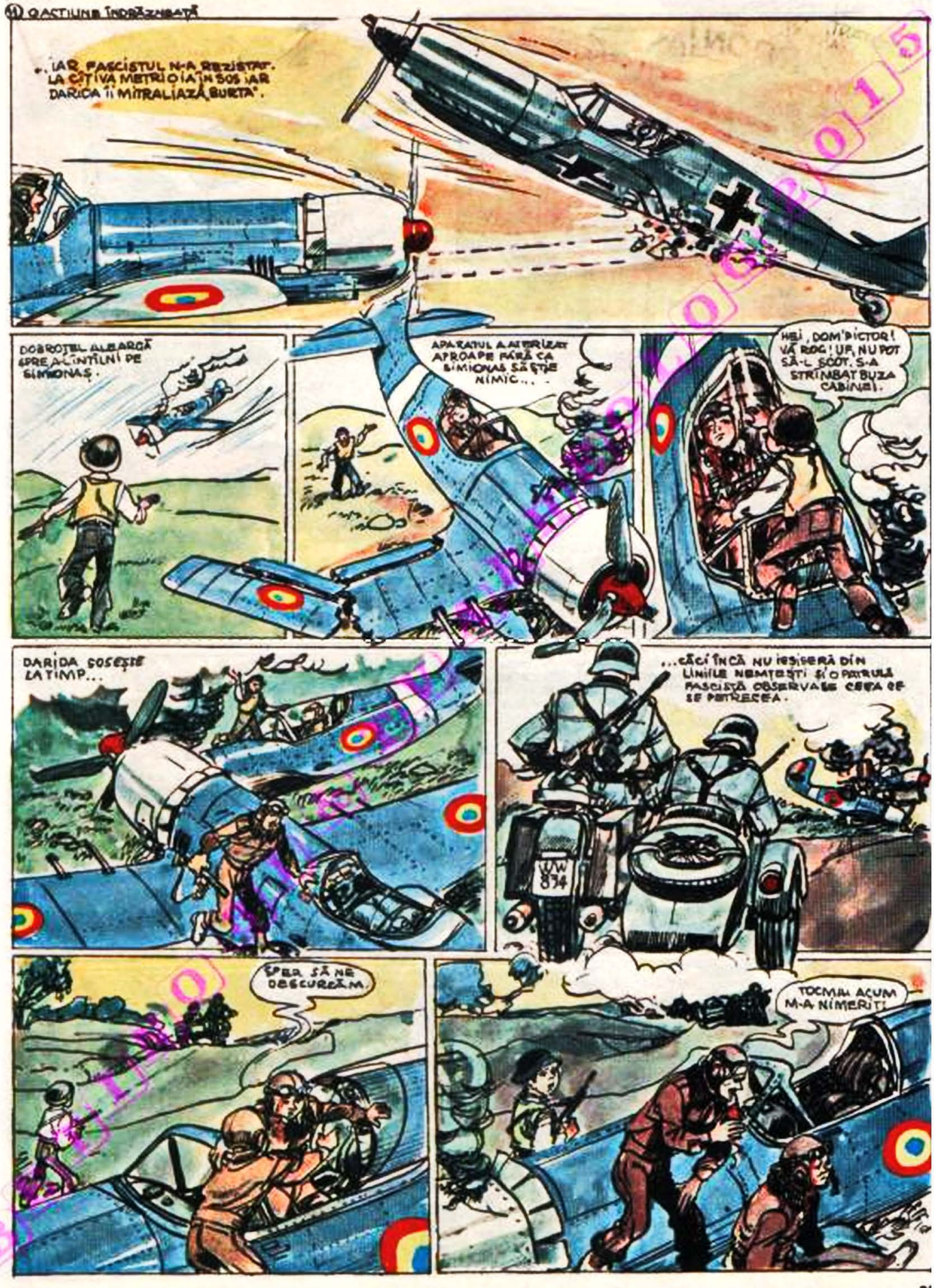

TOCMAI ACUM M-A NIMERIT!

(12) MISIUNEA S-A ÎNCHEIAT CUBINE

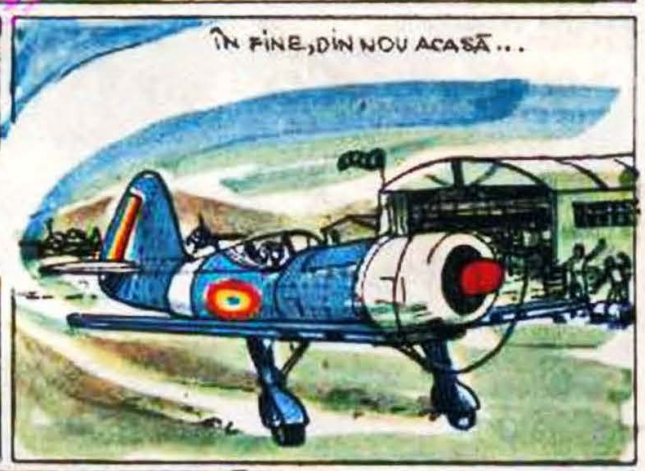

SFÎRȘIT

DELFI

Scenariul: **Ion Costin** • Desene **P Emil**

Cu toate că membrii clubului acvanautic **NEPTUN** sînt plecați într-o tabără la munte, activitatea de cercetare a fundului mării continuă. Unele amintiri ale bătrînului marinar Marcu îi ambiționează pe Tudor - instructor al clubului și pe Sora să cataline ca și pe cercetătorul științific Dorin, să realizeze noi descoperiri în uriașul muzeu natural al mării.

1 ACCIDENTUL

VIFORUL

Dorin, instructorul Tudor și Sora să cataline se află pe vasul de salvare „Viforul" care efectuează o probă pe mare de-a lungul coastei. Comandantul folosește acest prilej spre a-i ajuta pe acvanauți să „citească" fundul pe hărți.

POATE VEDEM CEVA! DEOCAMDATĂ FUNDUL MĂRII E PLAT

GROAPA RECHINILOR! O MILĂ ȘI JUMĂ TATE DE LA USCAT! ÎNSEMNAȚI-VĂ LOCUL!

S.O.S.

TOVARĂȘE COMANDANT! RECEPȚIONEZ UN S.O.S. DE LA 5 MILE DE NOI PARALEL CU COASTA VAS STRĂIN. INCENDIU LA BORD DE LA INSTALAȚIA ELECTRICĂ

ECHIPAJUL LA POSTURI, INTRĂM ÎN REGIM DE MISIUNE!

DELFI A VENIT DUPĂ NOI! SĂ NU PĂȚEASCĂ CEVA!

NICI O GRIJĂ! SIMTE PERICOLUL MAI MULT DECÎT CEILALȚI!

2
UN PERSONAJ CIUDAT

VBUAM
CRED CĂ NU MAI E NIMIC DE FĂCUT!
ÎNTOARCEȚI-VĂ, VASUL SE SCUFUNDĂ!
E DELFI!
PRIVIȚI, SE VEDE CEVA CARE PLUTEȘTE!
FIIIUU! FIIIUU! FIIIUU!
DAȚI-MI DRUMUL, VREAU SĂ MERG PE VAPOR LĂSAȚI-MĂ!
KUNK

3 GROAPA RECHINILOR

TUDOR, INSTRUCTORUL CLUBULUI, LE FACE CUNOȘTINȚĂ PRIETENILOR SĂI CU BARBU, CARE SE ANTRENEAZĂ PENTRU UN CONCURS INTERNAȚIONAL DE VÂNĂTOARE SUBACVATICĂ.

MERGEM DUPĂ DELFI! NE SEMNALIZEAZĂ CEVA!
NU ATINGEȚI NIMIC! POT FI PROIECTILE NEEXPLODATE!
MERGEM SPRE VASUL ÎNCENDIAT!
4
UMBRA MISTERIOASĂ
DELFI RĂMÎNE DE PAZĂ LÎNGĂ SPĂRTURA URIAȘĂ
ÎN CABINA DE COMANDĂ ȘI ÎN SALA HĂRȚILOR TOTUL E RĂVĂȘIT.
DELFI! PERICOL!
BIP! BIP! BIP!

5 CASETA PURPURIE

SĂ ÎMPĂRȚIM ZONA ÎN SECTOARE ȘI SĂ LE CERCETĂM PE RÂND.
MERG ȘI EU CU VOI, DACĂ MĂ MAI LUAȚI. SINGUR NU MĂ DESCURC.
BRRIING!
DELFI!
DELFI, DE UNDE AI CASETA ASTA?
CĂTĂLINĂ, DĂ-MI CASETA! FUGIȚI REPEDE DE LÂNGĂ MINE!
GATA, E ÎN REGULĂ. NU ASCUNDE NIMIC... NEPLĂCUT!
CRIIC
O FI VREO COMOARĂ!
MAMAAAA! CE-MI VĂD OCHII!

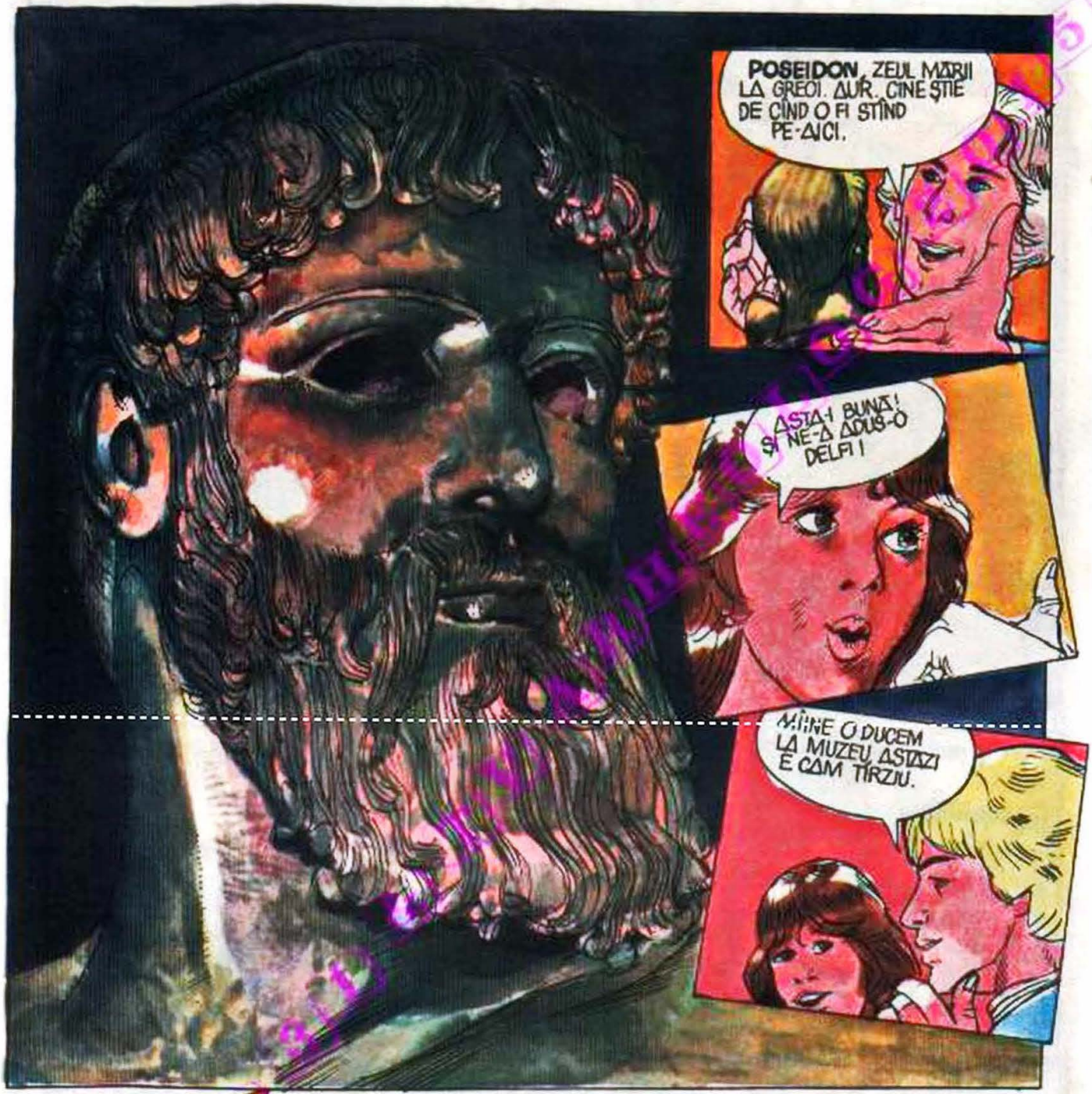
POSEIDON, ZEUL MĂRII LA GRECI. AUR. CINE ȘTIE DE CÎND O FI STÎND PE-AICI.
ASTA-I BUNĂ! ȘI NE-A ADUS-O DELFI!
MÎINE O DUCEM LA MUZEU. ASTĂZI E CAM TÎRZIU.

6
DISPARIȚII MISTERIOASE
A DOUA ZI DIMINEAȚA LA CLUB.
NU SE POATE! DĂ-MI-L!
TUDORE, A DISPĂRUT NEA BUCUR ȘI NU E NICI CASETA! A LĂSAT UN BILET.

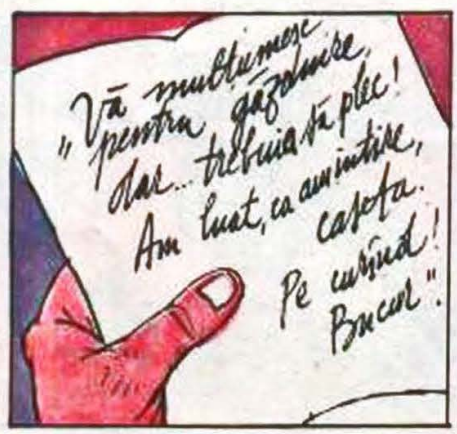
„Vă mulțumesc pentru găzduire, dar... trebuia să plec! Am luat, ca amintire, caseta. Pe curînd! Bucur".

A ȘTERS-O CU ADEVĂRAȚI BINE, MĂI TUDORE, DAR TU ZICEAI CĂ-L CUNOȘTI!

ASTA E! SĂ AȘTEPTĂM PÎNĂ DESEARĂ, POATE SE-NTOARCE! ACUM SĂ NE CONTINUĂM TREABA.

ÎN SALUPA CONDUSĂ DE MOȘ MARCU, TUDOR DORIN ȘI CĂTĂLINA SE PREGĂTESC PENTRU O NOUĂ SCUFUNDARE. SÎNT ÎNGRIJORAȚI. DELFI A DISPĂRUT.

E PRIMA DATĂ CÎND NU RĂSPUNDE.

DELFIIII! DELFIIII!

CRED CĂ S-A ÎNTÎMPLAT CEVA.

KRRTZ! HRÎȘTT!

DIN EPAVĂ VINE CHEMAREA LUI DELFI. DUPĂ MINE!

DELFI ȚÎȘNEȘTE BUCUROS DIN CAPTIVITATE.

7

PÎNDĂ ÎN ADÎNCURI

DRING!

BINE CĂ VIN MÎINE BĂIEȚII DINTABĂRĂ, S-AU CAM COMPLICAT LUCRURILE.

OARE DELFI SĂ FI FOST ÎNCHIS DE CINEVA?

LA MAL DELFI ALARMAT ÎI INVITĂ SĂ MEARGĂ CU EL SPRE LARG.

CE E, DELFI?

KRÎÎTZ!

KRÎÎTZ!

CRED CĂ VREA SĂ NE ARATE CEVA NEOBIȘNUIT!

SÎNTEM ÎN ZONA VASULUI INCENDIAT.

PREGĂTIȚI-VĂ APARATELE! MOȘ MARCU, SĂ OBSERVI TOTUL. SĂ FII TOT TIMPUL GATA DE PLECARE.

8
DELFI IN ACȚIUNE
HRRR!
KION! KION!

9 SFÎRSITUL VÎNĂTORII

MARELE TROFEU

SFÎRȘIT.

CÎTE CEVA DESPRE INTELIGENȚA ANIMALELOR

Gîndesc oare animalele? Pot da ele dovadă de inteligență?

Iată, de pildă, cîinele de vînătoare. Pornit cu stăpînul său, dă dovadă de o capacitate de rezolvare a unor situații care depășește dresajul propriu-zis și care pare mai curînd apropiată de... însușirea normelor de bună purtare vînătorească, în fapt de ascultarea anumitor dispoziții date de stăpîn.

Sau calul de călărie, care, atunci cînd, dintr-o incapacitate oarecare a călărețului, nu mai poate fi strunit din frîu, „se orientează" în mod logic asupra a ceea ce are de făcut. Exemplele ar putea fi continuate cu elefantul care „înțelegînd" că, pentru a se ospăta cu orezul rîvnit, trebuie să „taie" sacul cu o unealtă, acționează în acest scop, cu trompa, o lopată. Cu delfinii care născocesc singuri jocuri — unele foarte complicate! — sau care, din proprie inițiativă, ajută oamenii aflați în primejdie de a se îneca etc.

Vă voi oferi două exemple, avînd ca eroină... o aricioaică. Nu chiar prea departe de un prun în rod, aceasta își avea sălașul în care o așteptau trei puișori mititei cam cît o nucă bună și destul de neajutorați, cărora trebuia să le care toată ziua de mîncare. Se vede treaba ca prunele coapte, din care se găseau destule pe jos, le plăceau foarte mult, fiindcă aricioaica făcea dese drumuri cu cîte una în bot; de bună seamă, să tot vii cu o singură prună cum făcea dintru început aricioaica, era destulă osteneală. Așa au mers lucrurile pînă într-o dimineață cînd ea „s-a gîndit" că ar putea rezolva problema căratului prunelor într-un mod mai spornic. Aricioaica avea, firește, blana bine înspicată-n jepi! A luat o prună în bot, s-a tăvălit pe jos adunînd în țepii albi alte cîteva, și așa, încărcată, a pornit-o către sălaș. Acolo s-a scuturat, pe cea din bot a așezat-o alături și gata, a asigurat mîncare pentru toți puii făcînd un singur drum! Aceeași aricioaică, după o bucată de vreme, crescîndu-i puișorii, trebuia să-i scoată la „școala vieții". Ca să iasă ori să intre în livadă, trebuia să depășească un gard de sîrmă împletită care, într-un singur loc, avea o trecere prin care puteau să treacă dincolo, cîte unul. Veneau pînă acolo în șir indian, trecea dinți aricioaica-mamă, pe urmă, unul cîte unul, puii și, odată „străbătut obstacolul", plecau mai departe. Într-o dimineață însă, dintr-un motiv oarecare, unul din pui a rămas mai în urma șirului. Aricioaica și cei doi pui care o urmau au trecut. Cel rămas singur în urma șirului s-a rătăcit și-a început să chițcăie desnădăjduit alergînd încoace și-ncolo de-a lungul plasei de sîrmă împletită. La auzul lui, aricioaica s-a oprit, și-a adunat cei doi pui treacuți, părînd „a ține sfat". Pe urmă, la îndemnul aricioaicei, unul dintre cei doi pui a făcut cale întoarsă, a trecut înapoi, l-a chemat pe cel rătăcit și, împreună, s-au înapoiat la „familie", putînd apoi pleca mai departe în drumurile lor.

Fără îndoială, gîndirea, respectiv inteligența sînt nemijlocit legate de puterea de a abstractiza, de a stabili corelații cauză-efect — și viceversa! —, de a rezolva situații noi nu numai pe baza unor experiențe vechi, ci și a unor similitudini, de a „inventa" soluții. Ca atare implică grade de dezvoltare fundamentate pe înțelegere.

Pe temeiul testelor de inteligență unii oameni de știință ca Binet, Claparède ș.a. au stabilit chiar un fel de „scară" a inteligenței animale, pe primele locuri aflîndu-se delfinul, cimpanzeul, cîinele, calul, elefantul etc. Vulpea, socotită drept prototipul „vicleniei", s-a dovedit a fi mult mai „neînzestrată" decît iepurele cel fricos, iar ursul — cu toată masivitatea lui — mai „slab dezvoltat intelectual" decît vidra.

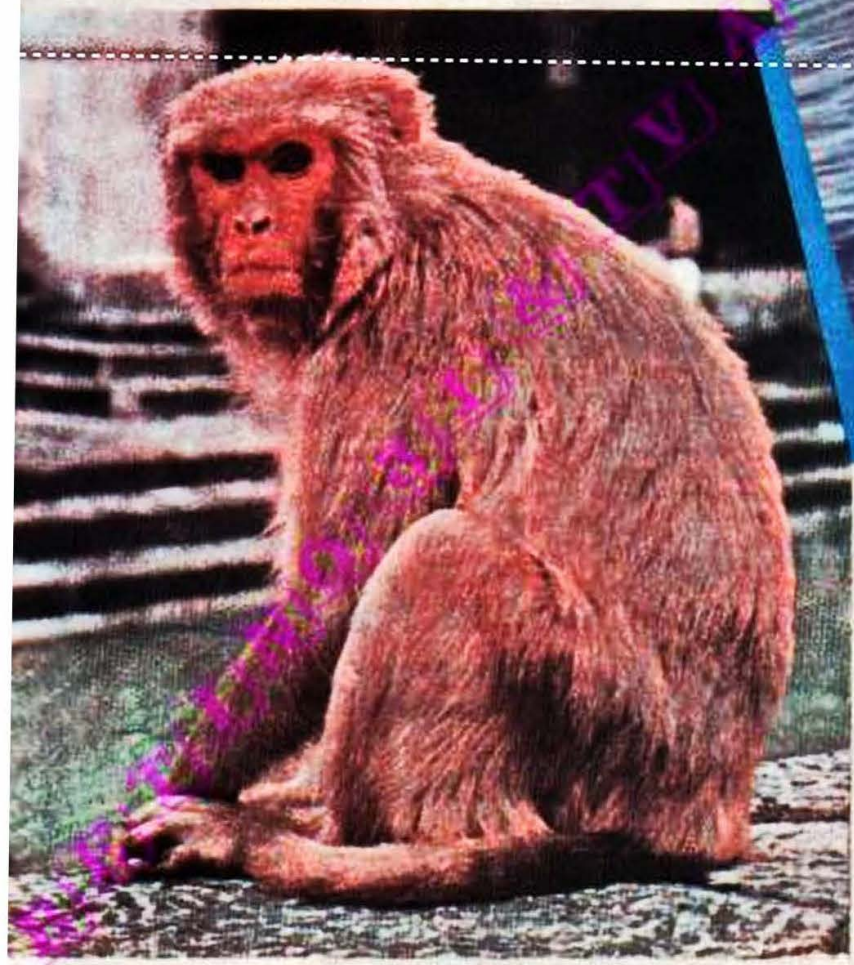

Unii cercetători folosesc raportul dintre greutatea creierului și a corpului pentru a susține gradul de inteligență al diferitelor animale. La om, acest raport este în jur de 1/40.

Firește, cercetări în acest sens sînt în curs de desfășurare. Un lucru este însă pe deplin dovedit: omul nu este singura viețuitoare în cazul căreia se poate vorbi despre gîndire și inteligență...

EUGEN JIANU

Povestea ...poveștii

Și astăzi, ca în totdeauna, ne adunăm cu plăcere în jurul povestitorilor populari. Și nu uităm să luăm... magnetofonul

La începuturile istoriei, spiritualitatea popoarelor s-a materializat cu precădere în mituri și basme. Despre frumusețea basmelor grăiește atît supraviețuirea lor milenară cît și faptul că ele nu încetează să circule nici în veacul rachetelor interastrale.

Scriitorul și istoricul Bogdan - Petriceicu Hasdeu (1838—1907) a pus în evidență paralelismul unora din trăsăturile basmului și ale visului. În amîndouă, lucrurile iau dimensiuni neobișnuite, personajele capătă puteri de uriaș, spațiul și timpul dispar, „zborul este un mijloc foarte indemnatic de locomoțiune", pînă și animalele... vorbesc.

Lazăr Șăineanu (1859—1934), care și-a dedicat viața studierii basmului românesc, scrie undeva că închipuirea omului se înviorează scăldîndu-se în izvorul nesecat al poveștilor. Nu o dată în basme se regăsesc elemente din istoria străveche.

Marelui nostru istoric literar George Călinescu basmul îi apărea ca o creație literară în care viața se oglindește prin imagini fabuloase. Aria genului este vastă, basmul reprezentînd în același timp mitologie, etică, știință, observație morală etc.

Una dintre cele mai de seamă culegeri literare folclorice aparține marelui nostru Mihai Eminescu. În afara versurilor și prozei culese de-a lungul peregrinărilor sale, poetul a scris mai multe basme, unele în versuri, inspirate din creația populară, printre care celebrul Făt-Frumos din lacrimă.

Printre cele mai frumoase pagini din creația lui Ion Creangă se află basmul Harap Alb, un exemplu de creație în spiritul cel mai autentic al povestitorului popular. Tot astfel, Tinerețe fără bătrînețe și viață fără de moarte de Petre Ispirescu a intrat pentru totdeauna în tezaurul basmului românesc.

Eroul merituos are în basm figura invariabilă a voinicului puternic, luptător neînvins cu brațul, iscusința. El înfățișează idealul popular al meritului. Inamicii săi au cele mai multiple forme, de la temuții zmei, cu puteri uriașe, dar nu foarte ascuțiți la minte, la scorpie, muma-pădurii, barbă-cot și alții. Un personaj nepătruns, dar șiret, periculos este Jumătate - de - om - călare - pe - jumătate - de - iepure - șchiop, unul din puținii monștri, alături de zmei și căpcăuni, din basmele noastre. Forța, cinstea, inteligența lui Făt-Frumos, uneori susținut de vietățile pe care le-a ajutat la rîndu-i, îi asigură acestuia, de fiecare dată, victoria asupra răului, după o luptă nu lipsită de primejdie.

O trăsătură specifică eroului basmelor din totdeauna este ocrotirea celor slabi, mai cu seamă a vietăților naturii. Cruțîndu-le și ajutîndu-le, Făt-Frumos poate la rîndu-i să le ceară ajutor. Iată cîteva exemple: tăunul cruțat, corbul cu aripa ruptă, știuca întoarsă în apă, rățăcea scăpată din mîna copiilor, vulturul înfometat, iepurele salvat, armăsarul ocrotit. Recunoscători sînt, în alte dăți, lupul, corbul, mreana, vulpea, ursul, dihorul, rîsul. Același efect îl are atitudinea corectă față de lucrurile însuflețite... numai în basm: curățarea fîntînii înnămolite, a porților pline de praf și păianjeni, a cuptorului murdar, a pomului de omizi etc.

Obișnuiți să aflăm în povești ecouri venite din negura vremurilor, sîntem uimiți să aflăm în paginile lor elemente mai apropiate de ziele noastre. Ne surprinde, astfel, să citim despre Făt-Frumos cel născut cu cartea în mînă. În Pescăruș Împăratul, activitatea preferată a eroului este cititul, ceea ce nu-l împiedică să lupte ca un voinic cu forțele răului. Prestigiul cunoașterii răzbate și din Omul care știa toate limbile.

Uriașii nu simbolizează numai forța brută. Eruditii basmului îi amintesc în această categorie și pe prietenii fabuloși ai lui Făt-Frumos, ca Strîmbă-Lemne, Sfarmă-Piatră, Flămînzilă, Setilă, Gerilă, Ochilă, Fugilă.

Basmul cuprinde numeroase elemente care oglindesc nu numai aspirațiile umane spre o lume mai bună, ci și realizările practice care se vor înfăptui abia în vremurile moderne să ne gîndim doar la calul năzdrăvan din basmele noastre, care zboară... ca vîntul și ca gîndul!

Dacă de cele mai multe ori curgerea timpului în poveste nu se face simțită, un număr din cele mai de seamă basme acordă timpului un loc special. Binecunoscutul basm Tinerețe fără bătrînețe și viață fără de moarte aduce încă din titlu o atitudine cu adînci rezonanțe în cartea de povești a lumii: aspirația conștientă după nemurire și veșnică tinerețe. Originală în mare măsură este intuiția... relativistă a povestitorului, care face ca timpul să treacă în chip diferit în cele două teritorii ale cunoscutului basm românesc: pe cînd în împărăția tinereții fără bătrînețe trece o vreme oarecare, în lume trec o sută de ani, încît Făt-Frumos, la întoarcere, nu mai află pe nimeni dintre contemporanii săi. Straniu sau... normal: una din consecințele ecuației relativiste a lui Einstein este trecerea mult încetinită a timpului pentru cei sau cele ce se depășează cu o viteză apropiată de a luminii!

Importanța pe care o avea odinioară starea vremii pentru viața omului de rînd se oglindește în vasta galerie de personaje care întruchipează forțe ale naturii, precum: Mama crivățului, Mama vîntului turbat, Crivățul, Vîntoasele, Setilă, Mezilă, Zorilă ș.a.

Moralitatea și optimismul sînt caractere nelipsite ale basmelor noastre. Binele triumfă întotdeauna asupra răului, faptele lăudabile sînt recompensate, generozitatea, omenia sînt răsplătite, iscusința, ascuțimea minții întrec forța brutală.

AL TREILEA FĂT-FRUMOS

Scenariu : IULIU RAȚIU

Desene : ȘTEFAN DAMO

Întunecimea-Sa, Balaurul de Foc, care tocmai binevoiește să doarmă, s-a întors pe cealaltă parte.
Ce-a fost asta?
Dacă vine Făt-Frumos, scăpăm ...!
Sosește, într-adevăr, Făt-Frumos!
Au dat buluc, ca fetele la măritat.
Nu-l puteți întîmpina așa pe Făt-Frumos, oaspetele nostru. Nu-i frumos.
Sărut dreapta, tată-socrule... Dar Domnița unde-i?
Bun sosit, tătuț meu... Și tare bucuros sînt că, în sfîrșit, ai venit pe meleagurile noastre.
Se grăbește, se grăbește flăcăul!
Desigur, vom juca și la nuntă dar, cred că ți-a spus tătîne-tu, mai întîi trebuie să îndeplinești niște porunci.
Ce te-a apucat, străjer?!
Sosește Făt-Frumos!
Dar a sosit! Așa ia trebuie să fie vreun balaur. Ridicați podul!
Prea tîrziu, Măria-Ta.
Și noi ce facem acum?
Veniserm să vedem un singur Făt-Frumos, nu doi!
Plecați de-aici. Să vă întoarceți numai cînd o să vă chem cu trîmbița.

Eu sînt Făt-Frumos și am venit să mi-o dai de soție pe Domnița Zorilor...
Ușurel, ușurel, fătul meu, că pînă la nuntă mai e cale lungă...
Un alt Făt-Frumos, mai frumos decît mine?!
Au să se încaiere!
Mai bine să-i domolim, că dacă începe lupta și se trezește Balaurul de Foc...
Mai bine îndepliniți poruncile pe care, oricum, nu le poate duce la capăt decît Făt-Frumos-cel-Adevărat...
Să bată palma!...
Și la treabă!
Ce te-a apucat, omule?!
Să-i dăm Balaurului să-l mănînce!
Iar?!!!
Și un singur Făt-Frumos era prea destul, dar-mi-te trei!
Sosește Făt-Frumos!
Hm! Asta vine pe los...
Fugiți, fetele mele, și tu, Domniță, și să veniți aici cînd o să vă chem eu!
Ce fel de Făt-Frumos o mai fi și ăsta în țări?
Sărut dreapta, tată socrule!
Eu am promis să dau fata de nevastă nu la trei, ci unuia singur...
Adică, mie!
Ba mie!

Pentru mine nu-i nevoie; o să stau afară, cu prietenii mei.
Prieteni? Dar am văzut că ai venit singur. Cine sînt, unde i-ai lăsat?
Numai Făt-Frumos cel adevărat poate îndeplini cele trei porunci. Pe două dintre ele, am să vi le spun eu. Pe cea de a treia, o s-o afle singur, fără să i-o spună nimeni. Acum poftiți în casă!

Iată prietenii mei!
La așa Făt-Frumos...
... așa prieteni!

Ce ne facem, înțeleptule? Așteptam un Făt-Frumos și ne-au venit trei. Cum ne descurcăm?
Să se descurce ei, că de asta au venit!
Și dacă nici unul dintre ei nu este Făt-Frumos?!

Ce fel, ștrăjerule, tragi cu urechea?
Trag eu ca să nu tragă alții! Și-apoi: dacă tot au venit trei Feți-Frumoși, de ce să nu le arătăm și noi... trei Domnițe?!
Și s-o descopere, cine-o putea, pe cea adevărată

Aici în stînga mea, este Domnița-Zorilor. Numai că, dacă voi sînteți trei Feți-Frumoși și eu vă arăt trei Domnițe. Dar să știți: pe cea adevărată o s-o aflați doar după ce veți îndeplini cele trei porunci. Și-acum, prima poruncă: să-mi aduceți Trandafirul de Argint, pe care mi l-a furat Cloanța-Buruienilor.

Ne-a făcut-o Galben împărat, fiartaților!
Mai bine furam cele trei fete și cum ne era norocul
Mie nu mi-a plăcut nici una dintre ele!

Cum era să-ți placă ție, unui oarecare, o asemenea Domniță! Uite, ce frumos sînt eu...
Ba, eu...

Ce te-a găsit de rîzi așa?
Am vrut să zîmbești și tu, să văd dacă ești frumoasă sau ești urîtă!
Eu nu-s așa cum mă vezi tu ci așa cum sînt eu.
Înțelepte vorbe, n-am ce zice! Dar dacă ești atît de isteață, poate îmi spui și mie, unde-o pot găsi pe Cloanța-Buruienilor.
Ehei, dacă aș ști, aș smulge-o din rădăcină, ca să văd și eu cum arată o floare, o albină.
Ai dreptate: albinele nu trag la buruieni, ci numai la flori! Hm! Și dacă o să fie așa cum, fără să vrei, mi-ai deschis tu capul, îți o să-ți dau Trandafirul de Argint!
De cînd i-am răpus pe Uriașul Uriașilor, care îți fura toată mierea, nu ți-am cerut nici un ajutor, Crăiasă a Albinelor. Acum însă...
Adevărat, dar, din păcate, pe Cloanța-Buruienilor eu nu o pot găsi, pentru că n-o pot suferi. Pot găsi, în schimb, Trandafirul de Argint. Mai ales că de cînd am intrat în încăperea asta simt un parfum ademenitor.
Dar aici crește cea mai mare buruiană din casă!
Da, însă în spatele ei, eu simt, e Trandafirul de Argint. Și după ce îl vei găsi, ai grijă să-i rupi toți ghimpii, că sînt înmuiați în venin.
Degeaba, flăcăule, că pe mine nu mă poți învinge. Dacă mă smulgi aici, eu răsar în altă parte! Pe mine mă poate dobori numai acul Crăiesei Albinelor, dar ea a fugit de mult din Țara buruienilor.
Dacă-i pe-așa, o s-o rog pe ea să m-ajute... Ce spui, Crăiasa-Albinelor?
Alelei, buruiană rea, care mi-ai ascuns în întuneric toate florile!

Și-acum, dragul meu, o să plec, că mai am multe de făcut.
Mulțumesc și la bună-vedere!
Trandafirul de Argint!
Un boboc de trandafir, pe care ți-i dăruiesc! Trandafirul de Argint l-am pus pe tron, pentru Domnița Zorilor.
Eu l-am văzut mai întîi!
Ba eu!
Îmi place flăcăul ăsta!
Eu am cules numai ghimpii.
Oare cine-i Făt-Frumos?
Bravo, feții mei! Dar, la stați, unde-i cel de-al treilea dintre voi? N-a cules și el Trandafirul de Argint!
Într-adevăr: Cine-i?...
Și-acum, feții mei, o să vă spun o a doua poruncă: De la o vreme pe-aici s-a aciuat Strîmbă-Lemne... De-atunci toți pomii cresc cu tulpinile în pămînt, ca rădăcinile... Dar undeva, ioi mai crește un Măr de Aur... Iar dacă Făt-Frumos îl va găsi, atunci vor rodi din nou livezile...
Da, că noi am găsit ghimpii de la Trandafirul de Argint!
Acum să vă văd, fetișorilor
Să-i vezi că și acum o să găsească.. viermele din Mărul de Aur!
De ce-i lași să-și rîdă de tine? Mai bine spuneai lui Galben-Împărat adevărul și-i gonea afară din castel...
Nu, dacă ar fi afară, n-aș mai ști ce pun la cale! Acum, însă, trebuie să găsesc Mărul de Aur. Mda. Viermele fetișorului cred că m-a pus pe drumul cel bun! Trebuie s-o chem pe Crăiasa Fluturilor!

Mulțumesc că m-ai chemat, de-abia aștept să-ți fiu de folos...
Știi unde este Mărul de aur?
Da. Dar vezi, ferește-te de Strîmbă-Lemne, că e tare viclean. Dacă te atinge, te cocîrjezi ca un bătrîn... Dar dacă îl prinzi de barbă, s-a terminat cu puterea lui.
Hai să facem un tîrg: eu am, aici, în mînă, tolagul meu de bătrînețe, pe care, fără să vreau, l-am strîmbat... Dacă o să mă ajuți să-l îndrept, atunci o să-ți dau Mărul... Te învoiești?
Mă învoiesc... aruncă-l, să îl îndrept!
Ai fost istet, voinicule!
Mai întîi să scoți tulpinile livezilor din pămînt, să înceapă iar să rodească...
Ce globuri minunate ai în mînă
Sînt două mere: cel de aur, pentru Galben Împărat, iar ăsta roșu, plin de mireasmă, e pentru tine... Numai că, după ce-l mănînci, te rog să-mi dai mie semințele!
Mărul-de-Aur! Eu l-am văzut întîi!
Ba, eu!
Ați îndeplinit și cea de a doua poruncă... și tare-s întristat că n-am trei fete să vi le dau de soție...
?
Măria-Sa gîndea că, poate, și celălalt fecior v-e ajutat puțin...
De ce, trei?
Că noi sîntem numai doi!
El a luat viermișorul din Mărul-de-Aur!
Eu m-am mulțumit, Măria-Ta, cu semințele din măr...
Cum să aibă ei semințele, dacă n-ar fi cules merele? Mie îmi place din ce în ce mai mult flăcăul!
Și mie!
De ce îl lași să rîdă de tine?! De ce nu-spui lui Galben-Împărat adevărul?
Pentru că mai este de îndeplinit și cea de-a treia poruncă, pe care numai eu o cunosc!

Ha! Ha! Ha! De la trandafiri el culege spinii.
Iar de la mere, seminţele. Ha! Ha! Ha!
Am adormit şi eu un pic şi gata, aţi şi început să rideţi. Voi încă nu aţi înţeles că eu nici n-am zîmbit vreodată? Cine sînteţi? Care dintre voi e Fât-Frumos?
Set! Eu, de fapt, nu sînt Fât-Frumos! Sînt fiul Spinului! Iar eu sînt fiul Ghionoaiei. Să nu spui la nimeni!
Aşa?! Atunci, de ce n-aţi spus, de la început, că sînteţi feciorii cumătrului şi cumetrei?... Oricum, nu trebuia, totuşi, s-o necăjiţi pe Cloanţa-Buru lenilor şi pe Strîmbă-Lemne...
Dar nu noi l-am necăjit, ci unul care zice că e Fât-Frumos!
Atîta tot?
Poate ne mai dai şi altă poruncă!
Sînteţi vii? Unde-i Balaurul?
S-a aparat de noi şi s-a ascuns...
În fundul pămîntului.
M-am uitat pe gaura cheii şi am văzut cum încercau să te lovească, cu sabia pe la spate... Fereşte-te de ei...
Bine... Mulţumesc... Dar, să ştii, nu-i frumos să te uiţi pe gaura cheii!
Ce faci?
Împrumută-mi, rogu-te, puţin, sabia asta, că vreau să crestez cu ea pielea Balaurului.

Nu știu cum îți închipui că-l poți birui pe Balaur... Că nu ești chiar atît de mic să te strecori prin crăpăturile pămîntului...
Adevărat, dar fără să vrei mi-ai dat cel mai bun sfat... Nu-i așa, Crăiasă a Furnicilor?
Hai să plecăm de aici, că te pomenești că e în stare să spună Balaurului că noi i-am spus unde s-a ascuns...
Mă bucur că, după binele pe care mi l-ai făcut, salvîndu-mă din apă, îți pot fi și eu de folos...
Hai Hai Hi! Hi! Stai numai să ies afară, că-ți arăt eu, furnică blestemată să te mai strecori în armură și să mă faci să rid... Hai Hi! Hai Hai
Hi
Hi
Nu mă poți învinge decît numai cu propria mea armă!
Adică numai cu sabia asta!
Și odată cu tine să piară arșița și pîrjolul, ura și vrajba...

Şi-acum plec, să-mi aduc suratele şi să ne apucăm de treabă.
Aşa să faci! Iar eu o să tai limba balaurului, că mai am o treabă...
Nu ţi se pare că nu mai mişcă?!
Parcă nici nu mai sufläi...
Ba e aici, Măria-ta...
Da, uite-l!
Şi o ţi adus vreun soiz de Balaur, ca să se laude că el i-a ucis...
Şi mie!
De data asta i-am adus limba, cu care v-a cerut să mă ucideţi...
Că voi n-aveţi cum să omoriţi un balaur fără limbă de balaur... Mie, Măria-Ta, îmi place cu adevărat viteazul ăsta.
Aţi îndeplinit şi a treia poruncă, pe care numai Făt-Frumos o ştia... Dar nu-l văd pe al treilea dintre voi...
N-are cum să-l vadă, pentru că s-a ascuns...
În fundul pământului.
D-apoi şi aşa, mult imi mai place, tată!
Cum o să-ţi placă, Domniţa mea, tocmai el care nici măcar nu are straie de fiu de împărat...
Poate nici să nu fie fecior de împărat, dar să ştii, tată, el e Făt-Frumosul meu!
Atunci poate să sune trimbiţa, să chemăm oaspeţii la nuntă...
SFÎRŞIT

ÎNTÎLNIRE ÎN SPAȚIU

Scenariul HORIA ARAMA • Desene: VALENTIN TANASE

1. EXTRASOLARIENII

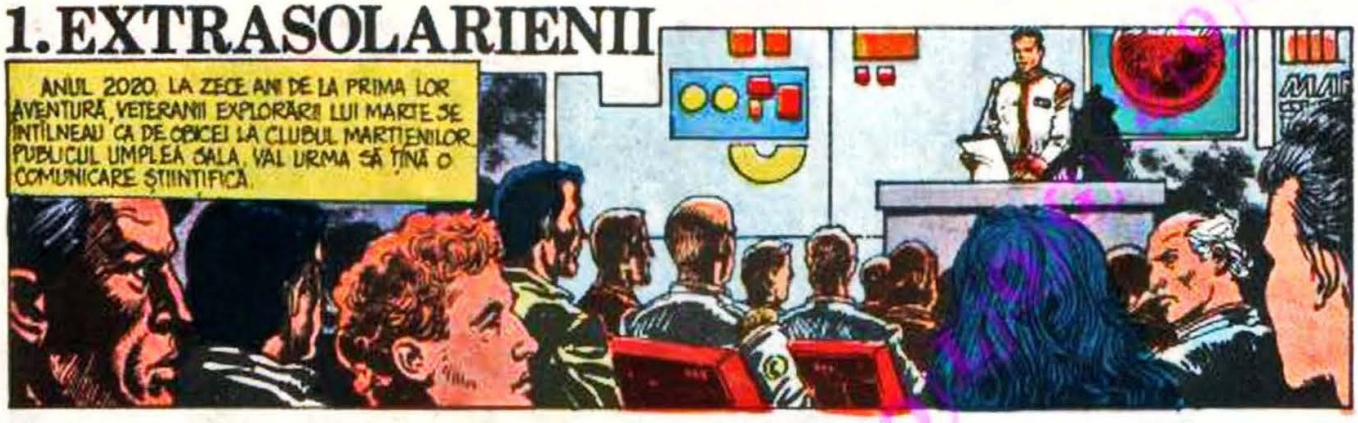

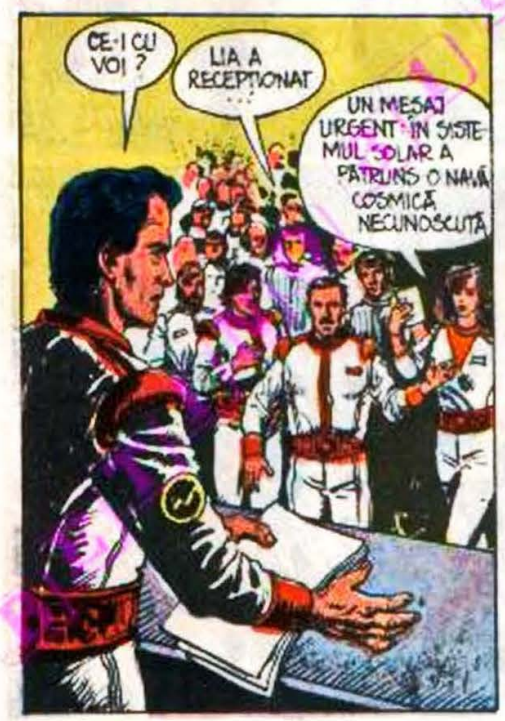

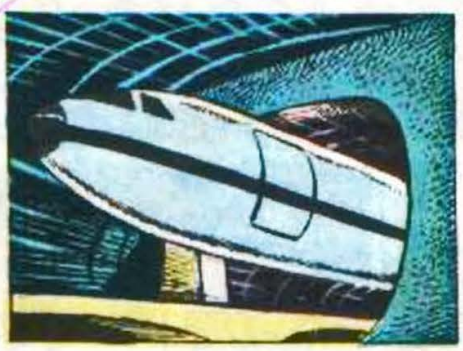

2. NAVA ASCUNSĂ

BIBLIOTECA VIRTUALĂ

3. ENIGMA

URMA NAVEI S-A PIERDUT PRINTRE ASTEROIZII DINTRE MARTE ȘI JUPITER. PE JUPITER NU AVEA CE SĂ CAUTE. RĂMÎN ASTEROIZII.
MATERIILE PRIME... IATĂ CATALOGUL CELOR DE PE ASTEROIZI.
SĂ URMĂREȘTI CÎTEVA MII DE CORPURI CEREȘTI DE CÎTIVA KILOMETRI DIAMETRU...
O FOTOGRAFIERE A TUTUROR ASTEROIZILOR DIN TOATE UNGHIURILE DUREAZĂ ANI! CE FACEM ATUNCI?
AȘTEPTĂM!
CE?
NU ȘTIU! DAR TREBUIE SĂ SE ÎNTÎMPLE CEVA!
UN MESAJ DE PE MARTE!
MESAJ? MARTE?!
UNUL DIN SENZORII PLASAȚI DE NOI PE PLANETĂ A FOST BRUSCAT.
ÎN MAI MULTE RÎNDURI!
ASADAR, NU ÎNTÎMPLĂTOR, NICI DIN GREȘEALĂ!
CINE SĂ FIE?
EI! SÎNT ACOLO!
ȘI TOTUȘI NU TREBUIA SĂ ALEGEM O ORBITĂ AȚÎT DE CONTORSIONATĂ.
VENIND MEREU DINSPRE SOARE, NU PUTEMI FI OBSERVAȚI.
PE MARTE, NIMIC NOU!
DAR AL DOILEA MESAJ?
PARCĂ CINEVA AR TRAGE ȘUTU ÎN APARATURA NOASTRĂ.

4. DRUMUL
AM IMPRESIA CĂ NU-I ACEEAȘI MÎNĂ CARE A TRASAT ACEA ORBITĂ ATÎT DE RAFINATĂ.
ATUNCI?
ROBOTUL DE PE MARTE?...
CERE AJUTOR!
ÎNSEAMNĂ CĂ TREBUIE SĂ NE GRĂBIM!
...FĂRĂ SĂ NE DEMASCĂM ÎNAINTE DE VREME.
DOAR NU CREZI ȘI TU CĂ E POSIBIL...
BA DA, CRED CĂ NUMAI ACEASTĂ E POSIBIL
CE NE AȘTEAPTĂ PE MARTE?
UNDE-I NIC?
IL VERIFICĂ PE „PROFESOR", TRANSLATORUL NOSTRU TELEPATIC
PARCĂ NIMIC NU S-A SCHIMBAT DE LA ULTIMA NOASTRĂ VIZITĂ.
DOAR NUANȚA ROȘIATICĂ A SOLULUI PARCĂ S-A MAI ÎNCHIS, DAR NU, MI SE PARE
DELOCAMDATĂ NIMENI NU SE DEPARTEAZĂ DE NAVĂ. MAI ÎNTÎI VOM LANSA PE ORBITĂ SENZORII „INVIZIBILI" PENTRU RADAR. NOI RĂMÎNEM LA PUNCTUL DE RECEPȚIE
NIMIC!
UNDEVA ÎN PĂTRATUL 53,0 UMBRĂ...

5. URMĂRIREA
O SILUETĂ IZOLATĂ ÎN PUSTIU ? POARTĂ CEVA ÎNTR-O MÎNĂ. O ARMĂ? SE ÎNDREAPTĂ SPRE UNA DIN SONDELE IMPLANTATE DE NOI CÎNDVA.
ESTE EL! ROBOTUL CARE NE-A DAT DE VESTE!
NU-L PIERDEȚI DIN OCHI!
CE FACE CU OBIECTUL ACELA?
ȘI-L MONTEAZĂ ÎN UMĂR!
ROBOTUL PORNEȘTE, ROSTOGOLINDU-SE! CELE TREI PICIOARE ÎL AJUTĂ SĂ SE ROTEASCĂ.
CE VITEZĂ! SĂ NU-L PIERDEM DIN OCHI!
ÎN CÎTEVA CLIPE A PARCURS O DISTANȚĂ RESPECTABILĂ
S-A OPRIT! ȘI SCHIMBĂ TOTAL COMPORTAMENTUL ȘI ȘI SCOATE PICIORUL SUPLIMENTAR. S-AR ZICE CĂ SE FURIȘEAZĂ...
S-A FĂCUT UNA CU PĂMÎNTUL. SE MAI VĂD DOAR ANTENELE SALE SUBȚIRI.
IAR ÎN FAȚA LUI, NIMIC. OBIȘNUITUL PUSTIU MARȚIAN PRESĂRAT CU BULGĂRI.
ȘI DACĂ NE ÎNȘELĂM? DACĂ CEEA CE SOCOTIM OBIȘNUIT ȘI NORMAL ESTE TOCMAI...
TOCMAI?

6. SURPRIZA

OBIECTUL ACELA... NAVA INTERGALACTICĂ.
UN ASEMENEA CAMUFLAJ? IMPOSIBIL!

DAR CE SE ÎNTÎMPLĂ ACOLO? BRANŞEAZĂ PE A5!
O DEPLASARE LENTĂ DE TEREN...
UN SEISM!

ROBOTUL! A DISPĂRUT ROBOTUL!
NU: S-A CAMUFLAT.

O NAVĂ NECUNOSCUTĂ, PLATĂ, CARE S-A ÎNFUNDAT ÎN SOL CA UN FARAŞ ÎN NISIP SE RIDICĂ ÎNCET ÎN AER CU STRATUL DE CAMUFLAJ DEASUPRA.
O PORŢIUNE RECTANGULARĂ DE SOL S-A URNIT DIN LOC ŞI... IŞI IA ZBORUL.
E NAVA STRĂINĂ! NAVA EXTRATERESTRĂ!

CE CAMUFLAJ BIZAR!
VINE SPRE NOI!
UNDE SĂ NE ASCUNDEM?!

PREA TÎRZIU!
ŞI DE CE SĂ NE ASCUNDEM?
DOAR AM VENIT SĂ NE CUNOAŞTEM, SĂ STĂM DE VORBĂ.

ÎN SFÎRŞIT VOM PUTEA ÎNCERCA „PROFESORUL", TRADUCTORUL NOSTRU TELEPATIC.

7. NAVA
NAVA STRĂINĂ SE APROPIE DE CÂMPUL NOSTRU. CE FACEM?
AȘTEPTĂM.
OR FI SENZORII NOȘTRI INVIZIBILI PENTRU RADAR, ÎNSĂ OASPEȚII DE PE MARTE I-AU DESCOPERIT. SĂ-I RETRAGEM?
DE CE? NU LE-AU FĂCUT NIMIC. ȘI NE RAPORTEAZĂ ORICE MIȘCARE.
DE CE NU I-OR FI DISTRUS?
FOARTE SIMPLU: CA SĂ-I CONDUCĂ SPRE NOI!
NAVA LA ORIZONT. SE APROPIE!
COBOARĂ LA SOL!
SE ÎNGRĂDEȘTE ÎN EL!
CE SE VEDE? FRAȚ?
ESTE FUM. CALCINEAZĂ SOLUL ȘI ȘI CROIESC ASTFEL O PUNGĂ DE SECURITATE CA UN TUNEL.
ÎNSEAMNĂ CĂ POT CIRCULA PE SUB SOL. FIINȚE SUB NAVA NOASTRĂ?
TEORETIC, DA.
ȘI DACĂ AU GÂND RĂU?
VOM VEDEA!
NU NE RIDICĂM ÎN SPAȚIU?
NU, VEDEȚI? NICI O VIBRAȚIE SEISMICĂ. NAVA LOR STAȚIONEAZĂ. ÎN CURÂND VOM PRIMI UN MESAJ.
NIC, SĂ TE VEDEM CU TRADUCĂTORUL TĂU!
MI SE PARE MIE SAU DIN SOL APARE CEVA... O TANCHETĂ... VINE SPRE NOI...
SE OPREȘTE! UN MESAGER?
NIC, LANSEAZĂ PROFESORUL!

8. DIALOG ÎNTRE LUMI

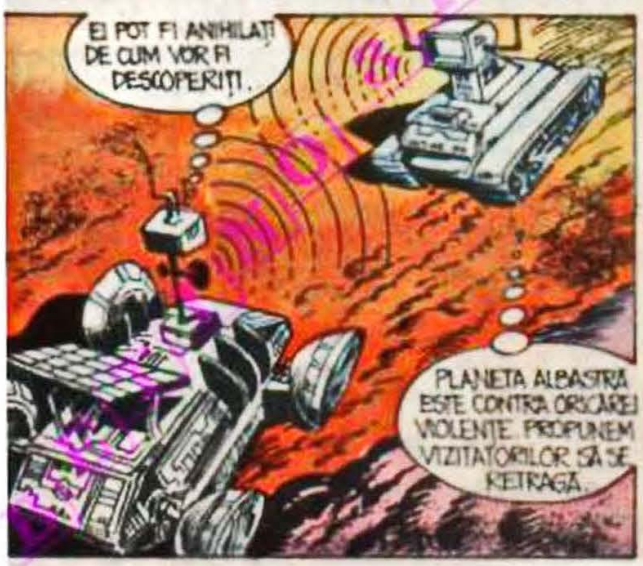

9. GATA DE LUPTĂ

10. FAȚĂ ÎN FAȚĂ

SFÎRȘIT.

Printre astronomii moderni se numără și englezul Fred Hoyle, care a tipărit mai multe romane, dintre care *A cincea planetă* (1963) e scris în colaborare cu fiul său Geoffrey.

Un activ popularizator al științei a fost astronomul român Victor Anestin, autor al romanelor *În anul 4000 sau o călătorie la Venus* (1899), *O tragedie cerească* (1914) și *Puterea științei* (1916).

Cunoscutul nuvelist și romancier Gib Mihăescu, autorul, între altele, al romanului *Brațul Andromedei*, ai cărui eroi au adesea preocupări științifice, a fost el însuși astronom amator.

Dar nu numai astronomii s-au simțit atrași de fantezia științifică. Fizicianul sovietic Anatoli Dneprov a publicat între 1946 și 1959 numeroase nuvele de inspirație... cibernetică. Fizicianul (și astronomul!) american George Gamow a scris trei romane de știință-ficțiune. Cibernetcianul Norbert Wiener a scris și nuvela *Creierul*, iar fizicianul atomist Leo Szilard a tipărit în 1961 un excelent volum de nuvele S.F.

Celebrul chimist englez Humphery Davy descrie într-o lucrare din 1830 viața de pe Saturn, iar biochimistul american I. Asimov este unul dintre clasicii contemporani ai anticipației.

Marele naturalist suedez Karl Linné, care a pus bazele clasificării botanice și zoologice, a scris către mijlocul secolului al XVIII-lea *O călătorie în Lună*. Cunoscutul biolog darwinist englez Julian Huxley a publicat și nuvela *Regele culturilor de țesuturi*, geneticianul J.B.S. Haldane tipărește în volumul *Lumi posibile* (1927) o istorie a Terrei scrisă de... venusieni pînă dincolo de anul... 25 000 000!

Italianul Paolo Mantegazza, autorul *Anului 3 000* (1897) a fost medic, Victor Papilian, care a scris mai multe nuvele inspirate din universul vast al biologiei, a fost profesor de anatomie.

Scriitorul francez Francis Carsac, autor al romanelor *Cei de nicăieri* (1954), *Lumea e a noastră* (1962) era specialist în preistorie. Scriitorul sovietic binecunoscut Ivan Efremov, care a scris *Corăbii astrale* (1953), *Nebuloasa din Andromeda* (1957), *Coroana neagră* (1964), a fost paleontolog.

Matematicieni au fost, între alții, germanul Kurt Lasswitz, autorul romanelor *Imagini ale viitorului* (1878), *Pe două planete* (1897), *Aspira* (1905) și americanul John Taine, care între 1909 și 1954 a scris 16 romane, o nuvelă și un mare poem SF.

Geologul sovietic Vladimir Obrucev este semnatarul a două cunoscute romane științifico-fantastice: *Plutonia* (1924) și *Țara lui Sannikov* (1926).

Englezul Olaf Stapledon, autor al mai multor cărți în care descrie istoria omenirii — pînă în anul 2 000 000 000 (record mondial) în „Ultimii și primii oameni" (1930) — a fost ca formație filozof, ca și românul Adrian Rogoz, a cărui primă povestire SF datează de la vîrsta de 12 ani. Mai tîrziu, Adrian Rogoz a publicat, între altele, romanul *Omul și năluca* (1965) și volumul de nuvele *Prețul secant al genunii* (1974).

Sovieticul Aleksandr Kazanțev, autor a numeroase nuvele și romane SF (*Explozia*, 1946; *Cararea Lunii*, 1963 ș.a.) are studii inginerești, ca și criticul și istoricul literar Ov.S. Crohmălniceanu, autor a două excelente volume de *Povestiri insolite* (1980 și 1986) și tînărul Cristian Tudor Popescu. Dănuț Ungureanu, Sorin Ștefănescu, ale căror volume au apărut în ultimii ani.

NU NUMAI ROMANE!

Cele mai de seamă piese de teatru SF apar în 1921: *R.U.R.* de cehul Karel Capek, în care apar primii androizi, și ciclul de cinci piese înapoi la Matusalem al englezului G.B. Shaw, descriere cu armele comediei a viitorului omenirii pe 30 000 de ani. La noi, trebuie amintit, în ultimul sfert de veac, aportul dramaturgului Horia Lovinescu, autor al mai multor drame de gen.

Primul film care se petrece în... Lună poate fi văzut în 1898, la trei ani de la prima proiecție cinematografică. Este *Visul unui astronom sau Luna la un metru depărtare* de francezul Georges Méliès.

Cea mai celebră emisiune de radio SF a fost realizată de Orson Welles, care a dramatizat, înaintea celui de-al doilea război mondial, cartea lui Wells *Războiul lumilor* (cartea descrie invadarea Terrei de către marțieni) sub forma unui reportaj de la fața locului. Urmare: o panică fără precedent, numeroși ascultători îngroziți aruncîndu-se pe ferestră!

Primul serial de televiziune SF a fost produs în S.U.A. în 1949 sub titlul *Căpitanul Video*. Serialul a putut fi urmărit vreme de cinci ani.

HORIA ARAMĂ

OASPEȚII ALMANAHULUI NOSTRU: REVISTA PENTRU COPII

Pif (FRANȚA)

Dovleacul Burător

Într-o frumoasă zi de vacanță, neobosiții Pif și Hercule descoperă în grădina lui moș Mamert un dovleac uriaș și foarte ciudat dar bătrînul nu-i crede.

După C. ARNAL Scenariu: M. MOTTI Desene: F. DIMBERTON

Nici urmă de dovleac. Eu n-am semănat dovleci!
Dar era acolo. L-am văzut acum câteva minute!
Mă privea cu niște ochi mari ca niște... Stați!
Dovleacul! Acolo! Sus! În păr!
Se uită la mine!
Unde e?!
Un dovleac printre pere! Neastîmpărații au o imaginație...
POK
Au! Mi-a căzut în cap!
Ce caraghioși! Se sperie de orice. Va trebui să am grijă de ei.
N-a fost decît o pară!
Dar dovleacul e acolo! Se uită la mine!..
Stai aici. Odihnește-te. O să mă urc în pom.
Nimic!
AAAH
PAF
Pff, dezmeticește-te! Dovleacul vine spre noi!

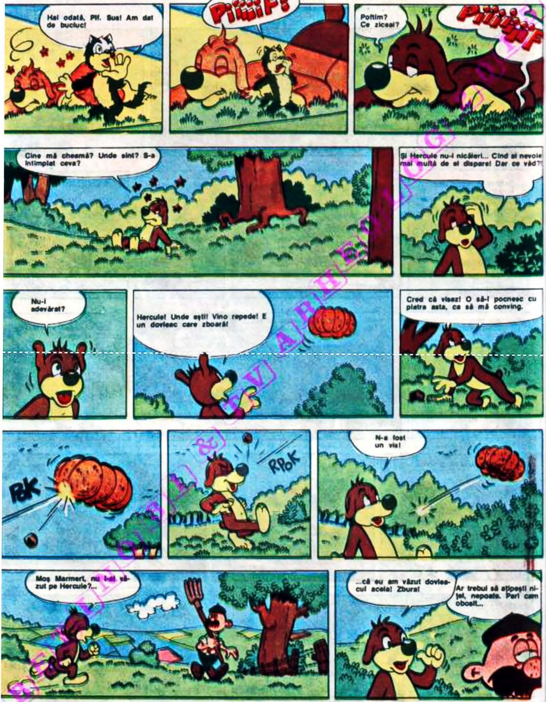
Hai odată, Pif. Sus! Am dat de bucluc!
PIIIIIF!
Poftim? Ce ziceai?
PIIIIIF
Cine mă cheamă? Unde sînt? S-a întîmplat ceva?
Şi Hercule nu-i nicăieri... Cînd ai nevoie mai multă de el dispare! Dar ce văd?!
Nu-i adevărat?
Hercule! Unde eşti! Vino repede! E un dovleac care zboară!
Cred că visez! O să-l pocnesc cu piatra asta, ca să mă conving.
POK
RPOK
N-a fost un vis!
Moş Marmert, nu l-ai văzut pe Hercule?...
...că eu am văzut dovleacul acela! Zbura!
Ar trebui să aţipeşti niţel, nepoate. Pari cam obosit...

În dovleac sînt... niște castraveți! Veniți din cosmos! Ei m-au micșorat! Au un fel de rază fermecată.
M-au dus în... dovleac! Pe urmă i-ai „mîngîiat" cu o piatră. S-au oprit să repare stricăciunea. Am profitat și-am șters-o.
Pît, fugi! Or să te micșoreze și pe tine!
Nu pot să fug. Spectacolul e prea interesant!
Dar nu mai pot să te țin...
Uff! Iar am căzut!
Micșorați-i puțin și pe ei, m-a supărat! Să mai rid și eu niței!
Sînt din ce în ce mai mici!
Asta și vreau. Bine și-au făcut!
BIZICLOP
BIZICLOP
BIZICLOP
BIZICLOP
Cum se poartă?
Sînt destul de amabili.
Vă rog să vă apropiați!

Venim de pe planeta Castraveta! Vrem să luăm cu noi un pământean. Va fi bine primit pe Castraveta!
Tu eşti cel pe care l-am ales!
De ce tocmai eu?!
Pentru că tu eşti un castravete!
Bun venit frumosului castravete Hercule, cel mai interesant cucurbitaceu terestru!
OUAH HAHAHA
De ce rizi? Ei mă stimează!
Tu nu-mi placi. Eşti rău. Ai aruncat în noi cu piatra! O să te închid singur într-un borcan de castraveţi!
HA HA HA HA HA HA HA HA HA
O întrebare: o să rămîn pentru totdeauna atît de mic?
Da de unde! E de ajuns să mănînci din acest supraconcentrat de morcov-roşii-mere-pătrunjel-şi-altele-la-fel că te faci cît vrei de mare!
O să poţi rîde cît vrei de Pif. O să fii mult mai puternic decît el. O să-l învingi cu cea mai mare uşurinţă! El o să rămînă mic.
Nu vreau să-i fac nimic rău! Pif este prietenul meu! Vă poruncesc să-l lăsaţi în pace!
Nu te înţeleg!
BIZICLOP
Eu ştiu: vreau să ies de aici!
BING

RAAAAH
CLING
Hercule, la-o spre ieșire! Rapid!
N-o să ajung...: Sînt prea mic!
BIZICLOP
BIZICLOP
BIZICLOP
GLOU GLOU
Acum, după ce am luat o porție de superconcetrat, puteți veni, castraveciorilor!
BIZICLOP
BIZICLOP
Au fugit! Și parcă îmi pare rău... Erau atît de simpatici!
Hercule! Unde ești? Mi-ar trebui o lupă...
Aici!
Ce ochi o să facă moș Mamert mîine dimineață, cînd te-o vedea! N-o să-i vină să creadă!
Ridică-mă cu grijă!
Mda. Ăsta-i chiar Hercule? Interesant. Dar nu-i un motiv să întîrziați la masă! Eu am văzut lucruri mult mai grozave.
Ce să-i faci, pe moș Mamert nu-i mi nimic! A citit multe benzi desenate, pe toate le știe! Hai, servește-te cu vita mine, să crești mare!

Sfîrș

OASPEȚII ALMANAHULUI NOSTRU: REVISTA PENTRU COPII „MIȘA“ (U.R.S.S.)

VÎNĂTORUL ȘI ȘARPELE

poveste populară udmurtă, ilustrată de Levon HACIATURIAN

Odată, pe malul unui lac înghețat trecea un Vînător. El l-a auzit pe Șarpe care ofta: „Scapă-mă de aici, mi-am prins coada în gheață“. Binevoitor, Vînătorul sparse gheața, eliberîndu-l.

„Acum încălzește-mă!“ îl rugă Șarpele, iar Vînătorul îl puse în sîn. Recăpătîndu-și puterile, Șarpele spuse: „De vreme ce m-ai salvat, o să te muște! Se știe doar că la bine trebuie să răspunzi cu rău.“

„Da' de unde! exclamă Vînătorul, înspăimîntat. Așteaptă! Eu am răspuns întotdeauna fă bine cu bine! Dar dacă vrei, fie ca prima ființă pe care o vom întîlni în cale să spună care e adevărul“.

Șarpele i se încolăci în sîn: „Bine, să mergem“. Pe drum întîlniră o Vacă. Ea îi ascultă cu atenție apoi spuse: „La bine trebuie să răspundem cu bine. Stăpîna îmi dă fîn iar eu îi dau lapte.“

„Ai auzit? Lasă-mă să plec", se întoarse Vînătorul către Şarpe dar acesta răspunse: „Nu mă lau eu după ea. Nu ştie ce vorbeşte. Să întrebăm pe altcineva". Porniră mai departe şi peste puţin timp îl întîlniră pe Cal.

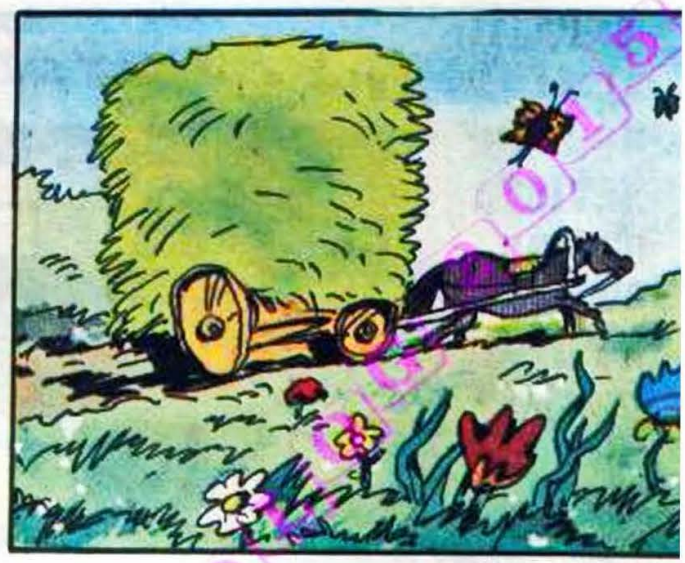

Calul a fost de părerea Vînătorului şi a Vacii dar Şarpele se înc păţina.

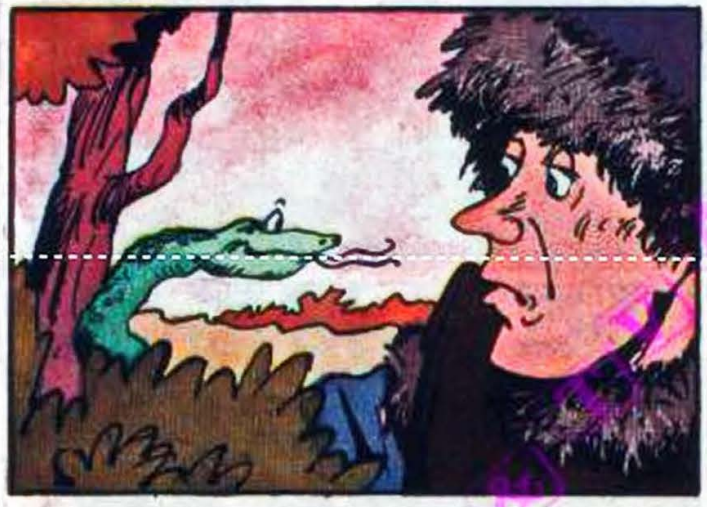

„Vaca şi Calul sînt animale domestice, e firesc să-i ia apărarea omului. Mai bine să întrebăm animalele sălbatice"

Nu departe, o Pisică sălbatică îi privea dintr-un copac. „Fă-n dreptate, o rugă Şarpele. Omul ăsta mi-a salvat viaţa iar eu vrea să-l ucid. Spune-mi tu: nu e adevărat că la bine trebuie să răspur dem făcînd rău?"

„Sînt bătrînă şi aud anevoie, oftă Pisica. Vino mai aproape, povesteşte-mi totul amănunţit." Şarpele se supuse şi-i istorisi totul la ureche iar Pisica, hap, îl prinse în ghiare venindu-i de hac.

Scăpat de primejdie, Vînătorul luă Pisica pe umăr şi porni spre casă. Se făcuse dreptate. De atunci oamenii au rămas prieteni cu pisicile, iar şerpii se tem de înţelepciunea lor.

OASPEȚII ALMANAHULUI NOSTRU: REVISTA PENTRU COPII „TOPOLINO“ (ITALIA)

Chip și Dale

4
Fugi, hoaţo! S-a terminat cu răutăţile tale!
?
Ha! Ha! Uite cum o şterge!
Acum e rîndul lui Burby!
5
Uite-l! Pe el!
Hop-Hop!
O arahidă? Nu se prea găsesc prin părţile astea!
Hop-Hop! Lasă nucile!
Ci-cine sînteţi voi?
Super-veveri-ţele!
SMASH
Aoleu! A devenit Super-lupul cel rău!
?!
Şi am colţi ascuţiţi.
V-am adus înapoi provizille!
Burby n-o să vă mai supere!
Să trecem la lucruri serioase...
...Lupul!
Vă arăt eu!
Era s-o păţim!
CHOP
Să fugim!
Ştergeţi-o! Am treabă!
6
Într-adevăr...
Ha! Ha! Acum pot să fur coteţul cu totul!
Găinile sînt în pericol! Ce facem?
Cot-codac! Ajutor!
7
Şi, într-o super-clipă...
Grrr! Cum de-au putut scăpa găinile?
Hop-hop! Acum te învăţ eu!
Ce salt uriaş!
La salvăm pe aici!
Uite aici găinile şi ouăle
N-am mai văzut aşa ceva în viaţa mea!
Ajutor! Nu vreau o superbătaie!
Ha! Ha! Păcălit de o sperietoare!
Pus pe fugă de un om de paie.
SBRASH
Şi acum? Ezechil o ţi furios!
Trebuie găsită o soluţie, repede!
Hei! Ne-ar putea ajuta alt super!
Ştii ce? Înainte ca să ne pierdem superputerea, trebuie să facem o faptă bună!
Aşa! O faptă bună pentru noi ?
Ai zis-o, Dale! Hop-hop!
Sfîrşit

BELAMO

CĂLĂTORI

ȘI CĂLĂTORII

Primul explorator menționat de istorie este Hannon Cartaginezul, care a trăit în secolele VI-V î.e.n. Ca prim-magistrat al Cartaginei (colonie feniciană în nordul Africii), el a fost trimis de senat într-o expediție pentru găsirea unor noi teritorii și fondarea de noi orașe. A plecat la drum în fruntea a 30 000 de oameni (60 de galere), trecând printre Coloanele lui Hercule (Strâmtoarea Gibraltar) și înaintând spre sud, în lungul coastelor africane. După nopți și zile de navigare continuă, expeditionarii au ajuns într-un loc pe care l-au numit Cornul Sudului (probabil insula Bioko — Fernando Póo). De aici, din cauza lipsei de hrană și apă, Hannon a fost obligat să ordone înapoierea în Cartagina. Pe drum, a întemeiat o serie de colonii și orașe.

Alături de cartaginezi, mari exploratori ai lumii au fost grecii. Hecateu din Milet (circa 540—circa 470 î.e.n.) a călătorit prin mai toate ținuturile colonizate de grecii ionieni (care trăiau în antichitate pe coasta apuseană a Asiei Mici și în insulele învecinate din Marea Egee). De la el ne-a rămas cea dintâi descriere a pământurilor cunoscute pe atunci.

Un alt mare călător grec a fost Herodot (circa 484—425 î.e.n.), supranumit „părintele istoriei". El a vizitat regiuni geografice și țări cum sînt Egiptul, Babilonul, Asia Mică, Siria, Scitia, Italia, țărmurile Mării Caspice, probabil India. În urma acestor călătorii de cercetare și explorare a scris o carte în nouă volume, în care autorul comunică interesantă și despre o parte a pământurilor locuite, azi, de poporul român. Referindu-se la fluviul Istros (Dunărea), de exemplu, scrie că el „curge prin întreaga Europă și își are izvorul la celți", fiind cel mai mare dintre fluviile cunoscute, bogat în apă atît vara cît și iarna.

Din evul mediu, cu multe secole înaintea marilor descoperiri geografice, istoria a reținut numele unor mari călători care au îndeplinit misiuni diplomatice sau comerciale ori au fost simpli aventurieri. Eric Torvaldsson (circa 940—circa 1010), supranumit Erik Raude (Eric cel Roșu), e un navigator stabilit în Islanda, unde și-a însoțit tatăl, refugiat aici în anul 982. Erik Raude a părăsit Islanda și, navigînd mereu spre vest, a descoperit Groenlanda. El a întemeiat aici prima colonie a vikingilor. Fiul lui Eric Raude, Leif Erikson, este considerat cel dintîi european care a ajuns în America.

Spre finele primului mileniu al erei noastre, s-a remarcat între alți geograful arab Ibn Battutah (1304—1377), unul dintre cei mai mari călători ai tuturor timpurilor, care a străbătut cu piciorul aproximativ 30 de ani aproape 120 000 km în regiuni din Africa, Asia și Europa, inclusiv Dobrogea. În 1356 apărea cartea lui — un adevărat document științific — intitulată **Dar prețios pentru cei care prețuiesc lucrurile străine ale marilor orașe și minunățiile călătoriilor.**

Cel mai celebru dintre călătorii acestei perioade a evului mediu a fost, desigur, Marco Polo (1254— 1324). La vîrsta de 17 ani, el și-a însoțit tatăl și unchiul în cea de a doua călătorie a acestora spre marele han Kubilai (Veneția - Constantinopol - Crimeea - Sarax, pe Volga-Buhara). Între 1275—1292, Marco Polo va trăi în China în slujba marelui han, îndeplinind, o vreme, funcția de guvernator al provinciei Yangzhou. La întoarcerea în Italia, Marco Polo a călătorit pe mare și pe uscat, urmînd un drum întortocheat. A participat la bătălia navală dintre Veneția și Genova. Prizonier, i-a dictat în închisoare unui alt deținut, Rustichello, povestea călătoriei sale, cunoscută sub titlul **Cartea lui Marco Polo sau Milionul.**

Secolele XV—XVI aduc, în istoria omenirii, noi și noi descoperiri, care vor îmbogăți radical cunoștințele despre „lumea de dincolo de oceane și mări". Bartolomeo Dias, navigator portughez (circa 1450—1500) a fost primul care a reușit să înconjure Africa pe la sud (1487). Pe drumul parcurs de el va merge, peste un deceniu (1497) și celebrul navigator — tot portughez — Vasco da Gama. Bartolomeo Dias ajunsese la Capul Bunei Speranțe. Vasco da Gama a continuat periplul, ajungînd în India.

Cam în aceeași perioadă s-a remarcat și navigatorul și exploratorul englez John Cabot, care a traversat Atlanticul și a descoperit așa-numitul Pasaj de Nord-Vest (1497), o cale maritimă nordică de ajungere la continentul american.

Ceva mai tîrziu, în 1519, a pornit Magellan în expediția sa de ocolire a Pămîntului pe mare.

Cea mai mare realizare din această epocă a fost, fără îndoială, (re)descoperirea Americii. Eroul ei este cunoscutul Cristofor Columb (circa 1451-1506), navigator genovez în slujba Spaniei. Lui i-au urmat alte și alte călătorii celebre efectuate de navigatori și exploratori temerari, precum Hernán Cortés (cuceritorul imperiului aztec, 1519), James Cook (1728—1799), unul dintre cei mai mari navigatori ai tuturor timpurilor, descoperitor de noi pămînturi, Louis Antoine de Bougainville (1729—1811), La Pérouse (1741—1788), David Livingstone (1813—1873) și Sir Henry Morton Stanley (1841—1904), considerați cei mai mari exploratori ai continentului african, Robert Charles Darwin (1809—1859), redescoperitorul Americii tropicale.

Să-i mai amintim pe Edwin Robert Peary, descoperitorul Polului Nord (1909), pe Ronald Amundsen, cel care a descoperit Polul Sud (1911), pe românul Emil Racoviță, participant la o celebră expediție în mările Sudului (1897—1899), pe Fridtjof Nansen (1861—1930), care a încercat să cucerească și el Polul Nord, pe temerarul explorator contemporan Jacques Cousteau (n. 1910), care cercetează curajos lumea din adîncul mărilor și oceanelor...

În istoria descoperirilor geografice, un rol de seamă l-au avut și românii. Nicolae Milescu Spătarul a călătorit în China la sfîrșitul secolului al XVII-lea, descoperind ținuturi noi, pe care le-a prezentat în celebra sa carte **Descrierea Chinei**. Un alt român transilvănean, Samuilă Damian, a traversat Atlanticul, în secolul al XVIII-lea, cu gîndul să facă ocolul Pămîntului pe jos. În secolul următor, alături de Emil Racoviță, s-au remarcat Nicolae Coculescu, astronom care a participat la observații de specialitate în Senegal, Dimitrie Ghika-Comănești și fiul său Nicolae, organizatorii unei expediții de explorare a Cornului Oriental al Africii și mulți alții.

VALENTIN BORDA

SCENARIUL: VAL TEBEICA
DESENE: ELENA MIHĂESCU

ÎN DECENIILE TREI ȘI PATRU ALE SECOLULUI NOSTRU, PUBLICISTUL ROMÂN MIHAI TICAN-ȚĂRUIA, OAMENII AFRICII I-AU ATRIBUIT NUMELE DE RUMANO, ÎN SEMN DE RESPECT PENTRU ROMÂNIA – A STRĂBĂTUT CONTINENTUL AFRICAN, CUNOSCÎND ÎNDEAPROAPE MEȘTEȘUGURILE ȘI POPOARELE. MULTE COLECȚII ETNOGRAFICE ȘI DE ȘTIINȚE NATURALE REALIZATE CU ACEST PRILEJ AU FOST DONATE DE CĂTRE EL MUZEULUI DE ȘTIINȚE NATURALE „GRIGORE ANTIPA" DIN BUCUREȘTI. MIHAI TICAN-RUMANO A TRĂIT ÎN JUNGLA ECUATORIALĂ EXTRAORDINARE AVENTURI ÎN CĂUTAREA „LACULUI ELEFANȚILOR" AL CĂRUI MISTER ÎL VA DEZLEGA ÎN TOVĂRĂȘIA PRIETENILOR SĂI, PRECUM ȘI A PRICEPUTEI SALE CĂLĂUZE, ZAIREZUL SOTHO. PORNIȚI DIN MATADI „ORAȘUL DE PIATRĂ", AU AJUNS ÎN CELE DIN URMĂ ÎN KERATA – O MICĂ LOCALITATE SITUATĂ PE MALUL STÎNG AL „FLUVIULUI SĂGEATĂ" – CUM ÎI ZIC LOCALNICII FLUVIULUI ZAIR, CUNOSCUT ȘI SUB DENUMIREA DE CONGO.

1. FLUVIUL SĂGEATĂ

ÎNTR-O DIMINEAȚĂ, MIHAI TICAN-RUMANO ȘI PRIETENII SĂI, ÎMBARCAȚI PE „PODUL PLUTITOR" DUPĂ CUM ÎI SPUNEAU LOCALNICII, CONSTRUIT DIN MASIVE TRUNCHIURI DE ARBORI BINE LEGATE CU LIANE, AU ÎNCEPUT TRAVERSAREA CELOR APROAPE TREI MII DE METRI CARE DESPART AICI CELE DOUĂ MALURI ALE „FLUVIULUI SĂGEATĂ".

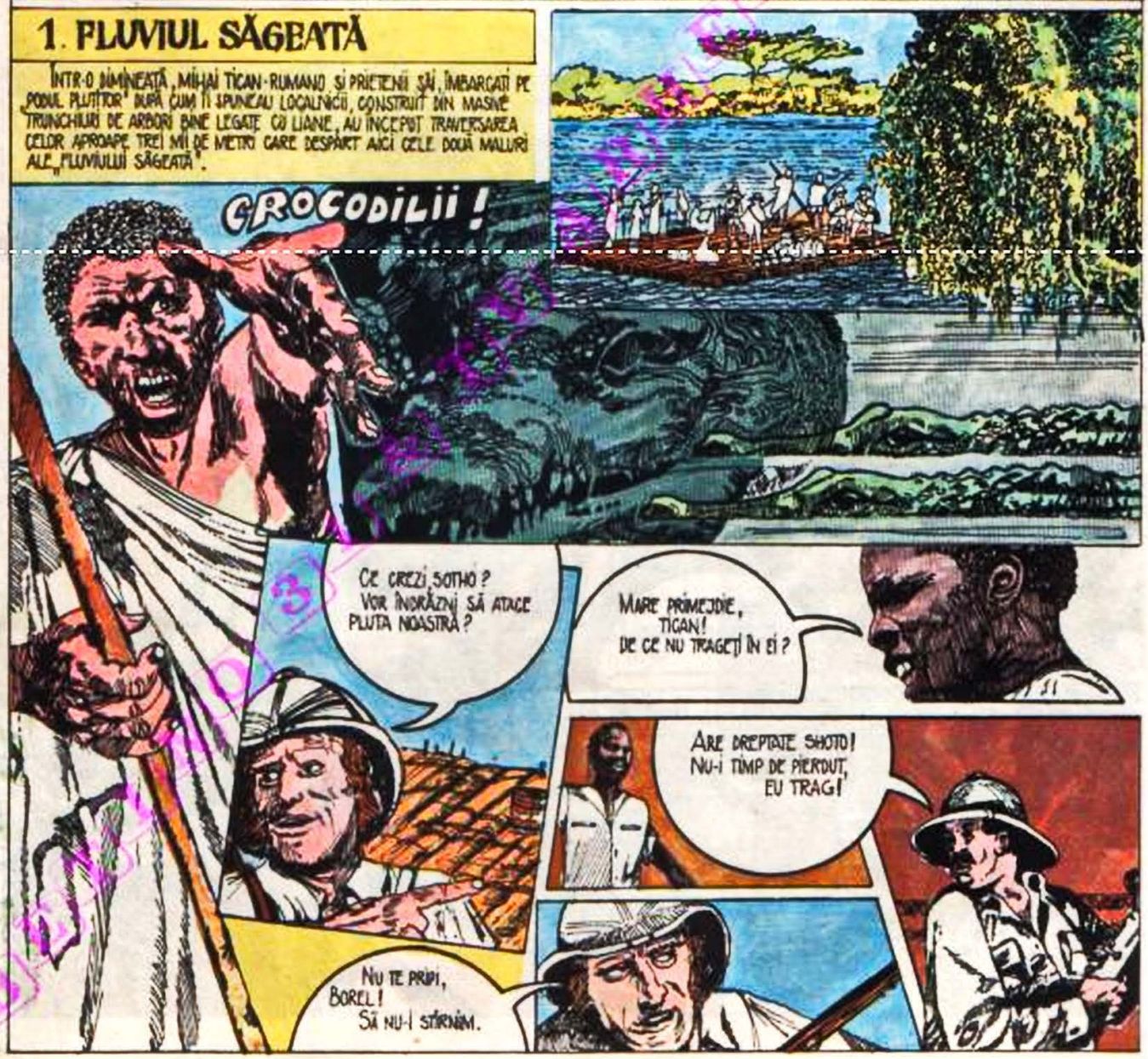

2. CROCODILII

NU M-AR MIRA CA EDGAR SĂ CUNOASCĂ „GRAIUL" CROCODILILOR!

POATE VREA SĂ LE AFLE GÎNDURILE VAN THYFT!

LASĂ GLUMA, BOREL! PUNEȚI MÎNA PE CARABINE. TRAGEȚI ÎN GOLURILE DINTRE TRUNCHIURI!

DEGAJAT DE CROCODILII CE SE ASCUNSESERĂ SUB „PODUL PLUTITOR" PE CARE L-AU SCUTURAT DESTUL DE ZDRAVĂN, BACUL SE ÎNDREAPTĂ MÎNAT ACUM CU RAPIDITATE DE CEI PATRU POMARI SPRE CELĂLALT MAL AL FLUVIULUI „SĂGEATA", DE UNDE MIHAI TICAN RUMANO ȘI PRIETENII SĂI SE VOR AFUNDA ÎN JUNGLA MISTERIOASĂ; ÎN ADÎNCURILE EI ȘI DINCOLO DE EA II AȘTEAPTĂ NOI AVENTURI ÎN CĂUTAREA „LACULUI ELEFANȚILOR".

3. MISTERELE JUNGLEI

PENTRU MIHAI TICAN RUMANO, JUNGLA AFRICANĂ NU ERA O NOUTATE, DAR ȘI DĂDEA SEAMA CĂ, PENTRU UN STRĂIN, EA SE DOVEDEȘTE DE FIECARE DATĂ LA FEL DE MISTERIOASĂ.

O LUME NEBĂNUITĂ POPULEAZĂ ACEASTĂ REVĂRSARE DE VEGETAȚIE LUXURIANTĂ.

ÎNFRICOȘĂTOARE ESTE ACEASTĂ ÎNLĂNȚUIRE DE LIANE!

ARBORII PAR SUFOCAȚI ÎN ÎMBRĂȚIȘAREA LOR PERFIDĂ.

ATMOSFERA DEVINE TOT MAI APĂSĂTOARE, SHOTO.

TREBUIE MULTĂ ATENȚIE, DOMNULE TICAN. JUNGLA ESTE PRIMEJDIOASĂ.

LIANELE LE SUG PUR ȘI SIMPLU VIAȚA!

CEVA ÎMI SPUNE CĂ NE PAȘTE UN PERICOL! MI-AM PREGĂTIT CARABINA PENTRU ORICE SURPRIZĂ.

ÎNTR-ADEVĂR, ÎN HĂȚIȘURILE JUNGLEI CU GREU POȚI DESLUȘI PRIMEJDIILE CE SE ASCUND.

CE URIAȘ PITON! UN ADEVĂRAT REGE AL REPTILELOR!
CRED CĂ ARE VREO 10 METRI.
TE-AI DOVEDIT UN ȚINTAȘ DE CLASĂ MARE, TICANE!
SARPELE! TRAGEȚI!
4. CĂLĂTORI PRIN SAVANĂ
DA PRIETENE TICAN! SÎNT SAVANA ÎN APROPIERE.
CURÎND IEȘIM DIN PĂDURE! CE ZICI, SHOTO?
ȘHOTO ȘI CU MÎINE ÎȘI LUĂM PASUL. NE GĂSIȚI LA MARGINEA PĂDURII!
ACUM E TIMBO — PERIOADA DE SECETĂ.
UITE ȘI UN BOABAB! ESTE TOCMAI CE-MI DOREAM: UN POST DE OBSERVAȚIE
IATĂ, SAVANA! E CA O MARE DE IERBURI SECĂTUITE DE ARȘIȚĂ.
URME, DE ANTILOPĂ... ȘI DE LEOPARZI CARE ALERGĂ DUPĂ EA.
CINE ȘTIE CUM S-O FI TERMINAT URMĂRIREA. LEGILE NATURII SÎNT ASPRE!
EU RĂMÎN AICI SĂ-I AȘTEPT PE CEILALȚI. TU TE URCI ÎN BOABAB ȘI CERCETEZI ÎNTREAGA REGIUNE.

FACEM UN SCURT POPAS PÎNĂ AFLĂM REZULTATUL CERCETĂRILOR LUI SHOTO.
APĂ! APĂ MARE LA APUS!
NU CRED. FLUVIUL SE AFLĂ LA MAI BINE DE 20 KILOMETRI.
POATE CĂ AI VĂZUT FLUVIUL!
ATUNCI? CE POATE SĂ FIE?
PRIETENE TICAN, AM VĂZUT BINE, ACOLO DEPARTE, O APĂ MARE, MĂRGINITĂ DE SAVANĂ ȘI JUNGLĂ.
NU POATE FI ALTCEVA DECÎT LACUL. LACUL ELEFANȚILOR!
5. LACUL DIN DEPĂRTARE
ÎN SFÎRȘIT, IATĂ-L.. CE ZICI, TICANE?
SĂ NU NE PRIPIM CU ACEASTĂ CONCLUZIE PÎNĂ NU SE ÎNTORC CEI TRIMIȘI SĂ-I CERCETEZE MALURILE.
O ADEVĂRATĂ ADĂPĂTOARE A SĂLBĂTĂCIUNILOR!
ÎNTR-ADEVĂR, VAN THYFT! PESTE TOT URME DE ANIMALE!
ASTĂZI AU FOST LA MÎNCAT ANTILOPE... BIVOLI SĂLBATICI... IATĂ ȘI URME DE PORCI SĂLBATICI.
ȘI ELEFANȚII?... NU SE VEDE NICI O URMĂ.
VENIȚI REPEDE... URME PROASPETE DE ELEFANȚI!
ÎNTR-ADEVĂR, ELEFANȚII LĂSASERĂ IMPRIMATĂ ÎN NĂMOL O CĂRARE CU ADEVĂRATE CĂRȚI DE VIZITĂ" — URME APROAPE ROTUNDE, RELATIV ADÎNCI: CELE CU 5 SABOȚI ALE MEMBRELOR ANTERIOARE, IAR CELE CU 4 SABOȚI ALE CELOR POSTERIOARE.
APROAPE SIGUR! UNDE ESTE APĂ, VIN ȘI ELEFANȚII
SHOTO, CREZI CĂ MAI SÎNT ELEFANȚI ÎN ÎMPREJURIMI?
POATE S-AU ÎNDREPTAT SPRE FLUVIU! ORICUM AU TRECUT PE AICI AZI-DIMINEAȚĂ.
ELEFANȚII MERG REPEDE. EI POT FI DEPARTE, DAR POT FI ȘI APROAPE.

6. ÎN SFÎRŞIT, ELEFANŢII!

ÎN AŞTEPTAREA ELEFANŢILOR, A DOUA ZI DIMINEAŢA, GRUPUL VÎNĂTORILOR S-A INSTALAT ÎN ADĂPOSTUL CORDANELOR UNUI PÎLC DE ARBORI ENTADA DUPĂ CE, ÎN TIMPUL NOPŢII, AU AMENAJAT PE CĂRAREA FIARELOR MAI MULTE GROPI-CAPCANĂ.

PUII SÎNT PREA UȘORI PENTRU A FRÎNGE ACOPERIȘURILE CAPCANELOR!
DAR FEMELA...
NU TE BUCURA PREA DEVREME CRONVILLE!
ÎN SFÎRȘIT... L-AM PRINS!
CRAC-RAACR
DIN GROAPA-CAPCANĂ FEMELA CAPTIVĂ SCOATE UN PRELUNG ȘI RĂSUNĂTOR ȚIPĂT DE AJUTOR.
GROAPA NU ARE PARI, IAR ELEFANȚII SÎNT INTELIGENȚI!
CE VOR FACE?!...

7. SALVATORUL

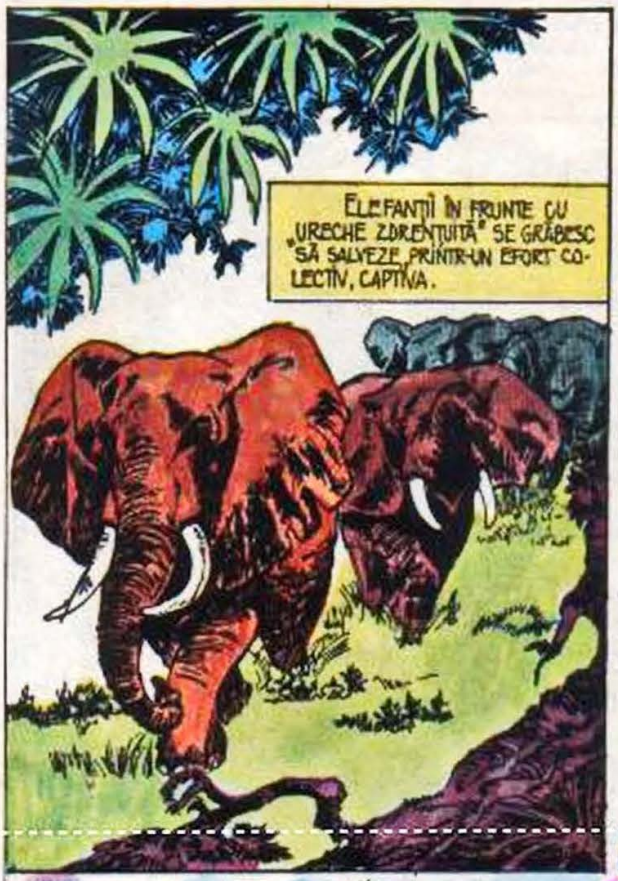

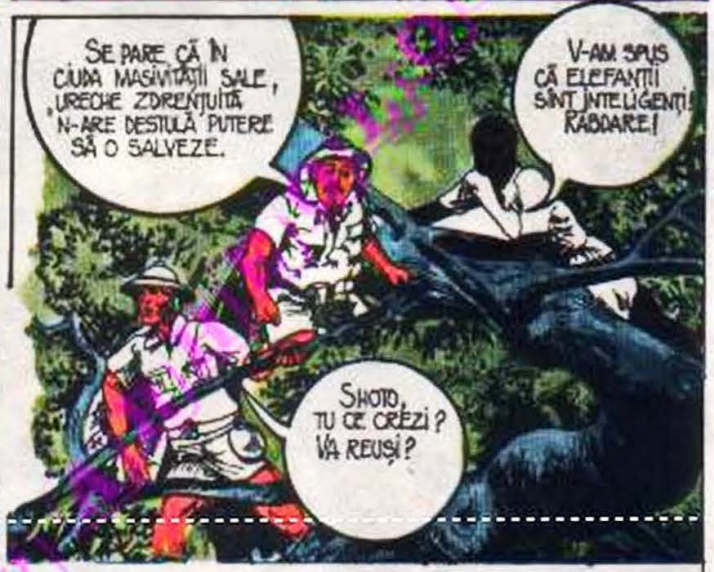

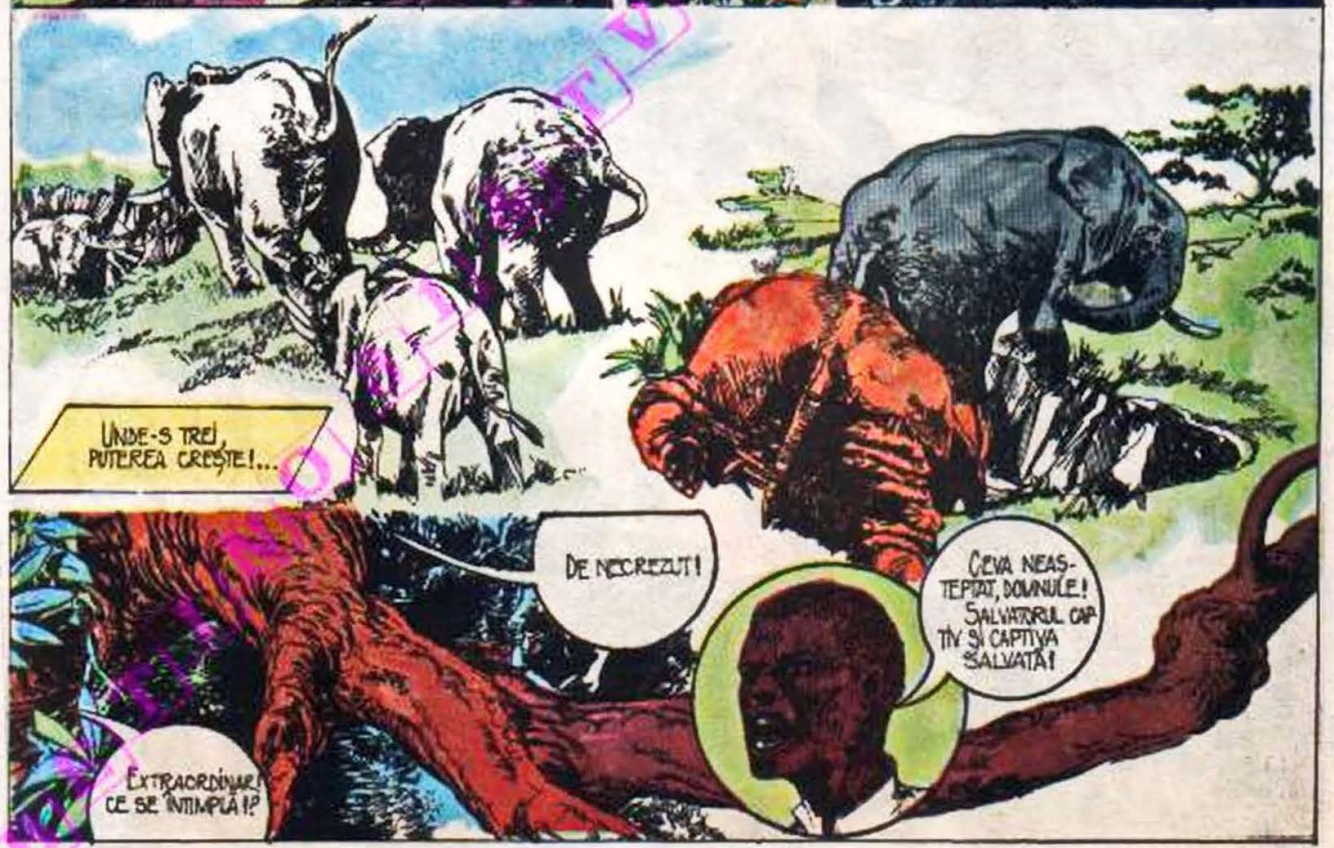

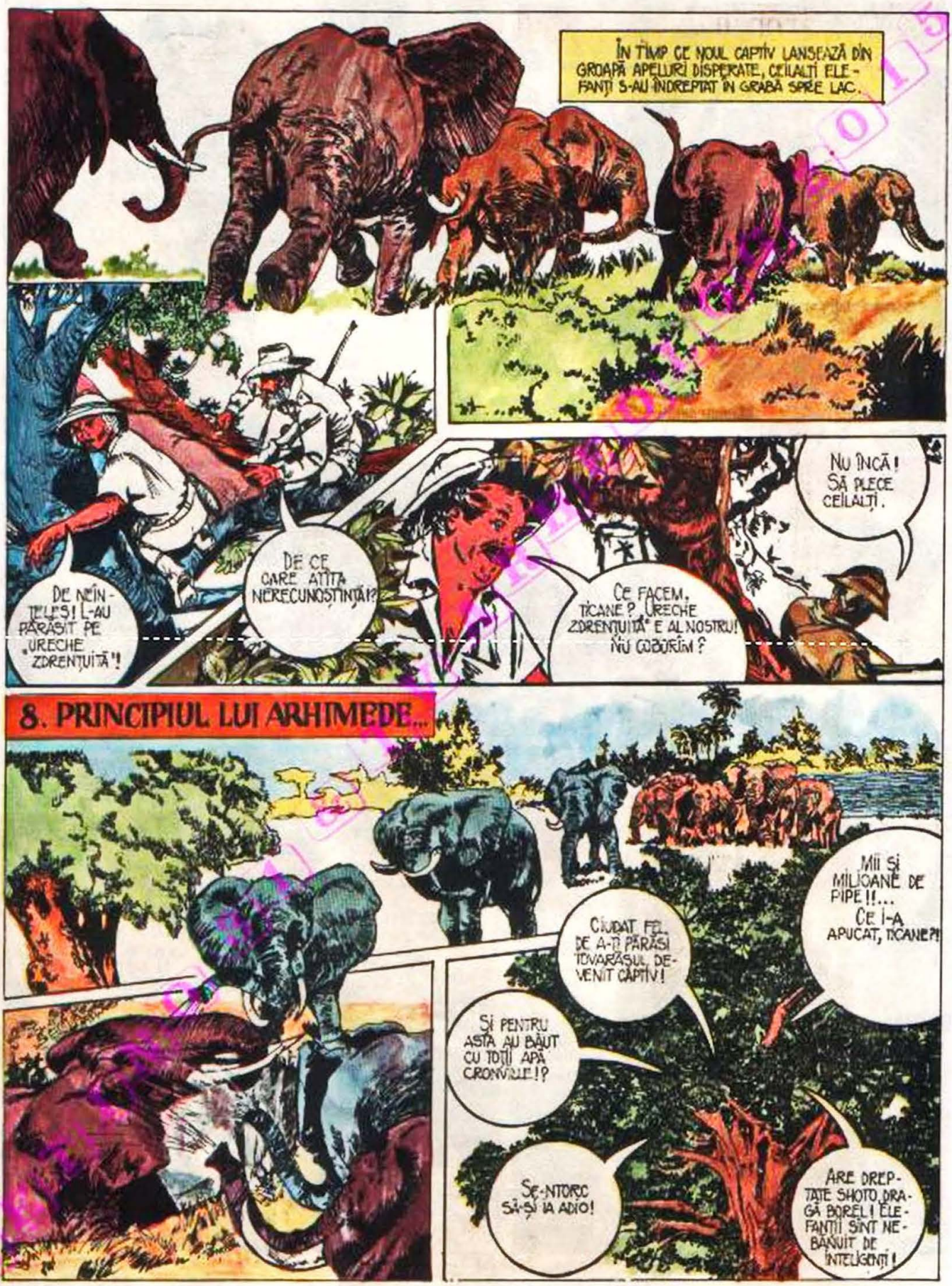
ÎN TIMP CE NOUL CAPTIV LANSEAZĂ DIN GROAPĂ APELURI DISPERATE, CEILALȚI ELEFANȚI S-AU ÎNDREPTAT ÎN GRABĂ SPRE LAC.
DE NEÎNȚELES! L-AU PĂRĂSIT PE „URECHE ZDRENȚUITĂ"!
DE CE CARE ATÎTA NERECUNOȘTINȚĂ!?
CE FACEM, ȚICANE? „URECHE ZDRENȚUITĂ" E AL NOSTRU! NU COBORÎM?
NU ÎNCĂ! SĂ PLECE CEILALȚI.
8. PRINCIPIUL LUI ARHIMEDE...
MII ȘI MILIOANE DE PIPE!!... CE I-A APUCAT, ȚICANE?!
CIUDAT FEL DE A-ȚI PĂRĂSI TOVARĂȘUL DEVENIT CAPTIV!
ȘI PENTRU ASTA AU BĂUT CU TOȚII APĂ CRONVILLE!?
ȘE-NTORC SĂ-ȘI IA ADIO!
ARE DREPTATE SHOTO DRAGĂ BOREL! ELEFANȚII SÎNT NEBĂNUIT DE INTELIGENȚI!

NU-ȚI DAI SEAMA, BOREL!
EU CUNOSC... PRINCIPIUL LUI ARHIMEDE!!
??
URECHE ZDRENȚUITĂ A FOST SALVAT! CE ISPRAVĂ VOR MAI FACE ACUM ??!!
CRED CĂ NE PÎNDEȘTE PERICOLUL!... VÎNTUL BATE ACUM DE LA NOI SPRE EI... NU MAI VORBIȚI!
ELEFANȚII PRIVESC ÎNCORDAȚI ȘI AER NĂTĂTORI SPRE PÎLCUL DE COPACI.
NE-AU SIMȚIT. PREGĂTIȚI CARABINELE! DACĂ NE VOR ATACA, TINEȚI-VĂ BINE! CINE CADE DIN COPAC...
DACĂ NU NE FACEM CUNOSCUTĂ PREZENȚA, SÎNTEM SALVAȚI. CURÎND SE ÎNNOPTEAZĂ ȘI ELEFANȚII SE VOR RETRAGE SPRE LOCURI ASCUNSE CARE LE OFERĂ SIGURANȚĂ.
ELEFANȚII AU PLECAT. DEOCAMDATĂ, RĂMÎNEM LA ADĂPOSTUL COPACILOR! PAZA BUNĂ TRECE PRIMEJDIA REA...
ACUM ÎNȚELEG DE CE NU AȚI VRUT PARI ÎN GROAPĂ! AȚI CĂUTAT LACUL ELEFANȚILOR ȘI NU FILDEȘUL LOR. ȘI AȚI VĂZUT ȘI LACUL, ȘI INTELIGENȚA ELEFANȚILOR. MERITAȚI!
ȘI TOTUȘI CÎTEVA FILDEȘI DE ELEFANT NE-AR FI PRINS BINE.
NU DUPĂ FILDEȘ AM VENIT PÎNĂ AICI!
SFÎRȘIT

MATTY:

La pescuit...

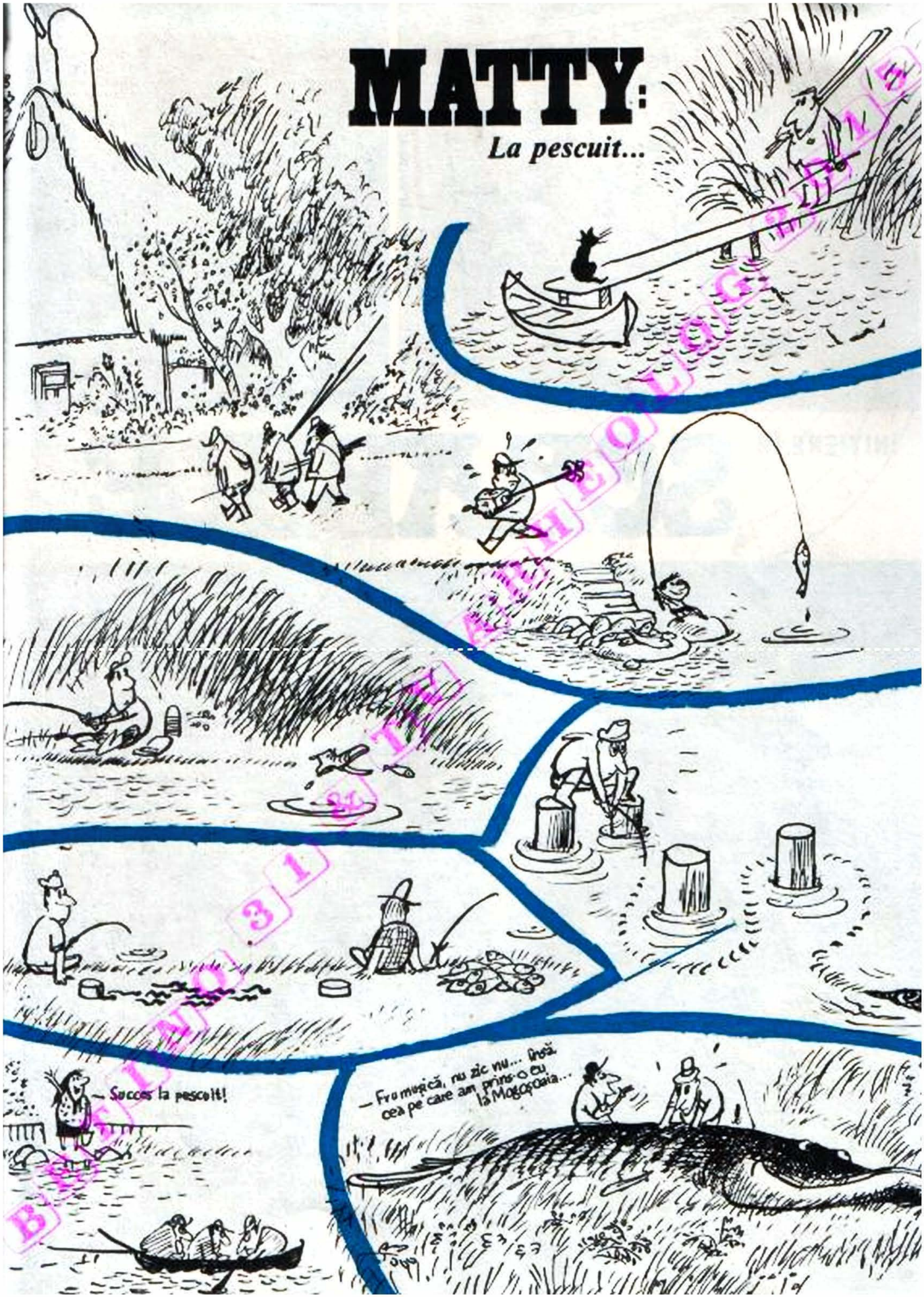

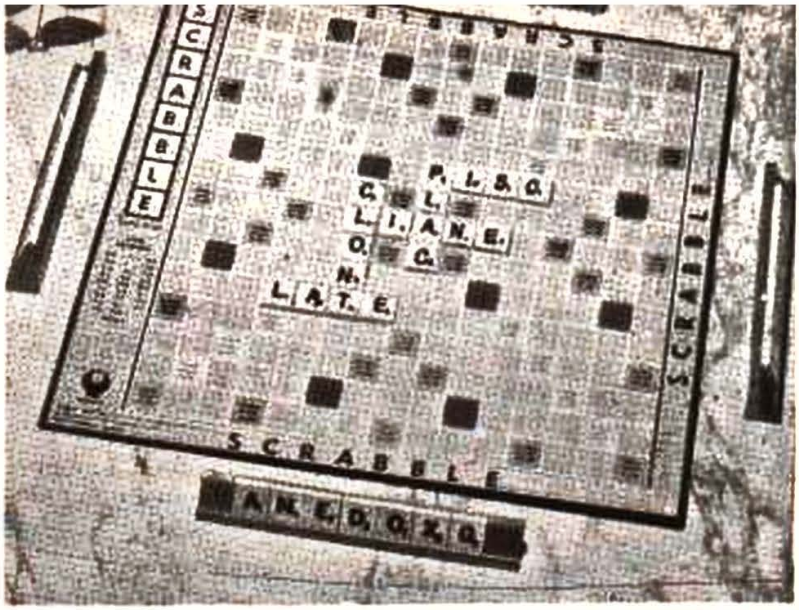

INIȚIERE ÎN SCRABBLE

Spre deosebire de alte sporturi ale inteligenței, scrabble, acest „joc de cuvinte", este un excelent exercițiu pentru memorie și îmbogățirea vocabularului.

Jocul a fost inventat în 1931. După al doilea război mondial pătrunde și în Europa. Se organizează turnee, campionate naționale și internaționale, se constituie cluburi. În țara noastră jocul de scrabble se răspîndește la sfîrșitul deceniului trecut.

Ce este scrabble?

Scopul jocului este de a alcătui cuvinte cu punctaj cît mai mare, folosindu-se pe de o parte valoarea literelor, iar pe de altă parte pătrățelele cu prima.

Strategia jocului constă în a crea anticipat poziții duble sau triple și, indiferent de depunerea partenerului, să se realizeze un scrabble sau o depunere cu un punctaj cît mai mare.

Concomitent se urmărește blocarea depunerilor partenerului, căruia trebuie să i se înguste posibilitatea de a realiza puncte. Aceste imperative sînt adesea contradictorii. Trebuie, deci, găsită o soluție de compromis, care depinde de abilitatea și experiența jucătorului.

De reținut că în timpul jocului se pot folosi și depuneri de așteptare sau de pregătire în vederea unei depuneri finale valoroase și imparabile.

Scrabble, joc înrudit cu cuvintele încrucișate, se bazează pe anagramarea literelor, prin schimbarea ordinei acestora folosindu-se un cuvînt sau chiar mai multe într-un timp limitat (3—5 min.). De exemplu: din literele A, C, E, H, I, R, T se pot alcătui cuvintele RĂCHITE sau GHITARE; dacă avem depus pe tablă cuvîntul TA, din ACEHIRT se pot forma cuvintele ARHITECT (ACEHIRT + T) sau ÎNCHITARE (ACEHIRT + A). Această acțiune de găsire a unui cuvînt într-un timp limitat se numește scrabble (cuvînt de origine engleză) și înseamnă a născoci febril, a scormoni.

Componentele jocului de scrabble

1. Tabla de joc (lemn sau carton) pe care se trasează un careu de 15 x 15, fiecare pătrățel avînd latura de 2 cm. Unele pătrățele de pe tabla de joc sînt colorate. Acestea sînt cele cu primă, care multiplică valoarea literelor sau cuvintelor ce se află pe ele.

Sînt două sisteme de marcare, unul liniar și celălalt prin culori. Fiecare pătrățel are coordonatele determinate pe orizontală de o literă (de la a la o) iar pe verticală de o cifră (de la 1 la 15).

Pe tablă există 225 de pătrățele: 24 care dublează valoarea literelor, 12 care triplează valoarea literelor plasate pe ele, 17 care dublează valoarea cuvîntului, 8 care triplează valoarea cuvîntului dacă o literă a acestuia se află pe un astfel de pătrățel.

Dispunerea pătrățelelor cu primă pe tabla de joc este simetrică. În cazul în care depunerea acoperă simultan două pătrățele roz, ce dublează valoarea cuvîntului, valoarea acestuia se mărește de 4 ori (2 x 2), iar dacă acoperă două sau trei pătrățele roșii, valoarea întregului cuvînt se multiplică de 9 (3 x 3) și respectiv de 27 (3 x 3 x 3) ori.

De reținut că aceste pătrățele cu prima dublează sau triplează valoarea literei sau cuvîntului numai atunci cînd a jocului: A1 = 11; B9 = 2; C1 = 5; D2 = 4; E1 = 9; F2 = 2; G9 = 2; H10 = 1; I1 = 10; J10 = 1; L1 = 4; M4 = 3; N1 = 6; O1 = 5; P2 = 2; R1 = 7; S1 = 6; T1 = 7; U1 = 6; V8 = 2; X10 = 1; Z10 = 1.

Două piese sînt albe și au valoarea zero; ele pot înlocui oricare din literele aflate în fondul jocului. În partidele de scrabble, o piesă albă odată depusă pe tablă își menține semnificația pînă la sfîrșitul jocului.

Fondul de cuvinte

În jocurile de scrabble se acceptă toate cuvintele din dictionar, cu excepția numelor proprii, a cuvintelor compuse (ex. tam-tam, printr-o ș.a.) a abrevierilor (ex. dr, prof. etc.) și a prenxelor (ex. bi, co, ex, ș.a.). În ceea ce privește forma gramaticală, cuvintele apar la orice formă gramaticală corectă (substantive declinate, articulate sau nearticulate, verbe conjugate). Nu se ține seama de semnele diacritice.

În toate partidele și genurile de probleme de scrabble se admit depuneri de 1—7 litere, în așa fel încît toate cuvintele să se lege între ele (cel puțin o literă a cuvîntului nou format
— prin plasarea perpendiculară pe un cuvînt existent pe tablă, prelungindu-l cu o literă:
A
ACT

— Prin plasare paralelă, pe orizontală sau pe verticală, condiția fiind ca literele adiacente să formeze cuvinte corecte:
ACASA
TĂRÂM

Literele unei depuneri, citite de la stînga la dreapta, respectiv de sus în jos, se plasează pe o singură linie sau coloană și trebuie să fie legate între ele prin literele existente pe tablă. Toate cuvintele de pe tablă într-o anumită fază de joc trebuie să fie integrale. Deci nu se poate depune o trîntură a unui cuvînt. Nu este interzisă repetarea aceluiași cuvînt.

Tehnica jocului

Pentru a stabili care dintre jucători începe partida, se pun toate piesele pe masă, cu partea scrisă în jos, și se amestecă sau se pun toate într-un săculeț de pînză, apoi fiecare jucător trage o piesă la întîmplare. Cel a cărui literă este mai aproape de începutul

alfabetului va începe jocul. Fisele ridicate se reintroduc în stoc (sau în săculeț), sînt amestecate din nou și fiecare jucător va lua din stoc un număr de 7 fise, pe care le așază pe suportul său.

Jucătorul care începe, depune pe tăbița de joc primul cuvînt (pe orizontal sau pe vertical). Acest cuvînt trebuie, în mod obligatoriu, să aibe una din literele sale plasate pe pătratul central h8. Odată cuvîntul plasat, jucătorul își calculează punctajul realizat (care este înscris într-o fișă). După depunere la din stoc un număr de fise egal cu cele depuse, astfel încît să aibe tot timpul 7 fise pe suport.

Partida continuă cu jucătorul din stînga primului. Acesta depune pe tablă un cuvînt, care trebuie să se lege de cuvîntul anterior. Odată depus cuvîntul pe tabla de joc, nu este permisă nici o modificare a acestuia. În cazul în care un jucător depune un cuvînt inexistent sau greșit ortografiat, el este obligat să-și retragă fisele și pierde dreptul de depunere în acel tur.

Fiecare din jucători poate profita de turul său pentru a schimba una, două sau chiar toate fisele sale, dacă acestea nu-i convin, luînd același număr de fise din stoc. În acest caz, însă, pierde dreptul de a mai depune vreun cuvînt în acel tur, urmînd a reintra în joc în turul următor.

Dacă un jucător a reușit să plaseze în turul său toate cele șapte litere (într-un singur cuvînt sau în completarea altora existente pe tablă, cu care formează un nou cuvînt) se spune că a realizat un scrabble și primește un premiu de 50 puncte în afara punctajului realizat din literele depuse.

Cînd un jucător crede că, prin depunerile partenerilor, i s-ar crea o situație favorabilă unei depuneri ulterioare, cu punctaj superior, poate declara „pas", renunțînd a mai depune fise în acel tur.

Există totuși o situație de „pas tehnic": cînd un jucător are de ex. litera J în finalul unei partide și nu o poate depune; în acest caz spune „pas". Dacă și celălalt jucător spune „pas", situația devine critică (un fel de „șah etern"). La trei repetări de „pas" se declară partidă egală, indiferent de punctaj.

Cum se încheie o partidă

Partida de scrabble se încheie sau atunci cînd fisele din stoc s-au epuizat și unul din jucători a depus pe tablă toate fisele de pe suportul său, sau cînd nici o combinație nu mai este posibilă pe tabla de joc. În primul caz, fiecăruia dintre partenerii care au rămas cu litere pe suport li se scade, din punctajul realizat pînă atunci, valoarea literelor nedepuse, care se adaugă la punctajul jucătorului ce a terminat jocul. La fel se prezintă situația și în cazul în care nici o altă combinație nu mai este posibilă pe tablă, cu deosebirea că în acest caz tuturor jucătorilor li se scad punctele rămase pe suport. Cîștigător va fi jucătorul care a acumulat cele mai multe puncte în final.

Ing. DAN ȘTEFĂNESCU
Piatra Neamț

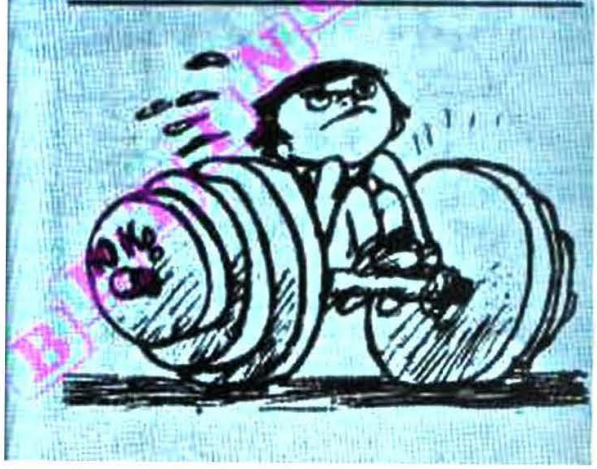

DIN LUMEA COPILĂRIEI

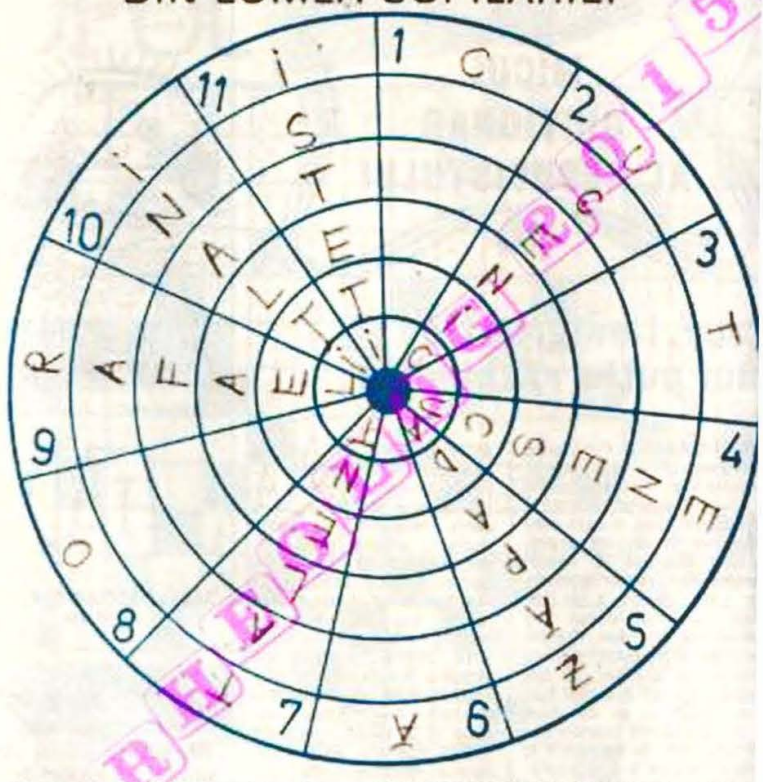

Dezlegarea acestui joc se obține pornindu-se de la un număr spre centru, conform definițiilor:

1) Copil precoce, devenit un mare compozitor, care a compus prima sa piesă muzicală (o poloneză) în jurul vîrstei de 6-7 ani (1810-1849). 2) Lucrare a pictorului și graficianului român A. Jiquidi, reprezentînd chipuri de copii și tineri angajați în uzine (sing.). 3) Strălucit reprezentant al școlii venețiene (1477-1576), elevul lui Bellini și Giorgione, din a cărui creație artistică face parte pictura „Tînărul cu mănușă". 4) Genial compozitor și violonist român (1881-1955), la care s-a manifestat precoce un auz muzical excepțional. La 5 ani el a compus o lucrare pentru pian și vioară intitulată „Țara românească". 5) Bucuri copiilor iarna. 6) Sculptor român care a ri dicat la înălțime de simbol dragostea ma ternă și puritatea copilăriei. 7) Persoan înzestrată cu aptitudini deosebite. 8) ...p cimp", compoziție a pictorului Cornelii Baba, în care impresionează chipul prun cului. 9) Celebru pictor al școlii flamand (1577-1640), cel mai strălucit reprezentan al barocului, din a cărui operă, ce cu prinde peste 2 000 de lucrări, face parte tabloul „Copiii artistului". 10) Ce munț 11) Bine crescuți. Ageri la minte, sprinten

Cuvintele se compun din cîte șase litere La o dezlegare corectă, inițialele cuvinte lor vor alcătui numele unei publicați foarte îndrăgite.

SUB SOARELE VERII

Pornind de la una din casetele albe, fără a trece de două ori prin aceeași căsuță, veți descoperi numele a cinci creatori români de artă care au oglindit în opera lor vara.

1) Pictor clasic român, autorul pînzei „În lanul de grîu". 2) A compus corul mixt pe versuri populare „Grînele vara se coc". 3) Creatorul pînzei „Plaja". 4) Autorul poeziei „Secerișul". 5) A realizat tabloul „Odihnă pe cîmp".

SĂRITURA CALULUI

Aflați, pornind de la pătrățelul înseamnă și folosind săritura calului la șah, o reflecție în legătură cu activitatea școlară aparți nînd marelui pedagog și gînditor umanis ceh J.A. Comenius (1592—1670).

GEORGETA DUMITRU

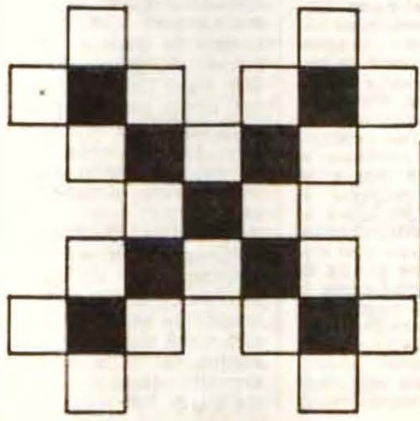

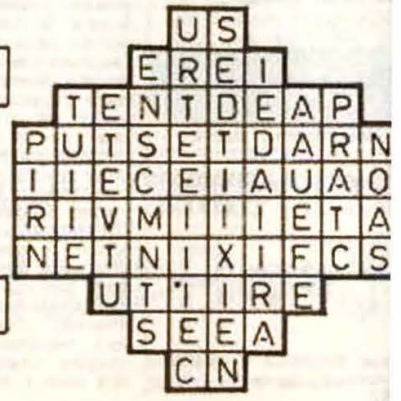

MICUL DICȚIONAR AL REBUSISTULUI

jocuri enigmistice mai puțin răspîndite

METAGRAMĂ. Problemă enigmistică în care, schimbînd, într-un cuvînt o literă prin alta, se obține un cuvînt nou. Există **metagrame în versuri, metagrame ilustrate** și **metagrame ilustrate anagamate** (în care, pentru a se obține cuvîntul cerut, se amestecă, în plus, literele cuvîntului de bază). Cheia acestui este alcătuită din două părți: prima este formată dintr-un șir de litere ce reprezintă literele cuvîntului dat. În ea apare și litera care va fi schimbată. A doua parte a cheii este alcătuită dintr-un alt șir de litere x, reprezentînd literele cuvîntului cerut. Aici apare litera nouă, care o înlocuiește pe cea din prima parte a cheii.

LA MASĂ

(Metagramă anagramată: XXXXIXXX — XXXXXXXL

Soluția: ȘERVEȚEL (serviete; I — L)

ȘCOLARĂ

(Metagramă dublă:

XXXOXXX — CXXXXXXX
XCXXXXX — XXXTXXXX

Soluția MECANICĂ și ANATOMIE (caracatiță: O = C, C — T)

MONOVERB. Problemă enigmistică bazată pe reprezentarea unor litere, cifre, semne sau imagini a căror interpretare logică duce la aflarea unui singur cuvînt. Iată cîteva simboluri grafice utilizate în realizarea monoverbului: la, în, cu, pe, idem, ca etc.). Cheia cuprinde două cifre despărțite între ele printr-o liniuță. Prima cifră corespunde cu numărul silabelor din cuvîntul-soluție. Cea de-a doua cifră indică numărul total de litere al cuvîntului care trebuie aflat. Se cunosc mai multe tipuri de monoverbe. Iată cîteva: 1) **MONOVERBUL LITERAL** (cel prezentat mai înainte și care stă la baza compunerii altor jocuri enigmistice ca biverbul (cu soluția din două cuvinte), triverbul (cu soluția din trei cuvinte) și criptologia (cu cel puțin patru cuvinte în soluție). 2) **MONOVERBUL ILUSTRAT**, care în loc de semne folosește imaginile. 3) **MONOVERBUL ANAGRAMAT** și cel **ELIPTIC ANAGRAMAT**, care constă în anagramarea literelor din cuvintele care definesc imaginea, pentru a se obține un nou cuvînt. 4) **MONOVERBUL CU INCASTRU și CU INCASTRU ANAGRAMAT**, adică acel monoverb în care, prin introducerea unei litere în corpul cuvîntului-bază, reprezentat printr-o imagine, se obține cuvîntul-soluție. Cheia este compusă din două părți. Prima parte cuprinde cuvîntul-bază — ilustrat printr-o imagine —, ale cărui litere se notează cu cîte un x pentru fiecare literă. Partea a doua reprezintă schema cuvîntului ce se cere. Litera ce se introduce în cuvîntul-bază apare în cheie exact în locul în care trebuie să apară în cuvînt. 5) **MONOVERBUL CU INTARS** este acel monoverb în care soluția se află prin introducerea a două sau mai multe litere în cuvîntul-bază (în locuri diferite). Cuvîntul bază este reprezentat printr-o imagine. Cheia este identică celei a monoverbului cu încastru, cu diferența că se introduc două sau mai multe litere în cuvîntul bază.

ÎNAINTEA CALENDARULUI

(Monoverb: 5 — 10)

Soluția: ANTEDATARE (ante — d — a — tare)

DE-A BABA OARBA

(Monoverb eliptic anagramat: 5 + (4) = 8)

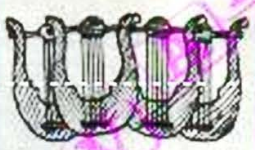

Soluția PITULARE (patru litere)

MUZICALĂ

(Monoverb eliptic anagramat: 5 + (6) = 9)

Soluția: PARTITURĂ (patru cărți)

PALINDROM. Problemă enigmistică ce constă în găsirea unui cuvînt, a unei propoziții sau fraze care, atît citită direct (de la stînga la dreapta) cît și invers (de la dreapta la stînga), dă, grafic, același cuvînt, propoziție sau frază.

POLIDROM. Problemă enigmistică variantă a palindromului, cu deosebirea că aici cuvîntul, propoziția sau fraza găsită, citită direct, are un înțeles, iar citită invers are alt înțeles.

REBUS. Problemă enigmistică ce duce, în urma citirii directe a mai multor imagini (nu neapărat cu caracter unitar), la aflarea unei propoziții sau fraze. Bideterminarea este dată de titlu și este obligatorie. Cheia se reprezintă prin cifre, fiecărei cifre corespunzîndu-i numărul de litere al unui cuvînt din soluție. Cifrele apar în ordinea cuvintelor din propoziție sau frază. Prezentarea se face numai prin imagini. Alte tipuri de rebus: **REBUS CRIPTOGRAFIC.** Problemă enigmistică asemănătoare cu rebusul, cu deosebirea că îmbină elemente de rebus cu elemente de criptografie. Cheia și bideterminarea sînt identice cu ale rebusului. În prezentarea lui se folosește o înșiruire de imagini și semne (litere). **CRIPTOREBUS.** Problemă enigmistică în care prezentarea se face prin imagini (care sînt unitare). Prin despărțirea cuvintelor din propoziția corectă obținută în cuvinte noi, impuse de cifrele cheii, se ajunge la aflarea unei alte formulări, de asemenea corecte. Soluția trebuie să aibă minimum patru cuvinte, în caz contrar avem de-a face cu un biverb sau un triverb ilustrat.

REBO, cu formele sale: **REBO ELIPTIC, ANAGRAMAT și ELIPTIC ANAGRAMAT**, este problema enigmistică ilustrată prin imagini (minimum două) armonizate, compunînd un desen unitar, care se citesc direct. Cheia este formată din două sau mai multe cifre între care apare semnul plus. Fiecare cifră indică numărul de litere al cuvîntului citit în imagine. Cifra de după semnul egal reprezintă numărul de litere al soluției. Eliptic înseamnă că la citirea cuvintelor din imagine se va elimina o literă din cuvîntul care la cheie apare în paranteză.

SINOVERB. Enigmă a cărei soluție va fi întotdeauna un singur cuvînt, care ia naștere prin combinarea a două sinonime, dar are un sens diferit de al acestora. Poate fi literal sau ilustrat. Cheia este identică celei de la rebo. Mai pot exista variantele: **SINOVERB ELIPTIC** și **SINOVERB ELIPTIC ANAGRAMAT**, cu aceeași semnificație ca la rebo-ul eliptic și rebo-ul eliptic anagramat.

ISTORICĂ

(Sinoverb eliptic: (3) + 4 = 6)

ÎNTOCMAI

Soluția SABINE (așa + bine)

GEOGRAFICĂ

(Rebo eliptic anagramat: (3) + 3 + 4 = 9)

Soluția ADRIATICA (iad — car — rață)

Ing. DAN ȘTEFĂNESCU

CALEIDOSCOPUL CITITORILOR

UN ȘEF DE GARĂ PRICEPUT

O gară are numai o linie de schimb, deoarece e mică și pînă acum n-a fost nevoie de mai multe linii.

Într-o zi șeful gării primește o telegramă prin care i se anunță că la ora 5 și un sfert se vor întîlni în gara lui două trenuri de marfă, fiecare tren avînd cîte 8 vagoane.

Șeful s-a gîndit cum să primească cele două trenuri și cum să le dea drumul mai departe. După puțină chibzuială, el a găsit felul în care să manevreze cele două trenuri pe cele două linii.

Cine vrea să încerce dezlegarea acestei probleme, știind că pe linia de schimb încap doar locomotiva și patru vagoane?

SUBREDACȚIA „CUTEZĂTORII"
Ploiești

IATĂ CUM A MANEVRAT ȘEFUL DE GARĂ CELE DOUĂ TRENURI:

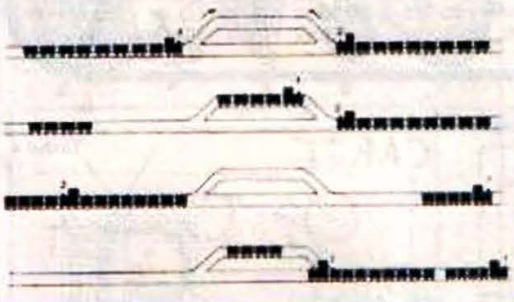

Problemă de logică

SUBREDACȚIA „CUTEZĂTORII" PIATRA NEAMȚ

Aveți patru bucăți de lanț compuse din cîte trei zale fiecare. Un meșter vă cere 10 lei pentru fiecare zală pe care trebuie să o deschidă și apoi s-o lipească. Ce preț va avea lucrarea dacă vreți să obțineți un singur lanț?

R: (30 lei — pentru că se vor desface trei verigi dintr-o bucată)

GHICIȚI NUMELE ACESTOR BĂIEȚI

PINTEA MĂDĂLINA-LIA
Subredacția „Cutezătorii" Tg. Mureș

VASILE MARIN

CRIPTOGRAFIE CU... PIETRE

(5—3—2—4)

SUBREDACȚIA „CUTEZĂTORII" Galați

(Dezlegare: Dorel are un remi)

Pe glob

ORIZONTAL: 1) Oraș în estul Braziliei (2 cuv., presc.). Cel mai mare oraș din Sicilia. 2) Echipă spaniolă de fotbal. Capitala Marocului. Rumen la față!... Bunei Speranței e cel mai cunoscut (neart.). 3) Vîrstă. Cu mîna în șold! 4) Stațiune pe Valea Oltului, județul Harghita. Mare învățat al secolului XX, cu hotărîtoare contribuții la dezvoltarea fizicii nucleare, născut la Ulm, port german pe Dunăre. 5) Galion fără două pînze (anag.). Învățat cunoscut la față! Literă. Incinta portului! 6) Oraș în Cuba, capitală în Chile. Servește. Oraș în Indonezia (Sumatra). 7) La răscruce de vînturi! Animal de tracțiune răspîndit în sudul continentului nostru. La intrarea în Modena. Jumătate de adevăr! 8) Ieri pe seară. Bold. Masă în amurg. 9) La poarta Vaslului! În primele rînduri! Pe malul Bicazului! În metan! Aici. 10) Plantă acvatică. Oraș în sud-estul Braziliei (2 cuv.) 11) Nu eu, nu el. De acord. Dînsa. Vocală scurtă! Mare secată! 12) Stațiune (abr.). Pisoi amenințător. Comună în județul Buzău. 13) Regiune în nordul Spaniei. Stat în America de Nord. Ață ruptă! 14) Lac în Carpații Orientali. 13 raci! Uniunea Arhitecților (abr.). Evocă fără voie! 15) Capitala Madagascarului. La coada lacului Bicaz! 16) Orașul japonez Nugata (abr.). De rîsul lumii. Pentru călărie. Capitala R.S.S. Letone. 17) Albă și dulce. Oraș în nord-estul S.U.A.

VERTICAL: 1) Oraș în R.S. Cehoslovacă, port la Dunăre. Capitala Cubei. 2) 24 pere! În Lugano. Săritură. Fluviu în Africa. 3) Oraș în vestul Elveției. Simț solicitat la masă. 4) Vas. Teatru din București. Bubuie în nori (inf.). 5) În marină! Prenumele primului cosmonaut (Gagarin). Lezat. 6) Oraș în nord-vestul României. Stîlpi. Acela (pop.). 7) Rață fără coadă! Din nou la Riga! Dar și la Bonn! Anotimp alb. 8) Capitala Argentinei (2 cuv.). Carpați... fără armăsari! 9) Capitala Franței. Cui. La ieșirea din portul Constanța! Numele mai multor rîuri din Spania. 10) Miez de cătină! Plantă textilă. Rocă spartă! Originar din nordul Africii (od.). 11) Stat anagramat. Măsură de suprafață. Cîntă la un străvechi instrument muzical. 12) Catalog de... greșeli (pl.). Berbecuț. La intrarea în radă! Ca valul trece. 13) Itinerare. Capitala Uruguayului. 14) Vechea Irlandă. Dans popular din Ukraina. Ren. 15) Pecoș Momeală. La Cedar! În acumulator. 16) Campion. Pisălogeală. Argint. 17) Oraș în Alaska. Masiv muntos în vestul Carpaților Meridionali.

DICȚIONAR: IGAO, EINS, NRU, AR, ECA, NII, EERO, TSAT, EIRE.

NICUȘOR MIRA
Orbeasca de Jos—Teleorman

VESELIE... GEOGRAFICĂ

(TRIVERB: 5,2,7)

Subredacția „Cutezătorii" Sălaj

Testul 1A

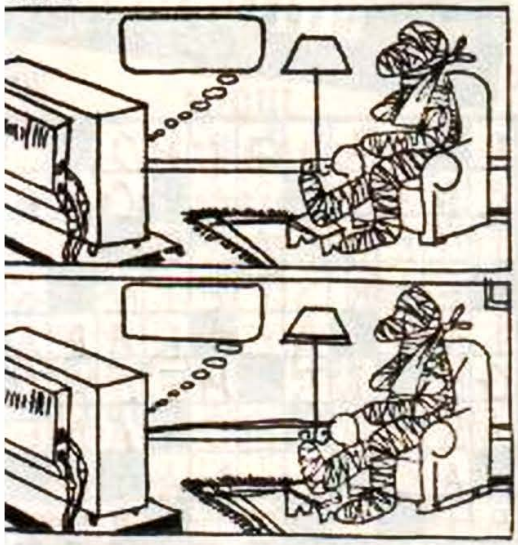

FĂ CUNOȘTINȚĂ... CU TINE ÎNSUȚI!

de prof. dr. URSULA ȘCHIOPU

În aceste pagini vă prezentăm cîteva teste prin care vă puteți cunoaște drumului propriu de dezvoltare a personalității. Caracteristicile psihice care se formează la vîrsta voastră sînt foarte numeroase și complexe. Ele se dezvoltă mai repede sau mai încet. La unele dintre acestea ne vom opri și noi, încercînd, prin sondare, să ne apropiem de o satisfăcătoare cunoaștere de sine.

În primul rînd prezintă interes sondarea atenției imediate, caracteristică psihică ce cuprinde înțelegerea, intuiția latentă și observația, adică percepția organizată.

Ce se dă de rezolvat este de inteligență, deoarece aceasta se află în plină dezvoltare la vîrsta voastră.

În al treilea rînd ne vom angaja în sondarea creativității și a unor caracteristici ale acesteia.

Și acum — la lucru!

Testul 1 prezintă două perechi de imagini aparent identice. Găsiți șase diferențe între cele două perechi de imagini și încercuiți-le.

Testul 2 cere să se anorteze fiecărui pătrat (A,B,C,D) decupajele corespunzătoare (1,2,3,4).

Testul 3 solicită ca numerele ce se află sub cele cinci fructe să fie aranjate în cît mai multe serii diferite. Se poate opera fie cu imaginile, fie cu numerele. Este un test de perspicacitate.

Testul 4 solicită o operație de extragere din cele cinci desene a unui cuvînt ce se referă la un obiect folosit mult în viața școlară.

Testele 5 și 6 solicită inteligența analitică, ce operează cu mai multe criterii. Concret, trebuie să se aleagă din desenele numerotate (rîndurile 4 și 5) ceea ce se potrivește pentru locul necompletat de sînt 2.

Testele 7 și 8 sînt de creativitate. În testul 7 se cere să se facă desene după plac pornindu-se de la cele nouă cerculețe. În testul 8 se cere să se dea cît mai multe titluri celor 12 desene date.

Testul 9, de creativitate verbală, cere să se scrie la fiecare cuvînt dat cît mai multe sinonime posibile.

În fine, testele 10, 11, 12 sînt labirinturi. Ele dau indicații asupra capacităților intelectuale, dar și asupra personalității. Interesează pistele greșite (numărul lor). În principiu trebuie să se găsească cel mai scurt drum de ieșire din labirint. Se pune în evidență gîndirea prospectivă.

La toate testele, în afară de cele de creativitate (7,8,9), interesează și viteza de lucru; așadar veți ruga un coleg să vă cronometreze, ceea ce veți face și voi la rîndul vostru pentru el. Compararea în final a rezultatelor este de folos pentru toți.

Testul 1B

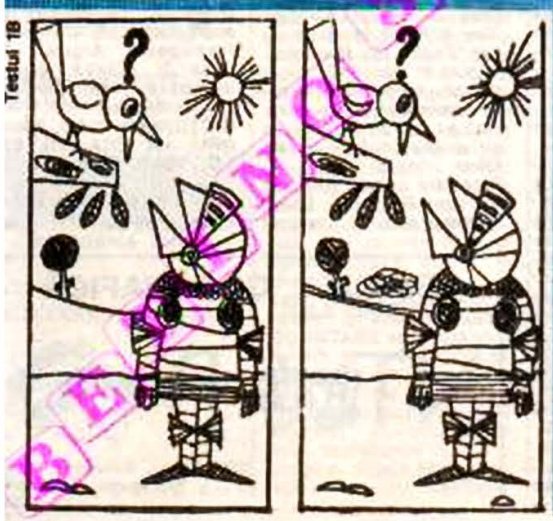

Testul 2

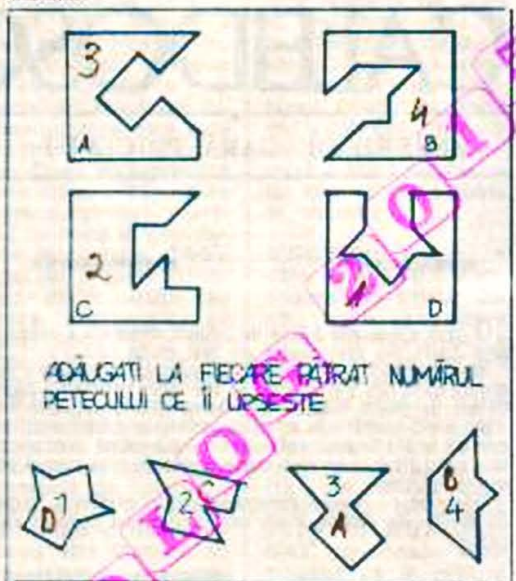

Testul 3

Testul 4

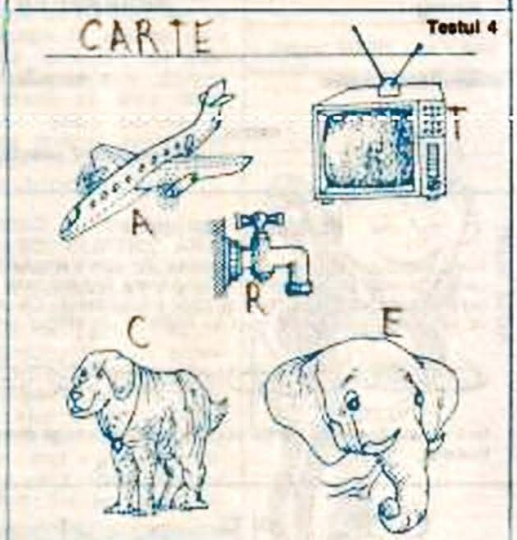

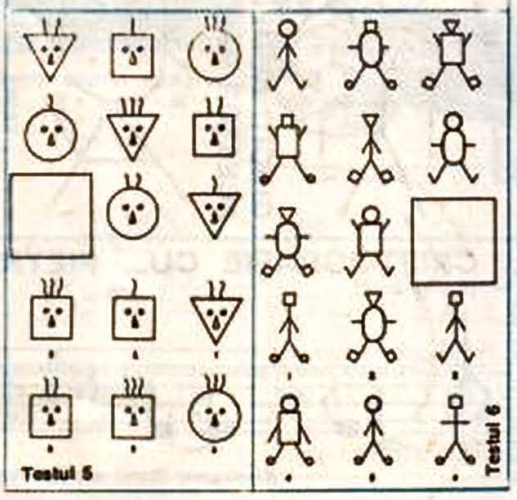

Testul 5

Testul 6

INTERPRETAREA TESTELOR

1. Dacă ați găsit în primele perechi de imagini cele șase diferențe în mai puțin de un minut (pentru fiecare pereche), aveți o inteligență și un spirit de orientare foarte bun, o atenție spontană remarcabilă. Dacă ați lucrat pe fiecare pereche mai mult de două minute aveți o inteligență și un spirit de orientare bun. Dacă ați găsit mai puțin de șase deosebiri la fiecare pereche de imagini, trebuie să vă exersați spiritul de observație și atenția imediată, pentru că ambele sînt implicate profund în activitatea școlară curentă.

2. Răspunsurile sînt: A - 3, B - 4, C - 2, D -1. Răspunsurile date în sub un minut la toate imaginile din pătrate indică o bună flexibilitate a atenției imediate analitice, observație fină, reprezentări și inteligență spațială dezvoltate și aptitudini în această direcție. Greșelile asociate cu mai mult de 2,5 minute indică nedezvoltarea atenției, a reprezentării și gîndirii spațiale. Se pot exersa prin perseverență și voință.

3. Dacă permutările se fac prin trecerea treptată a numărului ultim în față și se refac astfel șerile, înseamnă că nu lipsește spiritul de organizare sistematică. Dacă activitatea se oprește la aceste feluri de permutări, spiritul concret și cel de ordine sînt mai dezvoltate decît intuiția și creativitatea, potențialul intelectual este mai puțin activ. Dacă se fac și alte feluri de permutări în continuare, se atestă prin ele prezența unei bune inteligențe fluide. Repetițiile indică tendințe spre neglijență și inteligență cristalizată insuficient organizată.

4. Răspunsul este cuvîntul CARTE (litera de început a fiecărei imagini). Găsirea lui rapidă indică o dezvoltată și exersată capacitate de abstractizare și un bun spirit de observație în cazul că răspunsul se dă într-o jumătate de minut.

5. Imaginile pretind patru criterii de operare. Răspunsul este 5.

6. Răspunsul este 1 (imaginile conțin 5 criterii) și indică o inteligență ce operează facil cu multe criterii, activitate intelectuală flexibilă. Dacă se rezolvă în jumătate de minut, atît inteligența cristalizată cît și cea fluidă sînt bine dezvoltate.

7. Completarea celor nouă cercuri și mai ales integrarea lor în desene mai complexe indică fluiditatea creativității. Dacă se completează mai puține sau se repetă modul de completare, fluiditatea este mai puțin dezvoltată. Tematica variată a desenelor completate (cam șase teme) indică flexibilitate bună.

8. Interpretarea privind numărul de titluri date și varietatea lor tematică se face ca mai sus, însă pe plan verbal. Un rezultat sub șase variante indică o creativitate ceva mai puțin exersată. Se pot compara cele două feluri de creativitate.

9. Același tip de interpretare se dă și pentru asocierile de noi cuvinte la cele date (deci fluiditate, flexibilitate). Originalitatea în toate testele de creativitate ipiese din compararea rezultatelor cu cele a încă 10-15 colegi.

10, 11, 12 sînt teste de labirint și evidențiază gîndirea ce poate intui prospectiv. Respectarea timpului de rezolvare, un minut acordat fiecărui labirint, indică o inteligență prospectivă bună și reprezentări anticipative active. Indulgența în numărarea greșelilor indică nedezvoltarea spiritului de onestitate și de loialitate. Peste trei greșeli la primul labirint, peste patru la al doilea și peste cinci la al treilea indică lipsa siguranței de sine.

Testul 7

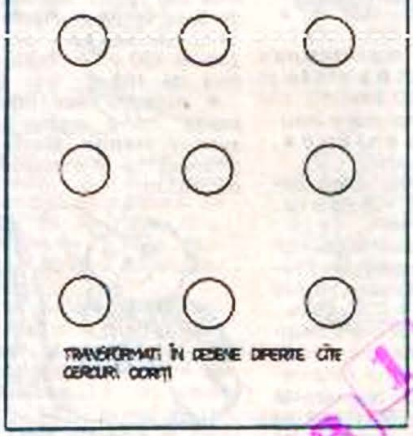

Testul 8

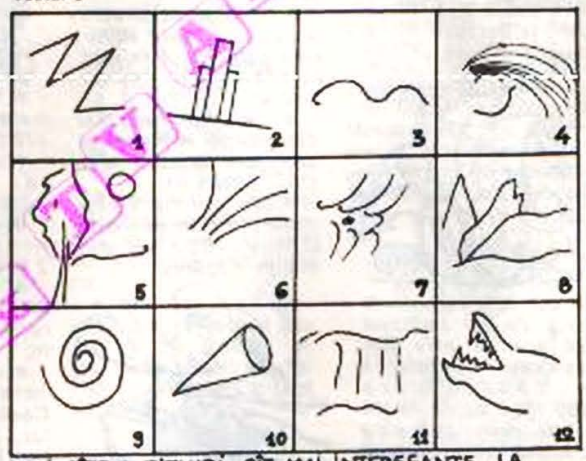

DAȚI CÎTEVA TITLURI CÎT MAI INTERESANTE LA FIECARE IMAGINE

Testul 9

DRUM

PACE

FLACĂRĂ

Testul 10

CUM AJUNGEM LA FLOAREA DIN MIJLOC?

Testul 11

LABIRINT

CUM AJUNGE VEVERIȚA LA ALUNE?

Testul 12

LABIRINT

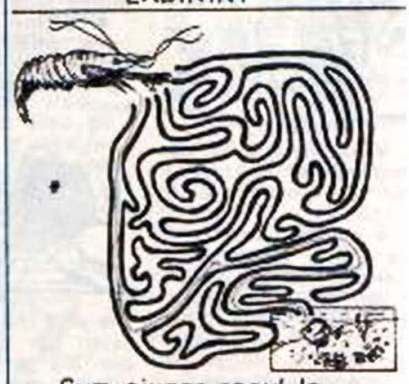

Cum ajunge racul la pietrișul lui?

Agenda

Dintre datele de vîrf ale planetei Terra și ale vieții omului, adică acelea care se situează la începutul unei scări ierarhice, este interesant să amintim că:

• cel mai vechi pămînt al țării îl constituie Munții Măcinului, alcătuiți din roci dure paleozoice, intens cutate și faliate, slab metamorfozate și străbătute de intruziuni granitice. Altitudinea maximă: 467 m (vîrful Țuțuianul, culmea Greci).

• cel mai tînăr pămînt al țării (cu excepția Deltei) este Bărăganul, care s-a născut în era cuaternară din nisipurile, argilele, pietrișurile, mîlurile și alte roci care s-au depus pe fundul mărilor care au ocupat aceste locuri.

• cel mai înalt vîrf de munte este Moldoveanul (2 543 m) în Munții Făgăraș.

• cel mai vechi turn se află la Drobeta Tr. Severin: Turnul lui Justinian, înălțat în secolul al VI-lea. Avea formă circulară, cu diametrul de 12,20 m. Astăzi se mai păstrează doar temelia sa, înaltă de aproximativ un metru.

• cel mai vechi pod de șosea este cel construit de Ștefan cel Mare peste apa Trotușului, la Borzești, în secolul al XV-lea.

• cea mai veche cale ferată de pe teritoriul țării noastre este Bazias-Oravița, construită în 1847. Între 1860-1864 calea ferată a fost prelungită pînă la Anina, pe o distanță de 34 km.

• cea mai înaltă cotă la care urcă la noi calea ferată este Mestecăniș - 1 099 m, următoarea fiind Predeal.

• cea mai lungă porțiune dreaptă de cale ferată din România: București-Feteși, 146 km.

• cele mai multe tuneluri de cale ferată din țară se găsesc pe linia Bumbești-Livezeni: 38 tuneluri pe 38 km.

• cel mai lung tunel de cale ferată din România este cel de la Teliu, 4,4 km - pe linia Brașov-Întorsura Buzăului.

• cea mai dreaptă șosea: Mizil-Buzău, 34 km.

• cel mai lung pod de șosea este cel care trece peste rîul Arges, la Ioneșți, și măsoară 300 m.

• trecătoarea situată la cea mai înaltă altitudine este Pasul Prislop (1 414 m) din Munții Rodnei.

• cel mai lung rîu care curge în întregime prin țara noastră este Oltul (699 km).

• cea mai înaltă cascadă din România este Drilea (650 m) din Munții Făgăraș.

• cea mai „liniștită" mare din lume este Marea Neagră, unde mareea măsoară doar 0,01-0,12 m.

• cel mai mare lac natural din țara noastră: Razim (394 km²); împreună cu celelalte lacuri din complexul său (Golovița, Zmeica, Sinoe) totalizează 731 km².

• Cel mai înalt lac alpin din România este Tăul Custurii (2 270 m) din Munții Retezat, iar cel mai întins lac de munte este Bucura (lac glaciar), cu o suprafață de 10,8 ha, în Munții Retezat. Cel mai adînc lac glaciar: Zănoaga (29 m), tot în Retezat.

• cea mai lungă peșteră din țară este Peștera Vîntului, ale cărei galerii totalizează 20 785 m, urmată de peștera Topolnița cu 16 000 m.

• cel mai înalt oraș românesc, Predeal, situat la 1 100 m altitudine.

• cea mai înaltă cabană din munții noștri, Omul, la 2 504 m; ea deține și recordul de a fi construcția situată la cea mai mare altitudine.

• orașul românesc situat la cea mai joasă altitudine: Sulina (jud. Tulcea), 3,5 m.

• cel mai întins ocean: **Pacific**, 179 240 000 km²;

• cea mai mare insulă: **Groenlanda**, 2 130 800 km²;

• cea mai mare peninsulă: **Arabia**, 2 691 000 km²;

• cel mai înalt vîrf: **Chomolungma** = Everest (Himalaia), 8 848 m;

• cea mai mare adîncime oceanică: **Fosa Cook**, în estul Filipinelor, 11 516 m, urmată de **Fosa Marianelor** 11 022 m (ambele în Oceanul Pacific). Așadar, cea mai mare diferență de nivel ce poate fi măsurată pe Pămînt este de 11 516 + 8 848 = 20 364 m;

• cel mai înalt vulcan: **Ojos del Salado** (Anzi), 6 900 m;

• cel mai jos punct din interiorul continentelor: a) la suprafața uscatului: **țărmul Mării Moarte** — minus 392 m; b) în apă: fundul **Lacului Baikal** - minus 1 170 m sub nivelul mării;

• cel mai întins deșert: **Sahara**, 7 770 000 km²;

• cel mai lung fluviu: **Nil**, 6 690 km;

• cea mai înaltă cascadă: **Angel** (Venezuela), 1 054 m;

• cele mai lungi peșteri: **Flint Mammoth Cave System** (S.U.A.), 290 km, urmată de **Hölloch** (Elveția), 120 km;

• cele mai adînci avene (puțuri naturale): **Sotano del Barro** (Mexic), - 410 m, urmat de **Avenul Provatina** (Grecia), 392 m;

• peșteri situate la cele mai mari altitudini: **Rakiot Peak** (Nanga Parbat, Caşmir), 6 600 m; urmată de cea de la **Cupteswary** (Nepal), 5 440 m.

• cele mai mari săli de peșteră: **sala a II-a** din peștera Torca del Carlista (Spania), are 500 × 230 m și înălțimea de 125 m, urmată de **Sala Verna** în Pierre Saint-Martin, care are 200 × 130 m și înălțimea de 150 m;

• cascada cea mai înaltă într-o peșteră: avenul **Henne Morte** (Franța), cu o cascadă de 103 m;

• peștera cu cele mai multe cascade: **Cigalère** (Franța) cu 67 de cascade;

• cea mai înaltă stalagmită se găsește în peștera **Cueva de Martin** (Cuba), 63,2 m; iar cea mai lungă stalactită se află în peștera **Poll Cave** (Irlanda), 11,6 m;

• cel mai mare continent este **Asia**, cu ai săi 44 335 000 km²;

Dintre recordurile meteorologice înregistrate în ultima sută de ani: viteza vîntului: 416 km/h (12. VI. 1934),

New Hampshire – S.U.A.; record mondial de presiune atmosferică: 1 083,8 milibari (31. XII. 1968), Agata – U.R.S.S.; recordul mondial al frigului: -88,3° C (24. VIII.1960), Stația Vostok – Antarctida; record mondial de ploaie în 20 minute: 205,7 mm (7. VII. 1889), Curtea de Argeș – România; cea mai mare cădere de zăpadă în 24 ore: 193 cm (14-15. IV

1921), Silver Lake, Colorado – S.U.A.; record mondial de căldură. 58 °C, El Azizia, Libia; maximum de timp însorit: 4 300 ore anual, Sahara;

• *cele mai vechi orașe, din istorie:* **Ierihon** *(Canaan, azi în Iordania), întemeiat aproximativ în anul 5000 î.e.n., urmat de* **Ur** *și* **Uruk** *(ambele în Babilon, azi în Irak) din mileniul al V-lea î.e.n.;*

• *cel mai vechi oraș al Europei:* **Cnosos**, *de pe insula Creta, secolul XVII î.e.n.; cea mai veche metropolă europeană:* **Atena** *(secolul II î.e.n.);*

• *cel mai fastuos oraș-palat din antichitate a fost* **Persepolis**, *reședința de vară a regilor persani;*

• *cele mai populate orașe antice:* **Roma**, *1 100 000 locuitori, secolul II e.n., urmat de* **Alexandria**, *700 000 locuitori, secolul I î.e.n., și* **Seleucia**, *600 000 locuitori, secolul III î.e.n.;*

• *cele mai vechi orașe cu peste un milion de locuitori:* **Roma**, *secolul I î.e.n.* **Angkor**, *secolul al X-lea e.n. și* **Hancijou**, *secolul al XII-lea;*

• *orașe situate la cele mai mari altitudini:* **La Paz** *(Bolivia), 3 700 m;* **Quito** *(Ecuador), 2 850 m și* **Bogota** *(Columbia), 2 610 m;*

• *cel mai înalt aeroport din lume, situat la altitudinea de 4 138 m, se află în La Paz, capitala Boliviei;*

• *cei mai mulți vulcani activi există în Japonia și Indonezia, care numără cîte patru; pe locul secund fiind Noua Zeelandă și Alaska, unde există doar cîte trei;*

• *cea mai puternică erupție vulcanică cunoscută a fost a vulcanului Krakatau (Indonezia), din 27 august 1883. Cenușa rezultată s-a depus pe o rază de aproximativ 5 200 km;*

• *cel mai mare bazin fluvial: al* **Amazonului**, *6 120 000 km²; cel mai mare debit fluvial aparține tot* **Amazonului**, *212 377 m³/sec;*

• *cel mai sărat teritoriu din lume îl constituie insula* **Ormuz** *din golful Persic, care e alcătuită în întregime din clorură de sodiu. Insula are suprafața de 30 km² și altitudinea de 90 m deasupra nivelului mării;*

• *cel mai răspîndit element din natură este hidrogenul;*

• *cea mai veche pîine găsită a fost cea descoperită în castelul Hamor din Norvegia. A fost preparată de vikingi, din ovăz, orez și mazăre, în urmă cu peste 700 de ani;*

• *cel mai mic ceas din lume, avînd diametrul de 11 mm, se află într-un muzeu din Elveția;*

• *cea mai mică monedă din lume este din aur și are 0,064 g. A fost utilizată în sudul Indiei în jurul anului 1800;*

• *cea mai voluminoasă carte cunoscută este Atlasul geografic, editat în Olanda, în anul 1669; are dimensiunea de 115 x 175 cm;*

• *cele mai vechi biblioteci cunoscute datează din mileniul al III-lea î.e.n. (Egipt, China).*

• *Cea mai însemnată bibliotecă din antichitate a fost cea din Alexandria (Egipt), înființată în secolul al III-lea î.e.n.;*

• *cea mai veche universitate din Europa este cea din Bologna (Italia), datînd din secolul al XI-lea;*

• *cel mai vechi alfabet din lume cunoscut pînă în prezent este cel cuneiform, datînd din secolul al XIV-lea î.e.n. A fost răspîndit de fenicieni, iar mai tîrziu a fost preluat și dezvoltat de greci;*

• *cel mai mic protozor actual are un diametru de 2 microni și este numit* **Micromonas pusilla**, *în timp ce, cel mai mare —* **Pelomyxa palustris** *— are 15,2 mm lungime;*

• *cea mai mare longevitate a plantelor o are ferigа australiană* **Macrosomia**, *ce poate atinge vîrsta de 15 000 ani, urmată de arborele* **Sequoia**, *care poate vieții pînă la 8 000 de ani;*

• *recorduri de longevitate în lumea animală dețin:* **broasca țestoasă gigant**, *ce poate atinge vîrsta de 300 ani;* **vulturul** *– 118 ani,* **bufnița**, **corbul** *și* **canarul** *— în jur de 100 ani;* **nisetrul** *— 80 ani. Dintre insecte,* **furnicile** *trăiesc 10-15 ani, în timp ce* **efemera** *are o viață redusă la doar cîteva ore;*

• *cea mai veche pasăre cunoscută în istoria pămîntului a fost* **archeopterix**, *de mărimea unui porumbel, avînd atît caractere de reptilă cît și de pasăre. Urmele ei au fost descoperite în calcarele litografice de vîrstă jurasică superioară de la Solnhofen (R.F. Germania);*

• *cea mai mare viespe este* **Scolia dejeani**, *care atinge o lungime de 5 cm și are anvergura aripilor de 10 cm; trăiește în țările mediteraneene;*

• *cea mai mare anvergură a aripilor – pînă la 4 m, o prezintă* **albatrosul** *comun, al cărui corp depășește în lungime 1 m;*

• *cel mai devreme dimineața cîntă* **codroșul de pădure**, *— încă de la primele luciri ale zorilor –, urmat de* **măcăleandru;**

• *cea mai prețioasă blană a unui animal este cea a* **șinșilei**, *un rozător de mărimea unei veverițe mai mari, care trăiește în pampasul regiunilor muntoase ale Americii de Sud;*

• *cele mai puternice sunete emise de un animal sînt cele ale maimuțelor urlătoare. Strigătele lor sînt mult mai stridente și înfricoșătoare decît răgetul leului sau mugetul boului; ea reușește să emită aceste sunete cu ajutorul unui os găurit, de formă alungită, aflat în gîtlej și în care insuflă cu putere aerul.*

PROIECT TIPĂRIRE

CU HAZ

(Rebus criptografic: 2, 5, 5, 8)

C.NS

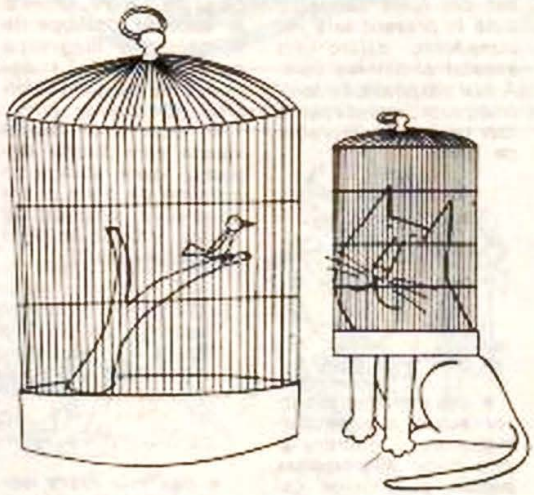

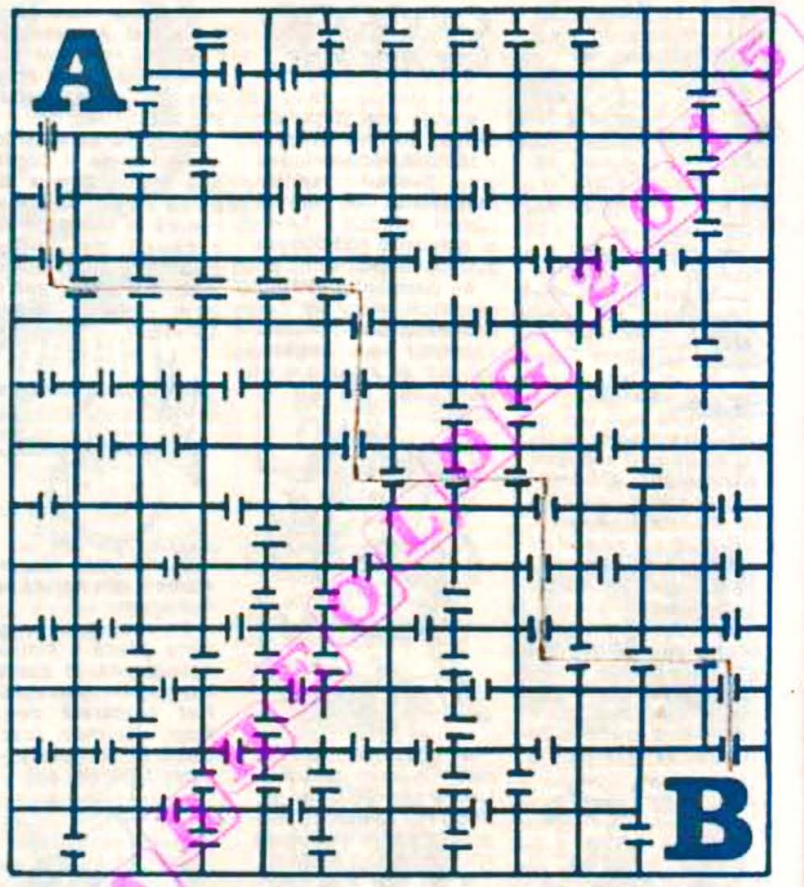

LABIRINT Cum se poate ajunge din punctul A în punctul B străbătînd acest labirint?

LOTUL LUI DOREL

Un teren școlar a fost împărțit în 16 loturi date în grija unor pionieri. Lotul lui Dorel este situat la nordul lotului lui Gigi, la sudul celui al lui Marinică, la vestul celui al lui Cristian și la estul lotului lui Săndel. Lotul lui Sorin se află la nord-estul celui al lui Titi, la sudul lotului lui Cristian și la sud-estul celui al lui Dorel. Ce număr poartă lotul lui Dorel?

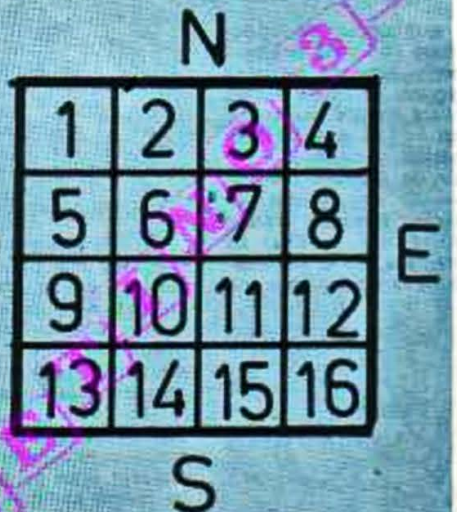

Rozetă ESTIVALĂ

SPRE DREAPTA: 1) Mare. 2) Instalație fixă asemănătoare unei ambarcații, folosită la inițierea și la antrenamentul canotorilor, caiaciștilor și canoiștilor. 3) Popas pe drumurile va-

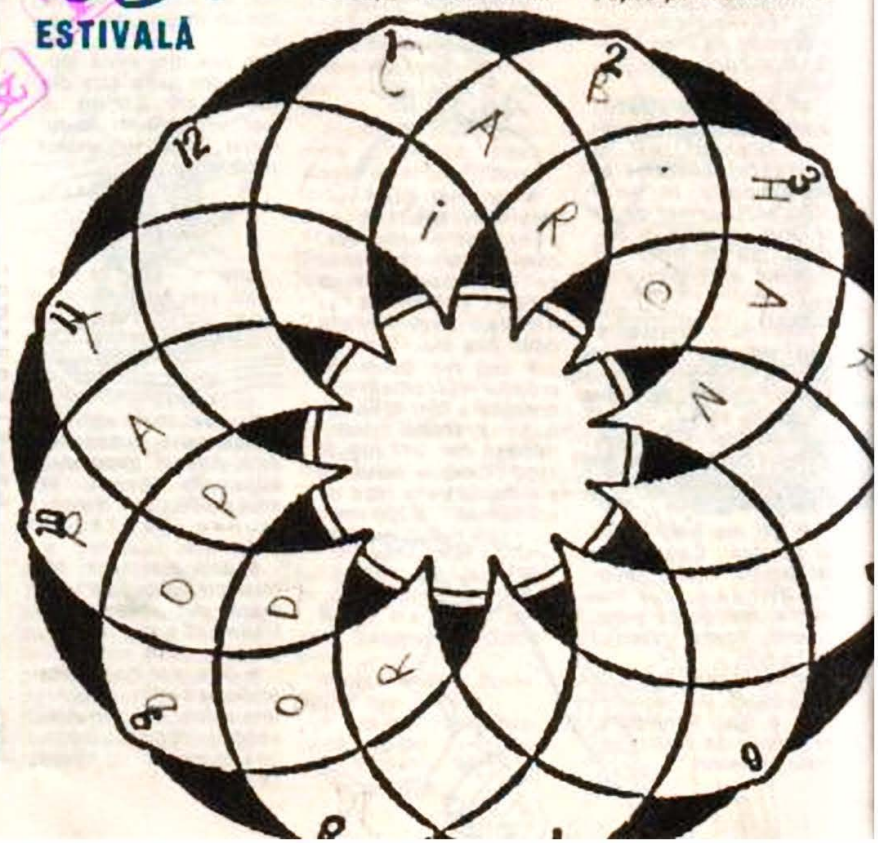

cantei. 4) Folosit ca strand în sezonul estival. 5) Călăuza marinarilor în noapte. 6) Plimbare pe un anumit traseu. 7) Nămol terapeutic. 8) Unitate de măsură pentru viteza navelor egală cu 1 852 m pe oră. 9) Pluta pentru un pescar amator. 10) Socotit zeu al turmelor și al păstorilor, precum și inventator al naiului în mitologia greacă. 11) Vorbește ca... peștii. 12) A îmbăia.
SPRE STÎNGA: 1) Oferă condiții de recreere în sezonul estival. 2) Stațiuni balneoclimaterice. 3) Matcă la o apă curgătoare. 4) Se înroșește la fiert. 5) Un nisip foarte mărunt. 6) Lac glaciar, iezer. 7) Arbust de pădure cu fructe negre, gustoase. 8) Răcorește o zi caniculară. 9) „Vîrful cu...", cabană în munții Bucegi la 1 885 m altitudine. 10) Punte peste o apă. 11) Are o poiană renumită între Sinaia și Bușteni. 12) Se coace în toiul verii.

ANA MOGA

Enigmele lui DOREL

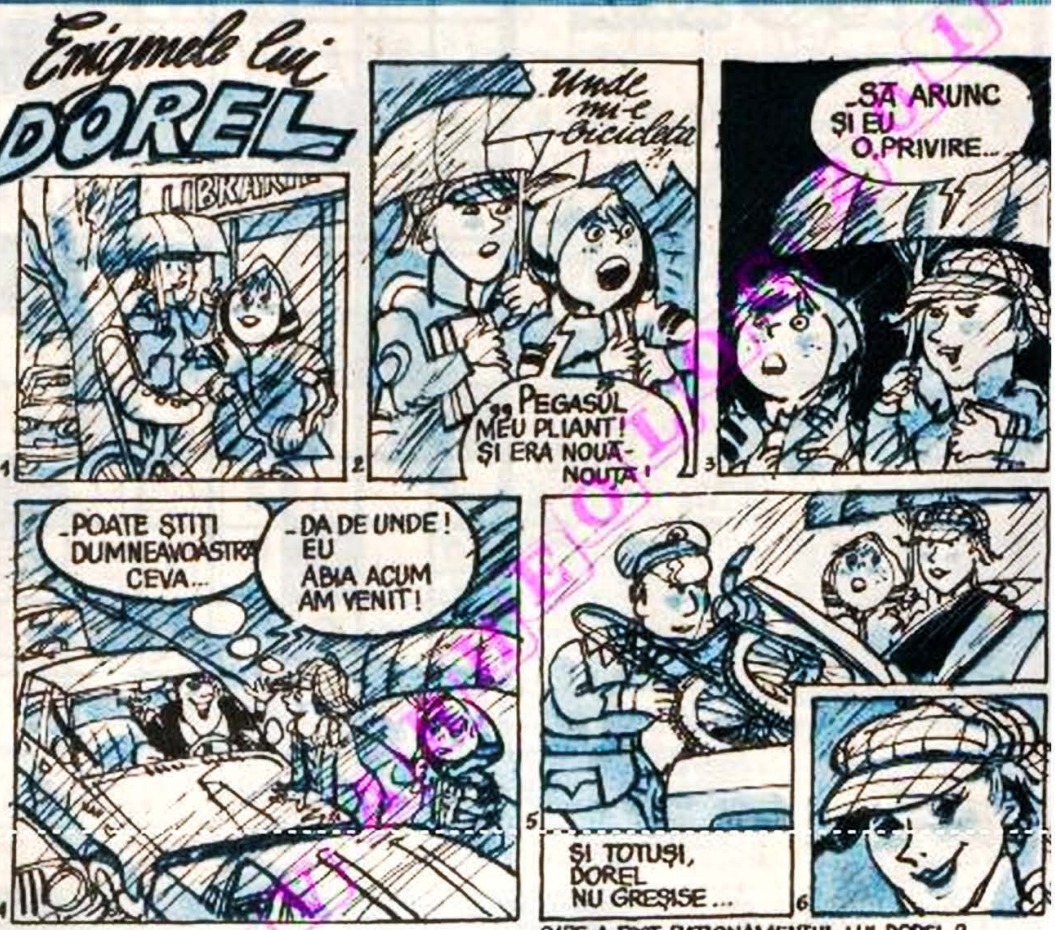

CARE A FOST RAȚIONAMENTUL LUI DOREL?

DII, CALUȚULE!

ORIZONTAL: 1) Funie fixată pe țăruși, de care se leagă caii în bivuac. Piesă de harpasament. 2) Merge pe cal în manej. 3) Arabă, engleză etc. în materie de cai. Călărași. 4) A scris poezia „Calul alb". Calul din opereta lui Benatzki (pl.). 5) Fluier mare, ciobănesc. Povestea cu calul Pegas, un simbol al inspirației poetice. 6) Calul folosit la gimnastică pentru sărituri (pl.). Nume feminin. 7) Mai mereu. Cal înhămat lîngă roata și oiștea carului sau căruței (pl.). 8) Ion Grigore. Hîrb... spart! Brașov (abr.). 9) Caretel Personaj masculin din povestirea „Muncitori și păstori" de Mihail Sadoveanu. Împărat roman (54-68 e.n.) pasionat de cai, care a participat deseori la întreceri cu atelaje în arenă. 10) Mari iubitori antici ai alergărilor de care cu atelaje de cîte doi, trei sau patru cai. Pseudonim al lui Dimitrie Rallet, publicist român din secolul al XIX-lea. 11) Cai cu părul roșcat. Râuri. 12) Prima dresură a calului.

VERTICAL: 1) Toreador care luptă călare. Raluca Dobre. 2) Începe ocolul. Unealtă agricolă (pl.). Localitate în Franța. 3) Cai neascultători. Organizația internațională a muncii (abr.). 4) Îngrijitori ai cailor de poștă. Parte a membrelor posterioare la cai (pl.). 5) Navă. Insuficient de clar! Pom fructifer. 6) Cal de rasă renumit. Nou, localitate componentă a orașului Zărnești, județul Brașov (neart.). 7) La temă! A fi cuprins de amețeală. Vai! (trans). 8) Unitate de măsură pentru fileturi și diametre (pl.). Parte a picioarului de dinapoi, dintre genunchi și șold, la cai. Petre Cătălin. 9) Han așezat la o șosea principală. Munți cai-

A. POCH

roși din centrul Siciliei. 10) A pictat pînza „Soldat călare". A da o anumită mișcare dirlogelor și fîrelor care acționează asupra gurii calului. 11) Forța ei este calculată în cai putere. Mersul calului pe un cerc (6 m diametru) cu umărul, șoldul și capul plasate spre înauntru (pl.).

DICȚIONAR: ACA, TROO, LAR, IAI, ARN, EREI.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1		O			V	A	T	■	H	A	M
2	■	C	A	L	A	R	E	T	■	M	A
3		■	R	A	S	A	■		P	A	S
4					■	P			O	N	I
5					L	■			P	■	N
6	D	R	E	S	A	T	I	■	A	N	A
7	I	A	R	■	R			A	S		■
8	E	■	I	G	■			R	■	B	V
9	R	T	■	A	C	A	■	N	E	R	O
10	■	R	O	M	A	N	I	■	R		
11	R	O	I	B	I	■	A	P	E	■	
12	D	O	M	E	S	T	I	C	I	R	E

FLORI

ORIZONTAL: 1) Tînără poetă care a scris „Crini" (Ileana). 2) Semnatara poeziilor „Flori" și „Florile și fiecare sens luminos al luminii" (Magda). Poet simbolist de la începutul veacului, al cărui volum de debut s-a numit „Floarea amară" (Emil). 3) Hat! Garofița Banu. Su-

pus. 4) Autorul binecunoscutelor „Flori de mucigai" (Tudor). Codițe de crăițe! 5) Flori cîntate de Temistocle Popa într-un cunoscut șlagăr de odinioară. Dina Firian. 6) De două ori în liliac! Haină. Campion. 7) Cupă de zorele! Poet, dramaturg, filozof, autorul unor „Flori de mai" (Lucian). 8) Autoarea volumului de proză pentru copii „Împărăția bobului de mac" (Lili). Compozitor bănățean. 9) Calul rebusistului. Face să-ți răsară bujorii în obraji (fig.). 10) Poetă contemporană (Mara). Crini! 11) Orășel în Mongolia. Năsturași care nu cresc în straturi.

VERTICAL: 1) A scris povestirea „Floarea vieții" (Aurel). Autorul plachetei de versuri „Ora magnoliilor" (Emil). 2) Revistă literară. Semnatarul volumelor „Floare de pe Bărăgan" și „Enigma florii albe" (Iuliu). 3) Primele lalele! Cunoscut dirijor și compozitor sovietic, autorul baletului „Macul roșu". Cucu Dalia. 4) Poetul florilor, autorul poeziilor: „Floarea-soarelui", „Florile", „Fata din dafin", „Crescute toate...", „În grădină" (Dimitrie). Diminutiv masculin. 5) Cel mai important premiu literar internațional. Îi aparține șlagărul „Primul ghiocel" (Elly). 6) Cas! Subprodus lactat. Mijloc pentru onorat! 7) Răsar viorelele! Emil Bujorescu. Recipient. 8) Ornament arhitectural. Gherghina. 9) Poet sensibil, autorul mai multor poezii închinate florilor, fost redactor la revista „Floare-albastră" (St. O.). Alexandru (dim.). 10) Alunci cînd ți se dorește să fii „ca un fir de trandafir". Conducători otomani de-odinioară. Ionescu Rozalia. 11) Poetul „Cădelnițarelor" și al „Mărgăritarelelor" (Vasile).

DICȚIONAR: ILIN, CIR, UUD, OVA, AGI.

Radu STOIANOV

ILUZIE OPTICĂ

Rotiți acest desen. Ce vedeți?

CITIND LITERELE DIN FIGURA DE SUS CONFORM SCHEMEI DIN FIGURA DE JOS VEȚI OBȚINE NUMELE LUI... TARZAN!

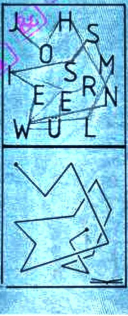

IULIE

Răspundeți la definițiile de mai jos, trecînd cuvintele găsite pe coloanele verticale din grilă. Atenție: la fiecare două răspunsuri, litera a treia este comună. Dacă ați rezolvat corect întrebările, citind numai literele comune din mijlocul cuvintelor, veți afla o importantă stațiune climaterică montană situată pe culmea care desparte Valea Prahovei de Valea Timișului.

1) Alpinistă de performanță a munților noștri. 2) Legat de zona montană înaltă. 3) Un timp foarte călduros. 4) Răcoritoare estivală. 5) Opărit. 6) Sori. 7) Trandafiriul scoicilor ce dau strălucire unei plaje. 8) Aliat la o temperatură înaltă. 9) Sub lumina reflectoarelor. 10) A se căli. 11) Se încing la soare. 12) Umbra ideală. 13) Toride. 14) În toiul verii.

CRĂIȚĂ MÎNDRĂ VASILE

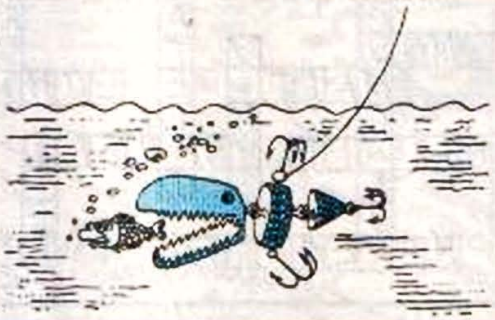

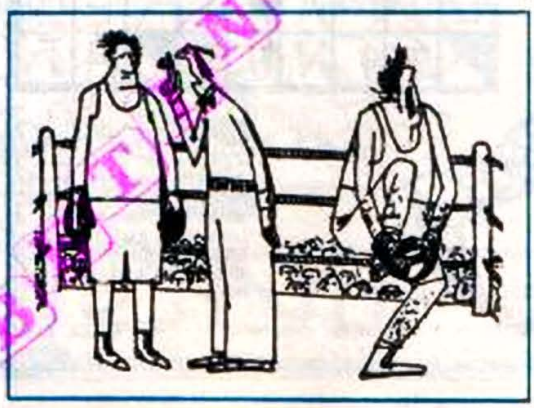

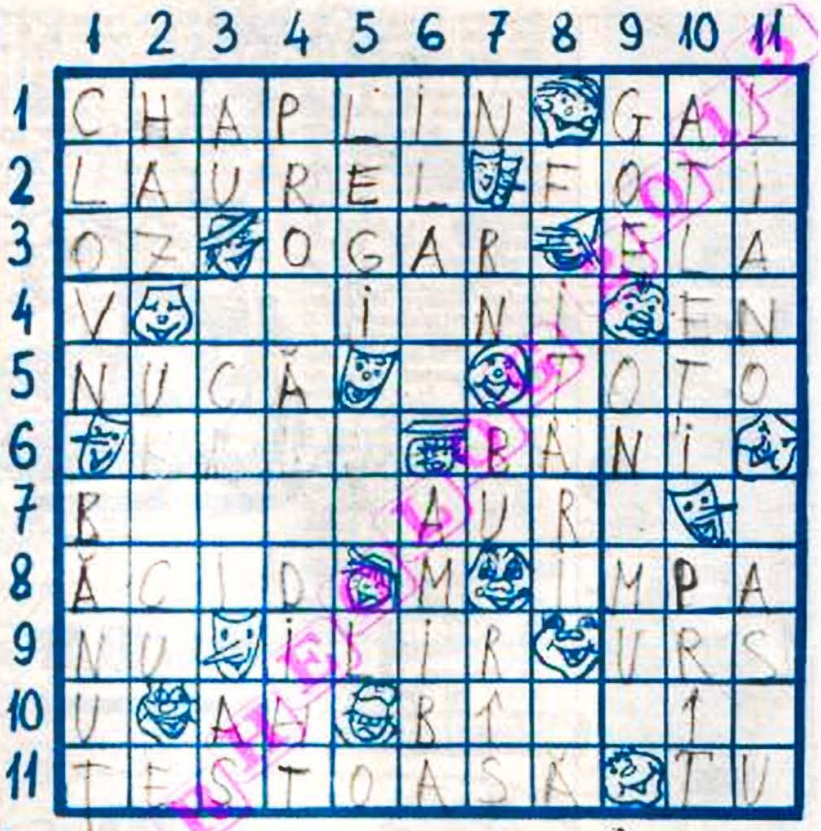

CASCADORII VESELIEI

ORIZONTAL: 1) Unul din cei mai vestiți comici ai ecranului. Stîrnește cascade de rîs. 2) Partenerul lui Oliver Hardy (Bran). Vestit comic italian. 3) „Vrăjitorul din...", film turnat după un cunoscut basm. Cîine de vînătoare. Prenume feminin. 4) A provoca rîsul. Elena Neagu. 5) „... de cocos", film presărat de gagurile a trei frați comici. „... meu" (neart.), film umoristic de desene animate realizat de O. Vărășteanu. 6) Gest animalier. „Punguța cu doi ...", film de animație de Liana Petruțiu. 7) Dino, din serialul de desene animate „Aventuri în epoca de piatră" (pl.). 8) Hidrocarbură aciclică saturată. 9) Negație. Locuitor al vechii Ilirii. Păcălit (fig.). 10) Campion al... rîsului. Mare actor român de comedie (1905-1970). 11) „Iepurele și broasca...", fabulă de Esop.

VERTICAL: 1) Cascadorul veseliei la circ. „... unul patinator", primul film de succes al lui Max Linder (1907, neart.). 2) Veselie. Lipsită de frumusețe. 3) Aur. Arena comediilor. Alberto Sordi. 4) Eroii unor scene comice de neuitat (sing.). 5) „... ospitalității" (pl. neart.), comedie în care apare Buster Keaton, omul care nu rîdea niciodată". Nazuri fără conținut! (sing.). 6) Se fac de rîs. Animal protozoar microscopic. 7) Ramon Novarro. Bianca Udrea. Haz. 8) Pantaloni țărănești. Finalul unei satire! 9) „D-l...", schiță umoristică de I.L. Caragiale. La circ, între altele. 10) În această postură apare marele comic Harold Lloyd în filmul „Trăiască sportul" (pl.). „... pantaloni", film regizat de Frank Capra și avînd ca protagonist pe vestitul comic Harry Langdon (sing. neart.). 11) „... după aur", una din marile creații ale filmului mut, cu Charlot în rolul principal. „Charlot și... de fier", o altă peliculă din creația marelui comic al ecranului.

DIȚIONAR: TOTO, IMPA

DORIN ARGHIR
ONEȘTI-BACĂU

CRIPTOGRAMĂ

Pornind dintr-un anumit colț al desenului și urmînd itinerarul adecvat, veți descoperi un frumos proverb românesc despre învățătură și un stat util în legătură cu aceasta.

O	M	O	C	I	Z	R	E
A	A	S	A	N	U	P	I
R	C	A	I	E	H	C	E
A	E	S	T	E	B	I	N
	Z	A	P	I	E	A	I
L	A	O	M	S	I	H	E
A	O	C	O	A	M	C	A
R	M	E	A	R	U	N	C
U	T	A	T	A	V	N	I

STABILIȚI ORDINEA ACESTOR DESENE

DRUMEȚIE

ORIZONTAL: 1) Lacul..., stațiune de odihnă la 26 km de Gheorghieni, cu climat subalpin și aer ozonat. 2) Stațiune între Predeal și Brașov, de unde se pot face excursii la Predeal, Diham, Clăbucetul Taurului. 6) La ușă! 7) Obîrșia unei ape. 11) Istorioară hazlie. 13) Element indispensabil vieții, în care țara noastră este foarte bogată (pl.). 14) Pune pe gînduri pe excursioniști (pl.). 15) Adaptat la variațiile condițiilor de climă. 17) Umblă la înălțime. 19) Sorescu Udrea. 20) Locuitor din Peninsula Iberică. 22) Hebe! 25) Stațiune climaterică pe Valea Prahovei, în apropiere de Cîmpina și Ploiești. 27) Cel mai important izvor feruginos al stațiunii Buziaș. 28) Nedeicu Lucia. 29) Egal cu zero. 31) La Bîlea! 32) Vase. 34) Localitate climaterică în județul Suceava, situată la o altitudine de 533 m. 35) Stațiune climaterică cu izvoare feruginoase, situată pe malul drept al Crișului Negru.

VERTICAL: 1) Centru turistic cu vestigii istorice lîngă Brașov. 2) Vîrful cel mai înalt (2 507 m) din Munții Bucegi, important obiectiv turistic (neart.). 3) „Perla" Văii Prahovei. 4) La urcuș! 5) Stațiune situată la poalele masivului Harghita. 7) Așezămînt balnear lîngă Vatra Dornei, cu ape sulfuroase și slab mineralizate. 8) Factor important al băilor de mare. 9) Registru. 10) Revenire la locul plecării. 12) Plasă de prins pește. 16) Arie de răspîndire a unei specii. 18) Sport cu tragere la țintă. 21) Din spicul de orz. 23) Stațiune cu izvoare oligometalice, mezotermale (23-28° Celsius), sulfuroase, în județul Mehedinți. 24) Colț de stîncă. 25) Masă mare de piatră. 26) Lac din lanțul vulcanic al Carpaților Orientali, în apropiere de Tușnad. 27) Al treilea rîu ca mărime din țara noastră, de-a lungul căruia sînt presărate numeroase stațiuni cum sînt: Tușnad, Malnaș, Brașov, Călimănești, Olănești, Căciulata și altele. 30) În drumeție! 33) În cumpănă!

DE VACANȚĂ

(Criptografie: 2, 7, 2, 5)

PE TERRA

ORIZONTAL: 1) Armonie, bună înțelegere. Cîntec național portughez. 2) 3 600 de secunde (pl.). Dans. 3) Tact. Poartă același nume (pl.). 4) Trăiască! (lat.). 5) Milimetru. Surse de lumină coerentă. 6) Animal de apă. Leagănă-mă! 7) Aproape ca renul! Însemnări de drum. 8) Lentilă convergentă. Trași prin inel. 9) Regiune dintr-o țară. Persoană.

VERTICAL: 1) Folosit pentru transmiterea unor mesaje în trecut. 2) 100 mp (pl.). Măsoară timpul (neart.). 3) Grupuri. 3,14. 4) Lac în Elveția. 5) Anotimp fierbinte. 6) Fără ascunzișuri. Rețete! 7) Bunătăți de la bunica. 8) Limitarea sau lichidarea armamentelor și a forțelor armate. 9) Acri. Rîu în Oltenia.

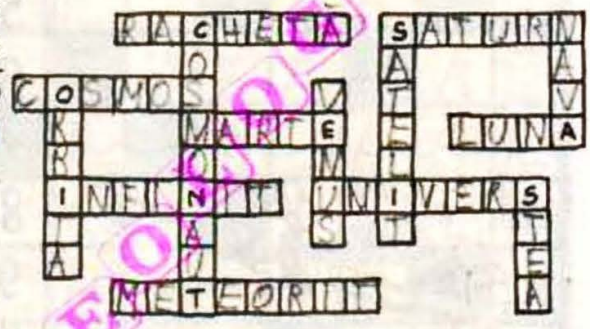

MIHAIL RADU,
profesor,
Pitești

CALCUL ENIGMISTIC ESTIVAL

Înlocuind semnele cu cifre, veți obține un calcul corect în care primul și ultimul număr reprezintă anul nașterii, respectiv al încetării din viață al unui cunoscut poet clasic român. Celelalte două numere rememorează anul publicării poeziei „Pe vraful mărei" în revista „Convorbiri literare" și cel în care poezia „Dorul de mare" a apărut în „Revista română".

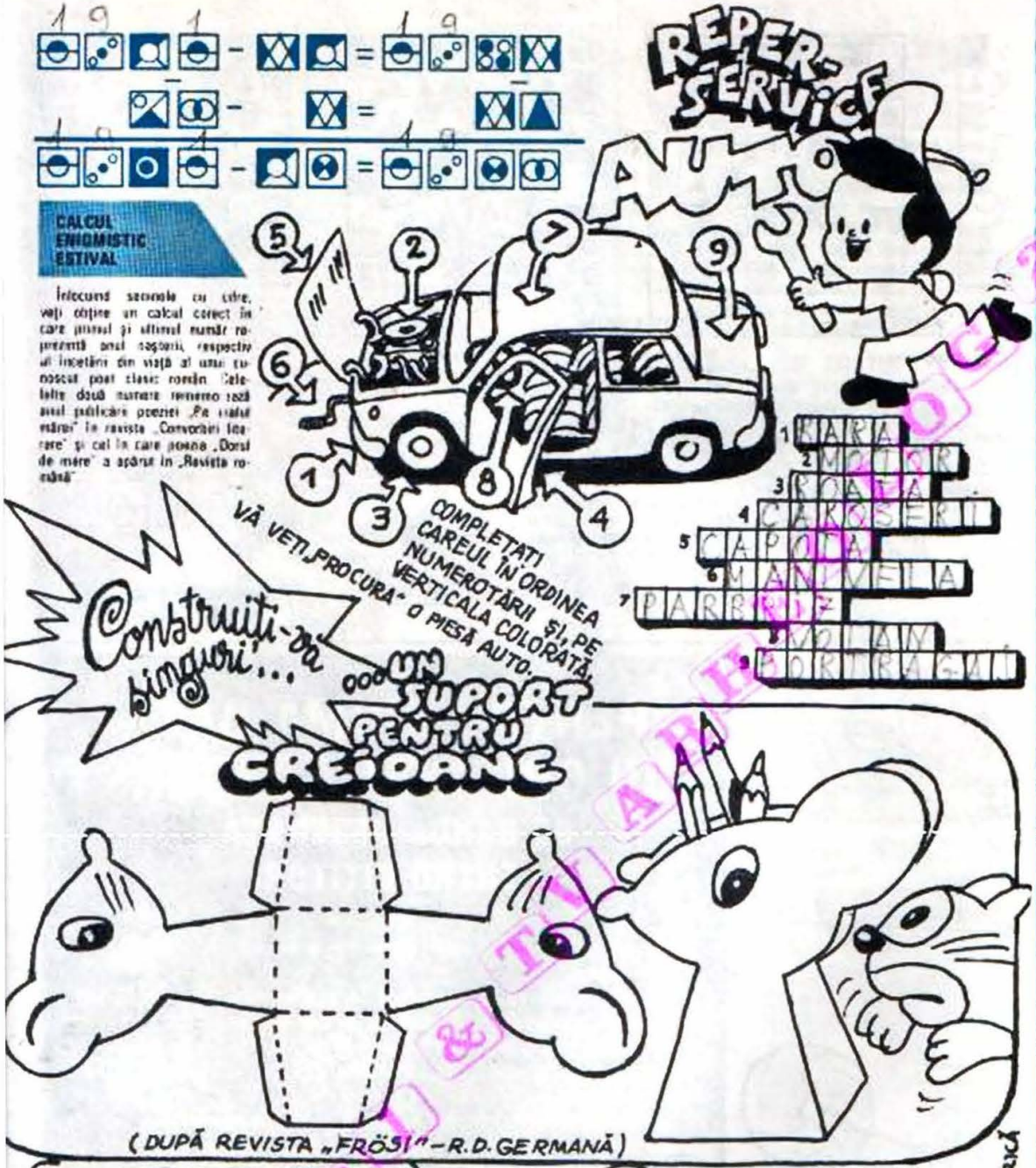
REPER-SERVICE AUTO
COMPLETAȚI CAREUL ÎN ORDINEA NUMEROTĂRII ȘI, PE VERTICALA COLORATĂ, VĂ VEȚI „PROCURA" O PIESĂ AUTO.

Construiți-vă singuri... ...UN SUPORT PENTRU CREIOANE
(DUPĂ REVISTA „FRÖSI" – R.D. GERMANĂ)
D. DOBRICĂ

CUNOAȘTEȚI CAPODOPERELE MUZICII UNIVERSALE?

Pentru a vă ajuta să dați răspunsul, vă prezentăm două liste: prima cuprinde zece titluri ale unora dintre cele mai cunoscute opere muzicale, iar a doua numele compozitorilor care le-au creat. Atît unele cît și celelalte au fost înșiruite la întîmplare, tocmai pentru a vă da prilejul „să faceți ordine" și să vă verificați cunoștințele. Vă rugăm deci să scrieți în dreptul fiecărui titlu numărul din dreptul numelui compozitorului pe care-l socotiți autorul operei respective.

A. Simfonia a VI-a „Pastorala".
B. Opera „Bărbierul din Sevilla".
C. Opera „Nunta lui Figaro".
D. Oratoriul „Tudor Vladimirescu".
E. „Balada".
F. Suita „Impresii din copilărie".
G. Baletul „Lacul lebedelor".
H. „Rapsodia albastră".
I. Suita simfonică „Peer Gynt".
J. Opera „O noapte furtunoasă".

1. Gioacchino Rossini.
2. Gheorghe Dumitrescu.
3. Ludwig van Beethoven.
4. Ciprian Porumbescu.
5. George Enescu.
6. Wolfgang Amadeus Mozart.
7. Piotr Ilici Ceaikovski.
8. Edvard Grieg.
9. Paul Constantinescu.
10. George Gershwin.

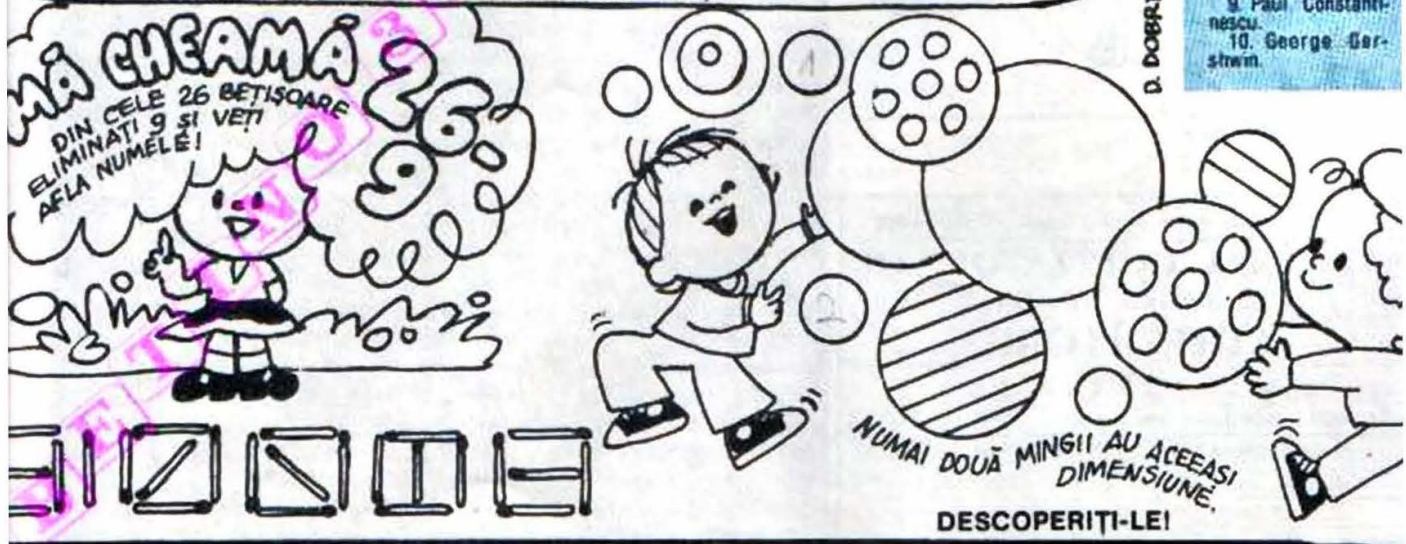
MĂ CHEAMĂ 26
DIN CELE 26 BEȚIȘOARE ELIMINAȚI 9 ȘI VEȚI AFLA NUMELE!
NUMAI DOUĂ MINGII AU ACEEAȘI DIMENSIUNE.
DESCOPERIȚI-LE!

DETUNOAȚI & TVARHIDOG 2005

PROBLEME DE ȘAH

PROBLEMA nr. 1

Diagrama

Alb: Rg1, Db3, Td7, Nb2, pioni a3, b4, e3, e6, f2, g3, h2.
Negru: Rg8, Db7, Tc7, Ne7, Cf6, Th8, pioni b6, f5, g7, h7.

(Albul mută și dă mat în 2 mutări)

Soluția: 1. Td8 + (1... N: d8 2. e7 mat)

PROBLEMA nr. 2

Diagrama
Alb: Rg1, Dg6, Ta1, Te3, Nc1, Nd3, Ca5, pioni a2, b2, c3, d4, e5, f2, g2, h2.
Negru: Rg8, Dd8, Th8, Te8, Nd7, Ng7, Ca6, Ca4, pioni a7, b5, c7, d5, e6, g4, h6.

Albul mută și negrul cedează după 2 mutări, întrucît negrul a observat matul la mutarea a 5-a.

Soluția: 1. Tf3 g: f3 2. N: h6 (2... De7 sau Te7 3. Dh7 + Rf8 4. Dh8+ Rf7 5. D: g7 mat)

PROBLEMA nr. 3

Diagrama
Alb: Rc1, Dg5, Td1, Th1, Nd3, Cc3, pioni a2, b2, e3, f5, g2.
Negru: Rg7, De5, Ta8, Tf8, Nb7, Cc6, pioni a7, b6, c5, d5, f7, g6.
Albul mută și face mat la a treia sau a patra mutare.

Soluția: 1. f6+ (1... D: f6 2. Dh6+ Rg8 3. Dh8 mat. 1. Rg8 2. Th8+ R: h8 3. Dh6+ Rg8 4. Dg7 mat)

PROBLEMA nr. 4

Diagrama
Alb: Rg1, Dd3, Te2, Nc4, Ne1, pioni a5, b4, d5, h4.
Negru: Rg8, Df3, Tf6, Ne5, Cf5, pioni b7, d6, g6, h7.

Negrul mută și face mat la a 3-a mutare.

Soluția: 1... Df1+ 2. R: f1 Ce3++ 3. Rg1 Tf1 mat

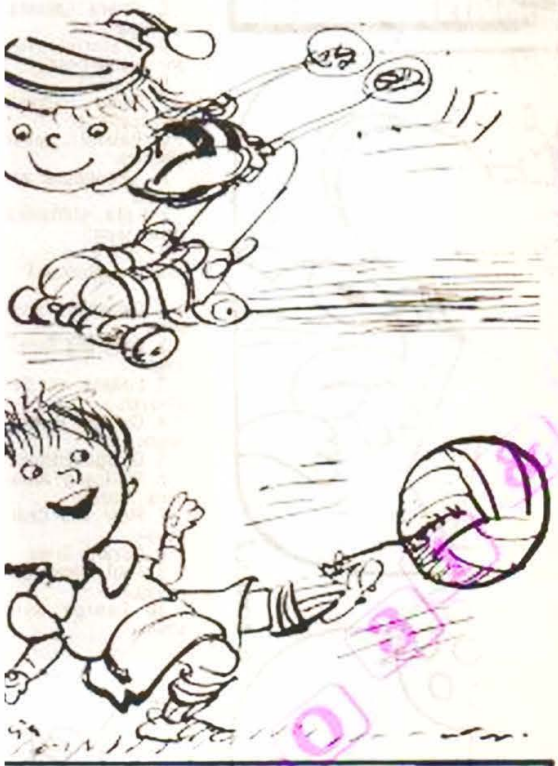

Redacția revistelor pentru copii — București

VACANȚA CUTEZĂTORILOR

Almanah editat de revista

CUTEZĂTORII

Redactor șef: ION IONAȘCU

Secretar responsabil de redacție: OVIDIU ZOTTA

Prezentarea artistică: POMPILIU DUMITRESCU

Prezentarea tehnică: VIOREL SĂMPETREAN

Tiparul: Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" executat sub comanda nr. 80223

PENTRU PRIMA DATĂ UN ORIGINAL CONCURS

DE BANDĂ DESENATĂ

PENTRU CITITORI

Din povestirea în imagini alăturată, publicăm, deocamdată, un singur episod.

De ce? Pentru că îți propunem, dragă prietene, ca banda ilustrată să fie continuată de tine! Nu e nici o glumă! Ba, mai mult, varianta cea mai bună dintre lucrările pe care o să le primim la redacție va fi publicată, iar celorlalte variante publicabile le vom acorda numeroase premii!

Citind cu atenție benzile ilustrate publicate de noi îți vei da seama de toate condițiile pe care trebuie să le îndeplinească acest gen de povestire în imagini.

Dacă nu ai „imaginație literară" deosebită, dar ești cunoscut pentru talentul tău de desenator, atunci apelează pentru realizarea scenariului la unul dintre prietenii tăi.

Ne-am gîndit ca banda ilustrată „Cuibul de foc" să cuprindă maximum 5 episoade (pagini de revistă). Desenele pe hîrtie de bloc, respectînd dimensiunea benzilor ilustrate publicate de revista „Cutezătorii", aceste episoade vor fi trimise la redacția noastră pînă pe data de 1 octombrie a.c., pe adresa *Revista Cutezătorii, Piața Scînteii nr. 1, București 33*

Înainte de a porni la treabă, îți mai dăm un sfat: citește cu atenție primul episod, de la prezentare, titlu și pînă la ultima replică. Unele detalii, a căror semnificație urmează să o „descifrezi", îți pot fi de mare ajutor!

Vă dorim tuturor mult succes!

IMPORTANT: ***Autorilor celei mai bune povestiri în imagini li se vor asigura, pe lîngă alte premii, o călătorie la București (sau în altă localitate). Deasemenea, cîștigătorilor marelui premiu la acest concurs li se va oferi prilejul de a petrece o zi în atelierul unui creator profesionist de bandă ilustrată.***

SURPRIZA EDITIEI

CUIBUL DE FOC

Dintr-o povestire aflată de la bătrînii locului, devenită de timpuriu legendă, copiii unui sat din vecinătatea unui defileu al Oltului au aflat despre existența fantastică a unui cal care ar fi cutreierat cîndva munții, văzut de bunici și străbunici doar în nopțile cu lună plină.

Toate ar fi rămas poate acoperite de uitare dacă, într-una din zilele verii, Săndel, Iulian și Dora, prieteni și colegi de clasă, n-ar fi „descoperit" printre stîncile văii un... cal de piatră. O simplă asemănare sau, poate, o descoperire senzațională...

Scenariu: ION COSTIN Desene: ȘTEFAN DAMO

Și acum, dragi cititori, continuați voi această povestire în imagini, potrivit regulamentului din pagina alăturată.

PATRIMONIUL CULTURAL NAȚIONAL

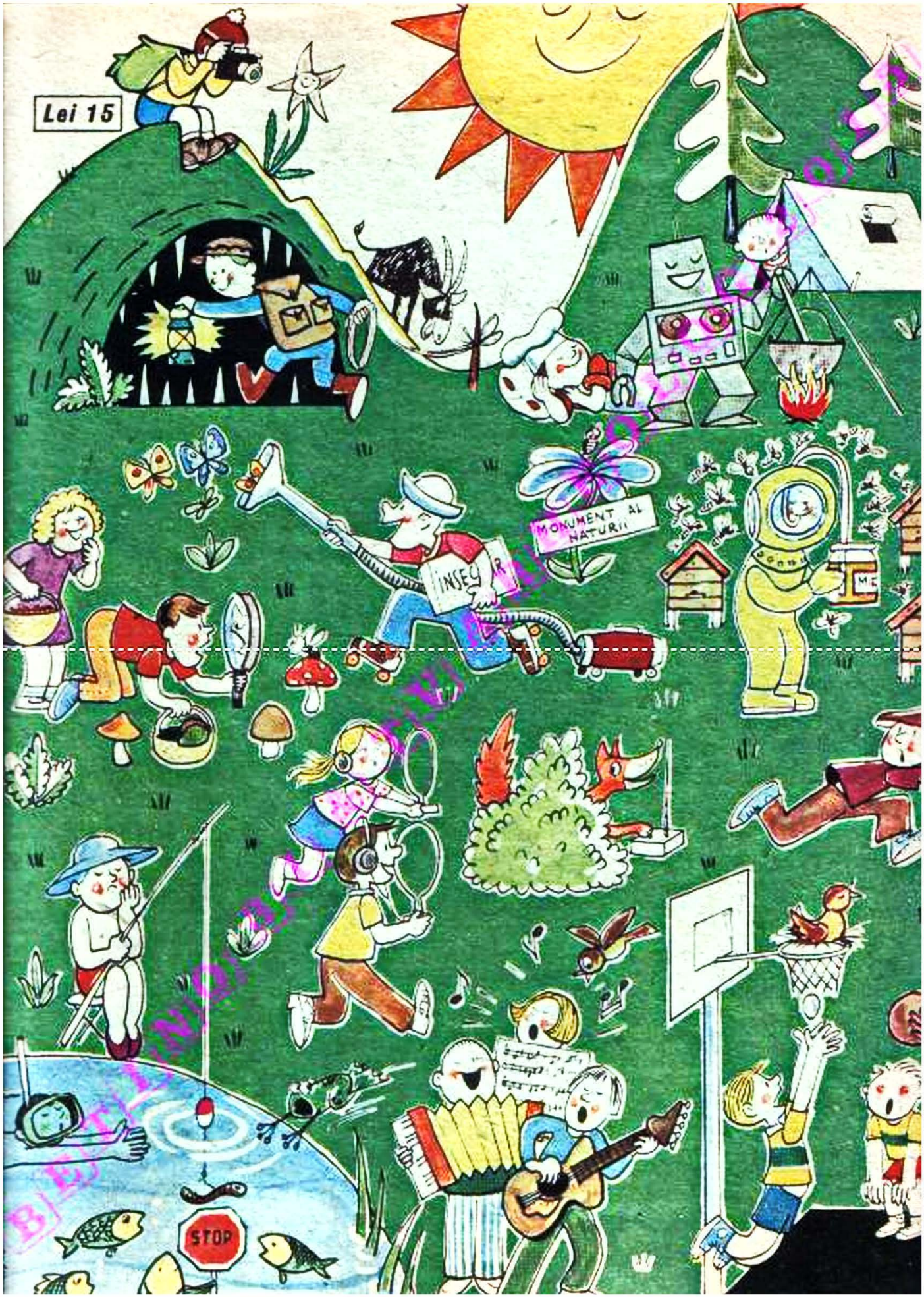
Lei 15
INSECTAR
MONUMENT AL NATURII
STOP